

คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้เป็นบทรายงานการประมวล สรุป วิเคราะห์และสังเคราะห์ เหตุการณ์และแนวโน้ม
ด้านต่างๆ ของประเทศไทย ในรอบเดือนกุมภาพันธ์ 2544 ซึ่งเป็นรายงาน UPDATE ให้กับรายงานหลัก
ของโครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ที่นำเสนอในรอบระยะเวลา 3 เดือน

โครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ให้การสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย (สกว.) ตามหนังสือสัญญาให้ทุนเลขที่ RDG 01/0006/2542

ท่านที่สนใจดูรายงานทุกฉบับของโครงการฯ ทางอินเทอร์เน็ต ขอเชิญที่เว็บไซต์ของ สกว. ชื่อ
<http://www.trf.or.th/ttmp/index.htm>

คณะผู้ดำเนินงานหวังว่า ท่านจะได้ประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ตามสมควร

นายอนุช อภาภิรม

หัวหน้าโครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP)

15 มีนาคม 2544

สารบัญ

คำชี้แจง	1
สารบัญ	2
รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย	3
พายุฝนลูกใหม่: ก้าวที่ยากลำบากขึ้น	3
ประมวลเหตุการณ์และแนวโน้มประเทศไทย	5
ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า	5
ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน	19
ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง	26
ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา	33
ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	34
ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข	36
ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหน่วยงานการดำเนินชีวิต	43
ภาคผนวก	46

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

กุมภาพันธ์ 2544

พายุฝนลูกใหม่: ก้าวที่ยากลำบากขึ้น

เดือนกุมภาพันธ์นี้กล่าวได้ว่าเป็นเดือนแห่งการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ที่มีพรรคไทยรักไทยเป็นแกน ภายใต้คำขวัญว่า “คิดใหม่ ทำใหม่” สิ่งที่ได้เด่นออกมาได้แก่เรื่องนโยบายและแนวทางการปฏิบัติโดยเฉพาะที่เป็นเรื่องเร่งด่วนหลายเรื่อง มีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง การวิจารณ์เหล่านี้จำนวนหนึ่งเริ่มต้นจากรัฐบาลใหม่คงจะไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้ ต่อมาเน้นหนักในเรื่องจะหาเงินจากไหน และวินัยการคลัง มีแนวโน้มว่าต่อไปจะเน้นในเรื่องว่าเมื่อปฏิบัติแล้วผลประโยชน์จะตกอยู่กับใคร

ความจริงแล้วนโยบายของรัฐบาลนี้เกือบทั้งหมดได้มีการริเริ่มและดำเนินการมาในระดับใดระดับหนึ่งแล้ว ความโดดเด่นอยู่ที่การกล้าประกาศเรื่องเหล่านี้ให้เห็นชัดเจน ขณะเดียวกันก็มีการรวมการปฏิบัติให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กับมีหน่วยงานการบริหารงานเชิงรุก ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการประเทศอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง

ในอีกด้านหนึ่ง ไม่ว่าจะกลุ่มหรือพรรคใดจะมาเป็นรัฐบาล ก็ย่อมต้องปฏิบัติภาระหน้าที่สำคัญ 2 ประการด้วยกัน ประการแรกได้แก่ การปฏิรูปการเมือง-การปกครอง-สังคม ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประการที่สองได้แก่การฟื้นฟูประเทศให้หลุดพ้นจากภาวะวิกฤติ และยืนอยู่ได้บนสังเวียนโลก ดังนั้นความสำคัญจึงอยู่ที่แนวทางนโยบายของพรรคหรือกลุ่ม ว่าของพรรคใดที่เหมาะสมที่สุดในการปฏิบัติภาระหน้าที่ดังกล่าว การเลือกและการตรวจสอบการปฏิบัติตามแนวทางนโยบายกำลังเป็นทักษะใหม่ทางการเมืองของไทย

การปฏิบัติภาระหน้าที่สำคัญข้างต้นเป็นงานที่ยากลำบาก รัฐบาลปัจจุบันเปรียบเหมือนต้องขับรถศึกที่เคลื่อนด้วยม้าสี่ตัวด้วยกัน ซึ่งมีลักษณะและกำลังที่ต่างกัน ม้าตัวแรกได้แก่ระบบราชการ ซึ่งได้ดูแลบริหารบ้านเมืองมานาน มีขนาดใหญ่ กำลังมาก ทั้งกำลังผู้คน เงินงบประมาณ อำนาจหน้าที่ แต่กำลังดังกล่าวจะจัดกระจายตามกระทรวงและกรม ต่างคนต่างเดิน และมีแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อความเรียกร้องภายในระบบ มากกว่าต่อภายนอก ระบบ ดังนั้นแนวปฏิบัติของรัฐบาลปัจจุบันที่เน้นจากภายนอกสู่ภายใน (Outside In) แทนที่จะเป็นจากภายในสู่ภายนอก (Inside Out) จึงขัดกับประเพณีปฏิบัติที่มีมาช้านานของระบบราชการ ดังนั้นจึงเกิดความยากลำบากในการปรับตัวจนกระทั่งว่า แม้บางกรณีที่ไม่คิดว่าจะขัดขึ้นมีพยศ ก็อาจดูเป็นการขัดขึ้นมีพยศได้

ม้าตัวที่สองได้แก่สถาบันการเงินโดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ซึ่งมีขนาดใหญ่ มีกำลังมากมีสินทรัพย์มากกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เป็นผู้ลากจูงหรือสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แต่ได้รับบาดเจ็บสาหัส ต้องหยุดนิ่งเอาแรง ไม่ยอมปล่อยเงินกู้ และคิดลดทอนรายจ่าย หารายได้ต่างๆ เพื่อฟื้นกำลังใหม่ ม้าตัวที่สามได้แก่ภาคการผลิตจริง เป็นม้าที่กำลังเติบโตเข้มแข็ง แต่วิ่งเกินกำลังไปจนเหนื่อยหอบ ต้องแบกภาระหนี้สินก้อนใหญ่ ม้าตัวที่สี่ได้แก่ภาคประชาสังคมและชุมชน เป็นความหวังในการสร้างเศรษฐกิจ-การเมือง-สังคมที่ยั่งยืนและแข็งแรง แต่ปัจจุบันยังแคระแกร็น มีกำลังน้อย ต้องการฟุ่มฟักอีกอย่างน้อยระยะหนึ่ง

ท้ายสุดยังมีม้าพิเศษอีกตัวหนึ่งที่ไม่ยอมให้รัฐบาลขับขี่ได้โดยง่าย และดูจะต้องการขับขี่รัฐบาลเสียด้วยซ้ำ เช่น ต้องการให้รัฐบาลเปิดประตูตลาดเสรีกว้างขึ้น นำรัฐวิสาหกิจออกขายแก่เอกชน ได้แก่กลุ่มทุนต่างชาติ ซึ่งมีขนาดและกำลังใหญ่ขึ้น จากบทความของสำนักงานข้อมูลและจัดอันดับประเทศไทยหรือทริสชี้ว่าในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจระหว่างปี 2540-2543 ปรากฏว่าเงินลงทุนสุทธิจากต่างประเทศ ตกเฉลี่ยปีละ 1.38 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่าเมื่อเทียบกับ

ระหว่างปี พ.ศ.2535-2539 ซึ่งตกปีละ 4.7 หมื่นล้านบาท ขณะที่เงินลงทุนโดยอ้อมลดลงจาก 1.4 แสนล้านบาทในปี 2540 เหลือ 2,789 ล้านบาทในปี 2542 และกลายเป็นติดลบในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี 2543 เงินลงทุนโดยตรงนี้เข้ามาในสาขาธุรกิจมากที่สุดได้แก่ สาขาการค้า เครื่องจักรและอุปกรณ์เพื่อการขนส่ง อุปกรณ์ไฟฟ้า กลุ่มสถาบันการเงิน และการบริการตามลำดับ ซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจในอนาคต แสดงถึงระบบเศรษฐกิจไทยปัจจุบันตกอยู่ในการครอบครองของนักลงทุนต่างประเทศมากขึ้น

ในท่ามกลางความยากลำบากนี้ได้ปรากฏพายุฝนใหม่ตั้งเค้าขึ้นเป็นอุปสรรคของการก้าวอย่างขึ้นไปอีก นั่นคือภายในประเทศพบภาวะการส่งออกชะลอตัวอย่างแรงในเดือนมกราคมจนกระทั่งขาดดุลการค้าเป็นครั้งแรกในรอบ 11 เดือน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวงกว้างไกลในทุกด้าน ตั้งแต่อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ ภาวะการว่างงาน ไปจนถึงค่าเงินบาท ในภูมิภาคเอเชีย เศรษฐกิจญี่ปุ่นซึ่งเป็นเศรษฐกิจหลักของเอเชียที่ซบเซาต่อเนื่องเป็นเวลานาน เกิดเหตุหนักลงอีก จนต้องลดอัตราดอกเบี้ย คาดว่าอาจเข้าสู่ภาวะถดถอยได้ อันจะส่งผลกระทบต่อทั่วทั้งภูมิภาคไม่น้อยบ้าง สถานการณ์ในประเทศอินโดนีเซียบานปลายไปสู่ภาวะไม่สงบมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งย่อมทำให้ทั่วทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขาดความมั่นคงไปด้วย เส้นทางเดินเรือในช่องแคบมะละกาจะมีความไม่ปลอดภัยมากขึ้น เศรษฐกิจที่สุกใสของสิงคโปร์คงต้องหมองไปบ้าง ประเทศจีนซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นประเทศที่เศรษฐกิจแข็งแกร่งที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออก เริ่มประสบการชะลอตัวของการส่งออก สถาบันการเงินมีปัญหาหนี้เสียระหว่างร้อยละ 25 - 40 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่จะต้องสะสาง รัฐบาลจีนพยายามเพิ่มการใช้จ่าย เพื่อรักษาอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไว้

ในยุโรป ประเทศตุรกีซึ่งเป็นสมาชิกในองค์การนาโต เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญของฝ่ายตะวันตกในการควบคุมสถานการณ์ในตะวันออกกลาง จำต้องประกาศลดค่าเงินลิราของตน เกิด "วิกฤติเงินลิรา" ขึ้น และต้องเข้าโครงการไอเอ็มเอฟกู้เงินราว 1.1 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ วิกฤติเงินลิราได้ย้ำอีกครั้งว่าความเสี่ยงของการล่มสลายทางการเงินในตลาดเกิดใหม่ยังมีอยู่ ที่สำคัญได้แก่การชะลอตัวของเศรษฐกิจของสหรัฐซึ่งรุนแรงกว่าที่คิด แสดงออกด้วยอัตราค่าไรลดต่ำกว่าที่คาด ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ทรุดตัว การปลดคนออกแพร่ระบาด ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคลดต่ำสุดนับแต่เดือนมิถุนายน ค.ศ.1996 หรือในรอบ 4 ปีครึ่ง มีนักการธนาคารบางคนประมาณว่าการชะลอตัวครั้งนี้ก่อความเสียหายแล้วราว 3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ดัชนีผู้บริโภคพุ่งขึ้นกว่าที่คาดคือสูงถึงร้อยละ 0.6 ในเดือนมกราคม ดังนั้นจึงเริ่มมีการพูดถึงสถานการณ์เศรษฐกิจสหรัฐที่เกิดภาวะเงินเฟ้อและเงินฝืดพร้อมกัน (Stagflation) หมายถึงภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจจะยืดเยื้อยาวเป็นรูปตัว L ซึ่งคาดกันว่าจะทำให้ดัชนีดาวโจนส์ในต้นสิ้นปี 2544 ลดลงร้อยละ 12 เหลือ 9500 และดัชนีเนสแดกซ์ลดลงร้อยละ 25 เหลือ 1850 การชะลอตัวของเศรษฐกิจของสหรัฐอาจจะไม่รุนแรงถึงขั้นที่กล่าวมานี้ก็ได้ แต่ว่าการเล็งด้านร้ายดังกล่าวได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การชะลอตัวของเศรษฐกิจของสหรัฐอาจส่งผลกระทบต่อเขตเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งอย่างเช่นยุโรปตะวันตก แต่สำหรับในเขตเศรษฐกิจที่ยังเปราะบางและอ่อนแอมากอย่างเช่นประเทศไทย ผลกระทบอาจจะสูงมาก

ในภาวะความยากลำบากและพายุฝนใหม่นี้ เห็นได้ว่าการที่จะปล่อยให้รัฐบาลแบกรับภาระหน้าที่ 2 ประการข้างต้นไปตามลำพัง ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ที่ถูกต้อง มีความสามารถในการบริหารจัดการสูง และมีความตั้งใจจริงเพียงใดก็ตาม จำเป็นที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เสียทุกฝ่ายจะต้องถือเป็นหน้าที่ร่วมกัน คำขวัญ "คิดใหม่ ทำใหม่" จำต้องเสริมความเข้มแข็งด้วยแนวคิดช่วยกันคิดช่วยกันทำ แปรความอ่อนแอเป็นความเข้มแข็ง ผนึกกำลังทุกฝ่ายเข้ามาโดยเฉพาะในชุมชนชั้นนำที่จะต้องลดทอนความริษยาหวาดระแวงกัน เพื่อที่จะช่วยกันฟันฝ่าอุปสรรคให้ประเทศหลุดพ้นจากห้วงเวลาที่ยากลำบากที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์

อนึ่ง การก่อวินาศกรรมบนเครื่องบินโบอิง เที่ยวบิน TG 114 เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2544 เป็นพายุฝนลูกใหม่ที่เกิดขึ้นฉับพลันโดยไม่รู้ตัว อาจเป็นสัญญาณอันตรายของการ "เว่นวรรค" ทางการเมือง

ประมวลเหตุการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

กุมภาพันธ์ 2544

ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า

1. สถานการณ์ความเคลื่อนไหวเศรษฐกิจต่างประเทศ/โลก

1.1 ความเคลื่อนไหวเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา

1.1.1 นักวิเคราะห์วอลล์สตรีท มองอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นในสหรัฐ มีสิทธิปรับลดลงเหลือ 4.75% ในช่วงกลางปีนี้ หลังดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคเดือน ม.ค. ดิ่งลงต่ำสุดในรอบ 4 ปี ตอกย้ำภาวะเศรษฐกิจถดถอยของสหรัฐ

รายงานข่าววันที่ 1 ก.พ. 2544 นายฮุสเซน มาลิก นักเศรษฐศาสตร์ของธนาคาร เจ.พี.มอร์แกน ให้ความเห็นว่า เฟดจะลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นให้ปรับตัวลงมาถึงระดับ 4.75% ภายในกลางปีนี้ จากระดับ 6.0% ในปัจจุบัน รายงานกล่าวด้วยว่าภาพเศรษฐกิจของสหรัฐล่าสุด ถือว่าล่อแหลมที่จะจมลงสู่ภาวะถดถอยเป็นครั้งแรก หลังจากขยายตัวรุนแรงมาถึง 10 ปี เมื่อดัชนีเศรษฐกิจตัวสำคัญที่ประกาศเมื่อวันที่ 30 ม.ค. สะท้อนให้เห็นว่า ความมั่นใจของผู้บริโภคในเดือน ม.ค. ดิ่งลงต่ำสุดในรอบ 4 ปี

ทั้งนี้ สภาพเศรษฐกิจสหรัฐในเดือนแรกของศักราชใหม่ ที่มีการปลดพนักงานออกจำนวนมาก ขณะที่ต้นทุนด้านพลังงานยังคงอยู่ในระดับสูง และการปรับตัวลงของตลาดหุ้นในช่วงต้นๆ ส่งผลให้ตัวเลขความมั่นใจผู้บริโภคของคอนเฟอเรนซ์ บอร์ด ซึ่งเป็นสถาบันวิจัยทางธุรกิจในนิวยอร์ก ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยจากตัวเลขบททวนที่ระดับ 128.6 ในเดือน ธ.ค. มาเหลือ 114.4 ในเดือน ม.ค. ถือเป็นระดับต่ำสุดตั้งแต่เดือน ธ.ค. 2539 (กรุงเทพฯธุรกิจ 010244)

1.1.2 นักวิเคราะห์เริ่มเตือนให้ทุกฝ่ายเตรียมพร้อม เพื่อรับมือกับความเป็นไปได้ที่การขยายตัวทางเศรษฐกิจสหรัฐจะติดลบในช่วงไตรมาสแรกของปีนี้

รายงานข่าววันที่ 2 ก.พ. กล่าวว่า การขยายตัวทางเศรษฐกิจของสหรัฐ แสดงสัญญาณการอ่อนแรงออกมาให้เห็นอีกครั้ง โดยตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (จีดีพี) ประจำไตรมาส 4 ของปีที่แล้ว อยู่ที่ระดับแค่ 1.4% ทั้งนี้มีอัตราต่ำกว่าการเติบโต 2.2% เมื่อไตรมาส 3 และทรุดลงอย่างฮวบฮาบจากการเติบโต 4.8% ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2543 รวมทั้งต่ำกว่าความคาดหมายของนักเศรษฐศาสตร์ที่คาดก่อนหน้านี้ว่าเศรษฐกิจจะเติบโต 1.9%

กระทรวงพาณิชย์สหรัฐ เผยว่า การชะลอการเติบโตของจีดีพีในช่วงไตรมาส 4 เป็นผลสะท้อนจากความตกต่ำของการลงทุนทางธุรกิจในด้านอุปกรณ์ และซอฟต์แวร์ และค่าใช้จ่ายผู้บริโภคสำหรับสินค้าต่างๆ ซึ่งส่วนหนึ่งได้รับการชดเชยจากค่าใช้จ่ายรัฐบาลกลางเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายด้านทุน ซึ่งเป็นเครื่องวัดค่าใช้จ่ายธุรกิจในด้านอุปกรณ์ และโครงสร้าง ลดลง 1.5% ในช่วงไตรมาส 4 เป็นการลดลงมากสุดในรอบ 9 ปี และเป็นภาพลึกลับตัวอย่างจับพลัดจากที่เคยโตขึ้น 7.7% ในช่วงไตรมาส 3 โดยค่าใช้จ่ายด้านทุนที่ลดลงมากที่สุดได้แก่ การลงทุนอุปกรณ์ และซอฟต์แวร์ ซึ่งลดลง 4.7% ขณะเดียวกัน ค่าใช้จ่ายผู้บริโภค ซึ่งมีสัดส่วน 2 ใน 3 ของผลผลิตทั้งหมด เพิ่มขึ้น 2.9% เทียบกับ 4.5% เมื่อไตรมาส 3 และถือเป็นการเติบโตน้อยสุดนับจากไตรมาส 2 ปี 2540 (กรุงเทพฯธุรกิจ 020244)

1.1.3 มีรายงานข่าวบริษัทยักษ์ใหญ่ของอเมริกาเตรียมลดหย่อนพนักงานหลายหมื่นคน

กระทรวงแรงงานสหรัฐ รายงานว่า ตัวเลขการขังสิทธิขอรับเงินสวัสดิการเนื่องจากการว่างงานในสัปดาห์ที่สิ้นสุดวันที่ 27 ม.ค. 2544 เพิ่มขึ้นเป็น 346,000 คน เนื่องจากความคาดหมายของนักวิเคราะห์ ที่คาดว่าจะมีอัตราผู้ว่างงาน 325,000 คน เกี่ยวกับเรื่องนี้มีนักค้าหุ้นหลายรายให้ความเห็นว่า ตัวเลขว่างงานที่เพิ่มขึ้นนี้ยังไม่ได้สะท้อนภาพจำนวนพนักงานในภาคธุรกิจที่ถูกปลดออกจากงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายงานนิตยสารบิซซิเนส วีค ที่ว่า บริษัท เจนเนอรัล อิเล็กทริก (จีอี) มีแผนปลดคนงานทั่วโลก 75,000 ตำแหน่ง ในอีก 2-3 ปีข้างหน้า หลังจากการผนวกกิจการกับฮันนี เวลล์ อินเตอร์เนชั่นแนล อิงค์ เพิ่มเติมจากการปลดพนักงานไปก่อนหน้านี้ 28,000 ตำแหน่ง เมื่อปิดโรงงานมอนโตโกเมอร์รี วอร์ด ในเครือของจีอี แคปิตอล

นักวิเคราะห์อีกกล่าวว่า การเคลื่อนไหวลดจำนวนพนักงานของจีอีนี้ นับว่าเป็นการเคลื่อนไหวที่รุนแรงและโดดเด่นที่สุด ตั้งแต่นายแจ็ก เวลล์ เข้ามารับตำแหน่งประธาน และหัวหน้าคณะผู้บริหาร เมื่อทศวรรษ 1980 (กรุงเทพฯธุรกิจ 030244)

1.1.4 ประธานาธิบดีสหรัฐคนใหม่ใช้มาตรการทางภาษีรับมือกับภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว

ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ได้ยื่นข้อเสนอลดหย่อนภาษีมูลค่า 1.6 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 8 ก.พ. พร้อมเรียกร้องให้สมาชิกวุฒิสภาเร่งพิจารณาแผนดังกล่าว เพื่อนำมาใช้รับมือเศรษฐกิจที่กำลังประสบภาวะชะลอตัวทั่วประเทศ

บุชเปิดเผยว่า ข้อเสนอดังกล่าวจะช่วยให้ชาวอเมริกันได้รับการลดหย่อนภาษีเฉลี่ยครอบครัวละ 1,600 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเมื่อรวมหลายล้านครอบครัวทั่วประเทศจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม ตามแผน บุชเสนอให้ลดภาษีทั่วทุกระดับ โดยผู้ที่เคยจ่ายภาษีอัตรา 15% จะได้รับการลดหย่อนเหลือ 10% ผู้จ่ายในอัตรา 28-31% ลดเหลือ 25% และผู้ที่จ่ายภาษี 39% เหลือ 33%

บุชยังต้องการลดหย่อนภาษีให้แก่ครอบครัว โดยบุตร 1 คนจะได้รับการลดหย่อน 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ พร้อมผลักดันให้มีการยกเลิกภาษีมรดก ลดค่าปรับที่เรียกเก็บกับคู่สมรสบางคู่ที่แยกกันยื่นฟ้องขอแยกทาง และให้เพิ่มผลตอบแทนกับผู้บริจาคเงินการกุศล

อย่างไรก็ตาม รายงานข่าวกล่าวว่า มาตรการลดภาษีของบุชยังได้ซ่อนมูลค่าที่แท้จริงไว้ โดยจากยอดลดภาษี 1.6 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ค่าใช้จ่ายที่แท้จริงน่าจะเพิ่มอีก 1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ อยู่ที่ 2.6 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ อีกทั้งยังมีผู้ไม่ได้รับผลประโยชน์จากแผน ซึ่งถือว่าเป็นธรรม และไม่ครอบคลุมเพียงพอ (กรุงเทพธุรกิจ 100244)

1.2 ความเคลื่อนไหวเศรษฐกิจญี่ปุ่น

1.2.1 เศรษฐกิจญี่ปุ่นส่อเค้าถดถอย เมื่อต้องปรับลดตัวเลขคาดการณ์จีดีพีจาก 0.2% เป็นติดลบ 0.6%

รายงานข่าวกล่าวว่าเมื่อวันที่ 8 ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาของญี่ปุ่นออกมาประกาศบทวนแนวโน้มการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (จีดีพี) ประจำไตรมาสที่สิ้นสุดเดือน ก.ย. ว่าจะหดตัว 0.6% จากที่คาดว่าจะโต 0.2% นับเป็นการทบทวนตัวเลขจีดีพี ครั้งใหญ่ของญี่ปุ่นนับตั้งแต่ปี 2521

รายงานข่าวกล่าวว่า การทบทวนจีดีพี หมายถึงญี่ปุ่นอาจเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย หากตัวเลขจีดีพีไตรมาสต่อไปคือ ต.ค.-ธ.ค. ติดลบ ซึ่งเท่ากับการติดลบติดต่อกันถึง 2 ไตรมาส นักเศรษฐศาสตร์สถาบันวิจัยไดวา ระบุว่า ตัวเลขติดลบนี้ เป็นผลมาจากการใช้จ่ายเงินทุนของภาคเอกชนที่ลดลงอย่างฮวบฮาบ

รายงานข่าวในวันรุ่งขึ้น ธนาคารกลางของญี่ปุ่นได้ประกาศลดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานเหลือ 0.35% จากเดิม 0.5% เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการเพิ่มสภาพคล่องทางการเงิน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่วนอัตราดอกเบี้ยชั่วคราวยังคงอยู่ที่ระดับเดิมคือ 0.25%

อนึ่ง รายงานข่าวว่าเมื่อวันที่ 22 ก.พ. สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ เอสแอนด์พี ได้ประกาศปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือด้านตราสารหนี้สกุลเงินต่างประเทศ และสกุลเงินท้องถิ่นระยะยาวของญี่ปุ่น จากระดับ AAA มาอยู่ที่ AA- โดยให้เหตุผลว่า ญี่ปุ่นมีหนี้ภาครัฐปริมาณค่อนข้างมาก และมีการปฏิรูปโครงสร้างช้า (กรุงเทพธุรกิจ 09,10, 240244)

1.3 ความเคลื่อนไหวเศรษฐกิจภูมิภาคอื่น ๆ

1.3.1 นักเศรษฐศาสตร์สถาบันชั้นนำชี้โลกกำลังอยู่ที่จุดเริ่มต้นของวงจรผ่อนคลายนโยบายคล่องตัวทั่วโลก

นายจูเลียน คัลโลว์ ผู้อำนวยการฝ่ายเศรษฐศาสตร์แห่ง เครดิต สวิส เวิร์ลด์ บอสตัน ชี้ว่า ธนาคารกลางทั่วโลกกำลังพร้อมใจกันผ่อนคลายนโยบายการเงิน หลังจากที่ธนาคารกลางสหรัฐ (เฟด) ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นนำร่องไปก่อนถึง 2 ครั้งซ้อนๆ ในช่วงเวลาเพียงเดือนเดียว เนื่องจากได้เห็นพ้องกันว่า เศรษฐกิจโลกกำลังสูญเสียทิศทางขาขึ้น ทั้งนี้เมื่อวันที่ 10 ก.พ. ธนาคารกลางอังกฤษ (บีไอเอ) ได้ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่เดือน มิ.ย. 2542 เป็นต้นมา พร้อมกับส่งสัญญาณเปิดโอกาสที่จะลดอีกในอนาคต โดยก่อนหน้านี้ไม่กี่วัน ธนาคารกลางจากเอเชีย ตั้งแต่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ และฮ่องกง ตามด้วยแคนาดา ออสเตรเลีย ฮังการี และเดนมาร์ก ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยลงเช่นกัน

รายงานกล่าวว่า ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงปรากฏเกือบทุกพื้นที่ของโลก และที่เด่นชัดที่สุดคือ สหรัฐและญี่ปุ่น พร้อมๆ กับการประมาณการตัวเลขจีดีพีของโลกก็มีการปรับลดลงด้วย ทั้งนี้เมื่อ 2 เดือนก่อน เครดิต สวิส เวิร์ลด์ บอสตัน ก็ปรับลดลงจากที่ทำนายว่าจะอยู่ที่ 3.8% เหลือเพียง 3.3% (กรุงเทพธุรกิจ 190244)

1.3.2 รัฐมนตรีคลังกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำ 7 ชาติ (จี 7) ออกแถลงการณ์หลังเสร็จสิ้นการประชุม ว่าเศรษฐกิจสหรัฐและเศรษฐกิจโลกกำลังชะลอตัว แต่ปัจจัยพื้นฐานที่สนับสนุนการเติบโตยังคงมีอยู่

นายพอล โอนีล รัฐมนตรีคลังสหรัฐ กล่าวว่ารัฐมนตรีคลังจี 7 ตระหนักดีถึงกระแสความวิตกที่มีต่อเศรษฐกิจสหรัฐ และการดำเนินนโยบายของประเทศต่างๆ ดังนั้น จี 7 จึงเล็งเห็นความจำเป็นที่ยุโรปต้องดำเนินนโยบายเน้นที่การเพิ่มศักยภาพด้านการขยายตัว ในส่วนของญี่ปุ่นนั้น ก็ยังมีความเสี่ยงอยู่ โดยระบุว่า ญี่ปุ่นยังคงอยู่ภายใต้ภัยคุกคามจากภาวะเงินฝืด เพราะแม้เป็นที่คาดหมายว่าเศรษฐกิจญี่ปุ่นจะฟื้นตัว แต่ราคาสินค้ายังปรับตัวลดลง ทั้งยังมีความเสี่ยงที่เศรษฐกิจจะตกต่ำลง ดังนั้น จี 7 จึงเรียกร้องให้ธนาคารกลางญี่ปุ่นจัดหาสภาพคล่องเพื่อกระตุ้นการขยายตัว

ในส่วนของนายโอนีล ได้กล่าวว่า เขาเชื่อมั่นในเรื่องดอลลาร์สหรัฐแข็งค่าและจะไม่เปลี่ยนแปลงทำเช่นนี้ นอกจากนั้น รัฐมนตรีคลังสหรัฐยังแสดงความเห็นพ้องกับแถลงการณ์ของจี 7 ที่สนับสนุนการแทรกแซงตลาดเงินในยามจำเป็น หลังจากก่อนหน้านี้เขาแสดงท่าทีลังเลที่จะเข้าแทรกแซงอัตราแลกเปลี่ยนจนสร้างความกังวลให้หลายประเทศ

ด้านนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน รัฐมนตรีคลังรัสเซีย ได้เข้าพบหารือกับรัฐมนตรีคลังจี 7 ด้วย และได้แจ้งต่อกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำว่า รัฐบาลกรุงมอสโกตั้งใจจะชำระหนี้ตามกำหนด ซึ่งจี 7 ก็กระตุ้นให้รัสเซียเร่งกระบวนการปฏิรูปเศรษฐกิจและชำระหนี้ตามกำหนด เพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนึ่ง ในที่ประชุมเดียวกัน ได้มีการเปิดเผยว่ากองทุนการเงินระหว่างประเทศ ได้ลดการคาดการณ์การเติบโตทางเศรษฐกิจของปีนี้ ลงเหลือ 3.4% จาก 4.2% ส่วนการคาดการณ์การขยายตัวทางเศรษฐกิจสหรัฐก็ถูกปรับลดลงเหลือ 1.7% จาก 3.2% (กรุงเทพธุรกิจ 190244)

2. การวิเคราะห์และคาดการณ์สถานการณ์เศรษฐกิจไทย

2.1 การวิเคราะห์ขององค์กรและสถาบันต่างๆ

2.1.1 ทริสซีเศรษฐกิจไทยตกอยู่ในเงื้อมมือของนักลงทุนต่างชาติแล้วอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

เมื่อวันที่ 26 ก.พ. 2544 ทริส หรือสถาบันไทยเรทติ้งแอนดิอินฟอร์เมชันเซอร์วิส เผยแพร่บทความชื่อ "เศรษฐกิจไทยตกอยู่ในเงื้อมมือของนักลงทุนต่างชาติจริงหรือ?" โดยชี้ให้เห็นว่า ระบบเศรษฐกิจไทยในปัจจุบันนั้นได้ตกอยู่ในการครอบครองของนักลงทุนต่างประเทศมากขึ้นจริงและกล่าวได้ว่าไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน ที่ผู้ประกอบการในประเทศส่วนใหญ่อยู่ในสถานะที่เสียเปรียบกว่าบทความได้ชี้ให้เห็นว่า การเข้ามาของนักลงทุนต่างประเทศนั้นพิจารณาได้ 2 ระดับ คือระดับมหภาคและระดับจุลภาค ในระดับมหภาคนั้นดูจากมูลค่าเงินลงทุนไหลเข้าในรูปของการลงทุนทางตรงระหว่างปี 2540-43 เฉลี่ยเท่ากับ 138,018 ล้านบาทต่อปี เพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่าเมื่อเทียบกับระหว่างปี 2535-39 ที่เข้ามาเฉลี่ยเท่ากับ 47,207 ล้านบาทเท่านั้น แสดงให้เห็นว่านักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาในลักษณะการบริหารโดยตรงมากขึ้น ในขณะที่การลงทุนทางอ้อมในรูปการลงทุนในตลาดทุนกลับลดขนาดลงอย่างเห็นชัดจาก 140,431 ล้านบาทในปี 2540 เหลือ 2,789 ล้านบาทในปี 2542 และกลายเป็นติดลบในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี 2543

ส่วนในระดับจุลภาค พบว่า ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2543 สัดส่วนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (มากกว่า 25%) เป็นชาวต่างประเทศในสาขาอุตสาหกรรมสำคัญ เช่น สถาบันการเงิน วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง พาณิชยกรรม เคมีภัณฑ์และพลาสติก ขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า รวมจำนวน 44 บริษัท หรือ 36% ของบริษัทจดทะเบียนรวมในสาขาเหล่านี้ ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 22 บริษัท หรือ 15% ในปี 2539 และพบว่า บริษัทจดทะเบียนที่มีสัดส่วนการถือหุ้นโดยต่างชาติมากที่สุด ณ สิ้นปี 2543 ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ มีสัดส่วนการถือหุ้นโดยนักลงทุนต่างประเทศสูงถึงประมาณ 70% และ 50% ตามลำดับ

และน่าสังเกตว่า บริษัทจดทะเบียนที่เพิ่ม เริ่มมีนักลงทุนต่างประเทศเข้ามาถือหุ้นในช่วง 1-2 ปีนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มสถาบันการเงิน ผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และวัสดุก่อสร้าง

ทริสวิเคราะห์ด้วยว่า เมื่อพิจารณาถึงสาขาธุรกิจที่มีการลงทุนโดยนักลงทุนจากต่างประเทศจำนวนมาก พบว่าเป็นสาขาธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยในระยะยาว จึงเป็นสาเหตุอันควรที่สังคมไทยจะวิตกกังวลในเรื่องนี้ แม้ว่าการเข้ามาของนักลงทุนเหล่านี้ อาจจะมีแบ่งบวกรับประกันว่าเป็นแรงผลักดันให้เกิดวิวัฒนาการของระบบการบริหารจัดการแนวใหม่หลายประการ (ทริสปริทัศน์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 7 260244)

3. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

3.1 ความเคลื่อนไหววางตัวบุคลากรด้านเศรษฐกิจในรัฐบาลใหม่

3.1.1 จับตาทิมเศรษฐกิจและผู้จะเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเศรษฐกิจของประเทศ

ความเคลื่อนไหวในช่วงต้นเดือน ก.พ. 2544 สื่อมวลชนจับตาไปที่บุคลากรด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลชุดใหม่ โดยนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ เป็นผู้ที่อยู่ในความสนใจเนื่องจากมีความเป็นไปได้อย่างมากที่จะได้เข้ามาดำรงตำแหน่งสำคัญที่สุดนั่นคือ รมต.คลัง

-ปฏิบัติภารกิจเบื้องต้นจากนายแบงก์และสถาบันการเงินก่อนไปในทางลบ

บล.หยวนต้า(ประเทศไทย) แสดงความคิดเห็นในกรณีนี้ นายสมคิด จะเข้ามานั่งเก้าอี้รมต.คลังคนใหม่ ในบทวิสัยของบริษัทเมื่อวันที่ (12 ก.พ.) ว่า ถือเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะการลงทุนในตลาดหุ้น เพราะจากการศึกษาข้อมูลการศึกษา ประวัติการทำงานและเกียรติประวัติการทำงาน ถือว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการเงินการคลังของประเทศ ทั้งๆ ที่ตำแหน่งรมต.คลังมีความสำคัญ

จุดอ่อนอีกประการของนายสมคิดก็คือ ไม่มีฐานข้าราชการประจำ และไม่มีสายสัมพันธ์กับนายธนาคาร การที่บุคคลดังกล่าวจะเข้ารับตำแหน่งสำคัญด้านเศรษฐกิจ จึงเป็นข่าวร้ายต่อการลงทุนในตลาดหุ้น

-นายแบงก์ไม่เชื่อ "สมคิด" จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นได้

สื่อมวลชนรายงานข่าวอ้างผู้บริหารระดับสูงจากธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง ที่กล่าวว่า นักลงทุนส่วนใหญ่ต่างไม่ยอมรับ กระแสที่นายสมคิดจะมาดำรงตำแหน่ง รมต.คลัง เพราะถือว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีความสามารถเพียงพอในการเข้ามาดำรงตำแหน่งนี้ อีกทั้งยัง ไม่มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารการเงินและการคลังเทียบเท่ากับนายธารินทร์ นิมนานเหมินทร์ อติตรมต.คลัง ที่นักลงทุนต่างให้การยอมรับและความเชื่อมั่นที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจในระยะยาวได้

-ดัชนีตลาดหลักทรัพย์วันนี้ปรับตัวลดลงหลังมีกระแสข่าวว่านายสมคิด ได้รับตำแหน่งรมต.คลัง

รายงานข่าวตลาดหลักทรัพย์วันที่ 12 ก.พ. ปิดที่ระดับ 318.20 ลดลง 6.522 จุดหรือ 2.01% มูลค่าการซื้อขายรวม 5,860.52 ล้านบาท ซึ่งน้อยกว่าระยะก่อนหน้าที่มีมูลค่าการซื้อขายขึ้นถึงระดับสูงกว่าหมื่นล้านบาท

เกี่ยวกับเรื่องนี้ รายงานข่าวอ้างคำกล่าวของโบรกเกอร์ต่างชาติรายหนึ่งว่า "คุณสมคิด ไม่เคยผ่านภาคปฏิบัติ จึงเชื่อว่าไม่ถนัดกับการมานั่งบริหารงาน ถ้าเทียบกับผู้ว่าแบงก์ชาติที่มีประสบการณ์งานราชการมาเกือบตลอดชีวิต และมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ และมีภาคปฏิบัติมามาก รวมทั้งมีวุฒิปริญญาและคุณวุฒิ ส่วนคุณสมคิดเป็นนักวิชาการ ไม่มีประสบการณ์ในด้านปฏิบัติ" (กรุงเทพธุรกิจ 130244)

3.1.2 ภาพพจน์ทีมเศรษฐกิจและว่าที่ รมต.เศรษฐกิจเริ่มคลี่คลายไปในทางบวกภายหลังการเปิดตัวและวิสัยทัศน์

หลังจากที่นายสมคิด ได้ออกมาแสดงตัวและแสดงทัศนะในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะป็นวิธีคิด วิธีการทำงาน ตลอดจนบุคลิกและความมั่นใจในตัวความมุ่งมั่นที่แสดงออก ทัศนะในทางลบก็ค่อยๆ คลี่คลายไปในทางบวก จนกระทั่งหลังจากการแถลงนโยบายในรัฐสภา เมื่อวันที่ 26-27 ก.พ. แล้ว ภาพพจน์ของนายสมคิดและทีมเศรษฐกิจของรัฐบาลก็ได้รับการยอมรับมากขึ้นถึงขั้น "สอบผ่าน"

-ดร.สมคิดยืนยันตนเองสามารถทำงานได้

ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ ว่าที่รมต.คลัง ให้สัมภาษณ์ตอบโต้นักวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ และคำวิพากษ์ของสำนักข่าวต่างประเทศ ที่ระบุว่า เขาไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง รมต.คลัง นั้น ขอบอกว่า "ผมจบปริญญาตรีเศรษฐศาสตร์ ด้านการเงินการคลัง ได้เกียรตินิยมจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปริญญาโทบริหารเศรษฐศาสตร์ด้านการเงิน ปริญญาเอกทางด้านการตลาด วิชาที่เรียนเศรษฐศาสตร์ ก็ได้ได้น้อยกว่านักเศรษฐศาสตร์ ฉะนั้น ผมเข้าใจทางด้านเศรษฐศาสตร์ และผมก็เชื่อมั่นในนักเศรษฐศาสตร์ของคนไทยด้วย เรื่องเศรษฐศาสตร์ผมเข้าใจหมดไม่ต้องเป็นห่วง" (กรุงเทพธุรกิจ 140244)

-ดร.สมคิดระบุความมุ่งมั่นในการเข้ามาทำงานเพื่อปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจไทย

ดร.สมคิดกล่าวในการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนว่า ความมุ่งมั่นในการเข้ามารับตำแหน่งครั้งนี้ เพื่อจะใช้นโยบายการคลัง (fiscal policy) ปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจประเทศไทย และวิกฤติที่ผ่านมาถือเป็นโอกาสดีที่จะปฏิรูปโครงสร้างประเทศ เพราะหากไม่ดำเนินการ เชื่อได้ว่าจะเกิดวิกฤติขึ้นมาอีกรอบและครั้งใหม่จะรุนแรงกว่าหลายเท่า เพราะขณะนี้หน่วยงานสำคัญที่ดูแลเศรษฐกิจประเทศกำลังมีปัญหาว่าที่ รมต.คลังยังได้กล่าวถึงนโยบายและมาตรการหลักๆ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจที่ต้องดำเนินการพร้อมๆ กัน คือ การจัดตั้งบรรษัทกลางบริหารสินทรัพย์ หรือเอเอ็มซีแห่งชาติ การพักหนี้เกษตรกรรายย่อย 3 ปี และกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้ นโยบายกองทุนหมู่บ้าน และพักหนี้เกษตรกร เป็นการอัดฉีดเงินเข้าระบบเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งจากการหารือกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ในช่วงที่ผ่านมา ก็เห็นด้วย เพราะขณะนี้เครื่องมือในการกระตุ้นเศรษฐกิจส่วนอื่นๆ มีปัญหา เริ่มจากการบริโภค (Consumer) ปัจจุบันมีความอ่อนแอ การลงทุนภาคเอกชน (Investment) ไม่เกิดเพราะไม่มีความเชื่อมั่นในอนาคต การส่งออก (Export) แนวโน้มลำบากตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว จึงเหลือเพียงภาครัฐ (Government) ที่น่าจะเป็นหนทางกระตุ้นเศรษฐกิจได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าจะจัดการไม่ให้เกิดการคอร์รัปชันได้อย่างไร

ดร.สมคิดอธิบายว่า การพักหนี้เกษตรกรและกองทุนหมู่บ้านเป็นการอัดฉีดเงินเข้าระบบเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจโดยตรง ซึ่งจะทำให้เกิดธุรกิจใหม่หมู่บ้าน ประชาชนมีอำนาจซื้อเพิ่มขึ้น เกิดภาวะการลงทุนเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม หากไม่มีการจัดการแก้ปัญหาในภาคสถาบันการเงิน เม็ดเงินที่ภาครัฐอัดฉีดเข้าไป ตัวทวีคูณ (Multiplier) จะหมุนได้เพียงรอบเดียวดังนั้น จึงจำเป็นต้องตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) และเมื่อตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติแล้ว จะมีคณะกรรมการขึ้นมาดูแล 1 ชุด ซึ่งมีอำนาจมากพอสมควรที่จะตัดสินใจเพื่อให้เกิดการปรับโครงสร้างหนี้ เพราะถือเป็นการปฏิรูปโครงสร้างภาคธุรกิจไทยในการรองรับภาวะข้างหน่ออีกด้านหนึ่งพร้อมกันนั้นก็ต้องการแก้กฎหมายที่เปิดทางให้มีการปรับโครงสร้างหนี้ ส่วนเม็ดเงินที่จะมาใช้ในการดำเนินตามนโยบาย เช่นการปรับปรุงงบประมาณที่ไม่จำเป็น การออกพันธบัตรในประเทศ หรือเม็ดเงินเพื่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ (SAL) ที่ยังเหลืออยู่ (กรุงเทพธุรกิจ 150244)

-เปิดตัวทีมเศรษฐกิจใหญ่ใหม่ที่คอยให้คำปรึกษา

รายงานข่าวกล่าวว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ทาบทาม ดร.ทง พิทยะ กรรมการธนาคารทหารไทย และอติตรมต.คลัง ให้เข้ามาเป็นหัวหน้าทีม "ที่ปรึกษาเศรษฐกิจนายกรัฐมนตรีน" มีศูนย์บัญชาการอยู่ที่บ้านพิษณุโลก โดยคาดว่า ดร.ทง จะเข้ามาเป็นหัวหน้าทีมที่

ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ซึ่งจะได้แก่นักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำของประเทศเข้าร่วม เช่นเดียวกับสมัยนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี ที่มีการตั้งนายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ ประธานกรรมการธนาคารกรุงเทพ และ ดร.ฉลองภพ สุสังกรกาญจน์ ประธานมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) เป็นที่ปรึกษา

รายงานข่าวยังกล่าวด้วยว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ยังได้ระดมมือเศรษฐกิจด้านการเงินการคลังมืออาชีพ จำนวน 6 คน เข้ามาร่วมอยู่ในทีมที่ปรึกษาของ ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รมต.คลัง นำทีมโดย นายสุธี สิงห์เสน่ห์ อธิบดีกรมต.คลัง ซึ่งถือเป็นปรมาจารย์ด้านเศรษฐศาสตร์การเงินการคลัง และเคยร่วมกับนายสมหมาย ฮุนตระกูล ในการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศในสมัยรัฐบาล พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เมื่อปี 2527 มาแล้ว โดยนายสุธีจะมานั่งเป็นประธานที่ปรึกษา ทั้งนี้มีลูกทีมที่ประกอบด้วย นายวิจิตร สุทธิกิจ อธิบดีผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (1 ต.ค.2533-2 ก.ค.2539) นักเรียนทุน ธปท.รุ่นที่ 1 ผู้ซึ่งก้าวขึ้นมาสู่ระดับสูงสุดของการดูแลหน่วยงานสำคัญทางด้านการเงินของประเทศด้วยความสามารถในการมองและการแก้ปัญหาเศรษฐกิจในระดับมหภาค

ดร.ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ คืออีกหนึ่งอดีตผู้ว่าการธปท.ที่ต้องอำลาจากองค์กรไปก่อนกำหนดอันควร เนื่องจากผลพวงของวิกฤติเศรษฐกิจ และ ศปร.2 นอกจากนั้นยังประกอบด้วยนายศุภชัย พิเศษฐานานิช อดีตปลัด ก.คลัง นายนิพัทธ์ พุกกะณะสุต อดีตรองปลัด ก.คลัง นายสมพล เกียรติไพบูลย์ อดีตปลัด ก.พาณิชย์ ทั้งสาม คืออดีตเทคโนโลยีในเครต ที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงสำคัญใน ก.คลัง และ ก.พาณิชย์ ส่วนที่ปรึกษาทางด้านตลาดทุนในทีมที่ปรึกษารมต.คลัง ประกอบไปด้วย นายวิโรจน์ นวลแข อดีตนายกสมคามบริษัทหลักทรัพย์ และนายสังเวียน อินทรวิชัย

นอกจากนั้น มีรายงานข่าวว่ายังมีทีมทำงานด้านเศรษฐกิจที่สำคัญที่ทำงานให้กับพรรคไทยรักไทยมาตั้งแต่ต้น นั่นคือทีมของนายพันศักดิ์ วิญญรัตน์ จะทำหน้าที่ดูแลประสานงานกับทีมที่ปรึกษาฝ่ายนักวิชาการซึ่งเป็นคณะทำงานชุดเล็กกว่าทีมของ ดร.ทง และจะใช้ "บ้านมนังคศิลา" เป็นศูนย์บัญชาการ และทำงานร่วมกับทีมบ้านพิษณุโลก (กรุงเทพฯธุรกิจ 19-200244)

3.2 การนำเสนอแนวคิดและนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐ

3.2.1 แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลและจุดเน้นที่น่าสนใจ

จากการเปิดเผยแนวทางการนโยบายทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลชุดใหม่ในช่วงก่อนเปิดประชุมแถลงในรัฐสภา มีประเด็นที่น่าสนใจ กล่าวคือ หัวใจของนโยบายอยู่ที่การเร่งปรับโครงสร้างหนี้ภาคประชาชน ที่เริ่มจากเกษตรกร เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เป็นแนวคิดการสร้างงานสร้างรายได้จากระดับรากหญ้า เพื่อฟื้นกำลังซื้อในระบบเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันให้ภาคเศรษฐกิจจริงและสถาบันการเงินเดินไปด้วยกัน รวมไปถึงการสร้างจิตสำนึก "จิตใจไทย ความคิดสากล" เพื่อทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก และแสดงถึงการเน้นการพึ่งตนเอง ให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพ ภาครัฐจะปรับโครงสร้างการเงินและภาคธุรกิจจริงให้อยู่รอดและสามารถกลับมาทำงานได้ตามปกติ รวมถึงมีการกำหนดนโยบายเร่งด่วน (ซึ่งนำเสนอเป็น 9 เรื่องในการแถลงต่อรัฐสภา)

ด้านนโยบายการคลัง มีหัวใจอยู่ที่การเกื้อหนุนการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงภาระหนี้สาธารณะในอนาคต จัดการหนี้สาธารณะเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจสามารถขยายตัวได้อย่างยั่งยืน

นโยบายด้านสถาบันการเงิน เน้นปรับโครงสร้างหน่วยงานกำกับฟื้นฟูสถาบันการเงิน และจัดการปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ด้วยการจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติ ทั้งนี้โดยเริ่มจากสถาบันการเงินของรัฐก่อนและจูงใจสถาบันการเงินเอกชนเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ต้องไม่เป็นภาระด้านการคลัง

ส่วนนโยบายการเงิน เนื่องจากสถานการณ์ประเทศขณะนี้อยู่ในช่วงทศวรรษ กำลังซื้อตกต่ำจนเกือบเป็นเงินฝืด ดังนั้นแทนที่จะใช้เป้าหมายเงินเฟ้อ (Inflation targeting) ซึ่งมักจะนำมาใช้ในช่วงที่เศรษฐกิจเติบโตมากจนอาจจะนำไปสู่ภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่ มาใช้นโยบายการเงินที่เน้นทั้งอัตราดอกเบี้ย ค่าเงินบาทและเป้าหมายเงินเฟ้อที่ผ่อนคลาย

นโยบายเศรษฐกิจยังเน้นให้มีการพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุน เพื่อให้เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการระดมทุน รวมทั้งการเร่งพัฒนาตลาดตราสารหนี้ เพื่อสร้างทางเลือกและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินของภาคเอกชน สร้างความเสมอภาคระหว่างตลาดเงินตลาดทุน ตลาดตราสารหนี้ และเงินฝากในสถาบันการเงิน เพื่อพัฒนาธุรกิจและเศรษฐกิจของประเทศอย่างสมบูรณ์

นอกจากนั้น ในนโยบายเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจที่แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 ก.พ. 2544 ยังระบุนโยบายการสร้างรายได้ ด้วยการสนับสนุนและผลักดันให้มีกระบวนการสร้างรายได้ให้กับประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครัวเรือน เชื่อมโยงอย่างเกื้อกูลสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ สู่ตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ สนับสนุนให้เกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตทั้งภาคอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดยุคใหม่ โดยอยู่บนพื้นฐานทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ และศักยภาพของทักษะที่ประเทศมีความโดดเด่นเชี่ยวชาญ สร้างฐานการจ้างงาน กระจายโอกาสและกระจายความเสี่ยง สร้างฐานการผลิตของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก (กรุงเทพฯธุรกิจ 120244, อ.ส.ม.ท. 260244)

3.3 การอภิปรายโต้แย้งแนวคิดและนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล

3.3.1 ทศนะตอนนโยบายเศรษฐกิจโดยรวม

นายธนวรรธ พหลวิชัย ผู้อำนวยการศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กล่าวว่า นโยบายของรัฐบาลเน้นกระตุ้นกำลังซื้อในประเทศเป็นหลักว่า "จากการพิจารณาแผนนโยบายรัฐบาลจะพบว่าแตกต่างจากนโยบายรัฐบาลชุดก่อน โดยให้ความสำคัญกับการกระตุ้นเศรษฐกิจและกำลังซื้อในประเทศเป็นหลัก ขณะที่นโยบายของรัฐบาลชุดที่แล้วให้ความสำคัญกับความเชื่อมั่น และคาดหวังเม็ดเงินลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งเห็นว่าประเทศไทยถึงคราวจำเป็นที่ต้องสร้างภายในให้เกิดความเข้มแข็ง จะเห็นได้จากนโยบายการตั้งกองทุนหมู่บ้าน นโยบายพักชำระหนี้ นโยบายการตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติ ซึ่งนโยบายหลัก ๆ เหล่านี้ ไม่มีส่วนใดที่เกี่ยวข้องไปถึงทุนจากต่างชาติเลย" นายธนวรรธกล่าว (อ.ส.ม.ท. 260244)

นายธีรยุทธ จิราธิวัฒน์ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโครงการโรงแรมและรีสอร์ทในเครือเซ็นทรัล กล่าวถึงนโยบายรัฐบาลใหม่ว่า โดยภาพรวมแล้วเป็นนโยบายที่ดี แต่ต้องใช้เวลาพิสูจน์การปฏิบัติตามแผนงานสักระยะหนึ่งก่อน (กรุงเทพธุรกิจ 270244)

ม.ล.หทัยชนก กฤดากร ผู้จัดการทั่วไปประจำประเทศไทย กัมพูชา พม่า ลาว และเวียดนาม กลุ่มโรงแรมแควคอร์ท เอเชียแปซิฟิก กล่าวว่า นโยบายของรัฐบาลชุดใหม่ถือว่าเป็นนโยบายที่ดี แต่ต้องใช้เวลาพิสูจน์สักระยะหนึ่ง จุดเด่นคือ มีความร้อนแรงของนโยบายหลักๆ การมีหัวหน้าพรรคและทีมงานที่ประชาชนไว้วางใจ โดยเฉพาะการวางแผนคิดเร็วทำเร็วและมีความแม่นยำ เป็นสิ่งที่ประเทศชาติกำลังต้องการ และคนในวงการท่องเที่ยวก็ได้รับนโยบายการทำงานเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ขอให้ดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไปอย่างมั่นคง เพื่อที่จะไม่ให้เกิดปัญหาแทรกซ้อนตามมา (กรุงเทพธุรกิจ 270244)

นายพรพจน์ อัครวิจิตร ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อพรรคชาติพัฒนา อดีตรมช.พาณิชย์ อภิปรายว่า การที่รัฐบาลเขียนเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราไว้ในนโยบาย ตนเห็นว่าอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและไม่ควรเขียนไว้ในนโยบาย รัฐบาลควรระมัดระวังในการดูแลเรื่องนี้ และว่าอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แต่สิ่งที่ประเทศไทยยังขาดอยู่คือ การจัดตั้งตลาดตราสารอนุพันธ์ หรือตลาดซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้า เพื่อเป็นเครื่องมือให้ผู้ประกอบการ ให้นักลงทุนใช้ในการป้องกันความเสี่ยง เพราะในโลกการค้าปัจจุบันมีความผันผวนอย่างยิ่ง บางครั้งผู้ประกอบการไทยจะต้องนำสินค้าและชำระเงินในรูปเงินสกุลตราต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินเยนหรือยูโร ในขณะที่รายรับจะเป็นเงินสกุลสหรัฐ และต้องแปลงกลับมาเป็นเงินบาท ทำให้มีความเสี่ยงสูงถึง 3 เงินสกุล แต่ประเทศไทยยังไม่เคยมีตลาดที่มีสภาพคล่องสูงให้กับนักลงทุนและนักการค้าที่สามารถป้องกันความเสี่ยงได้ ถ้ารัฐบาลชุดใหม่จะจัดตั้งตลาดดังกล่าวอย่างเป็นทางการ ระบบ แทนที่จะให้สถาบันการเงินเป็นผู้กำหนดราคา กำหนดทิศทางเรื่องของการป้องกันความเสี่ยง ซึ่งทำให้ต้นทุนของผู้ประกอบการสูง ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

นายพรพจน์ ยังกล่าวด้วยว่า รัฐบาลมีความตั้งใจที่จะทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่สังคมโลก และโลกเศรษฐกิจใหม่ เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นต้องจัดตั้งองค์การอิสระหรือองค์กรของรัฐ โดยรวบรวมคนจากหลายสาขาอาชีพมาทำงาน โดยเฉพาะกรมมองโลกไปข้างหน้า มองวาระโลกต่อไปจะเคลื่อนไหวไปในทิศทางใด และประเทศไทยจะต้องเตรียมความพร้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงระเบียบการค้าโลก การเปลี่ยนแปลงวิธีการค้าโลก ผลของการใช้เงินสกุลยูโรในประเทศยุโรป รวมถึงแหล่งวัตถุดิบของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และเรื่องการเมือง ซึ่งตนเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีการนี้เข้ามาดูแล และกำหนดแผนที่ทางเดินให้ประเทศไทยว่า 3 ปีข้างหน้า เราจะเป็นอย่างไร (อ.ส.ม.ท. 280244)

3.3.2 ประมวลทศนะตอนนโยบายเร่งด่วนที่แถลงต่อรัฐสภาของรัฐบาล

-ทศนะต่อการจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์แห่งชาติ (เอเอ็มซีแห่งชาติ) ของรัฐบาลทักษิณ

วันเสาร์ที่ 24 ก.พ. 2544 พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานเปิดการสัมมนาระดมความคิดเห็นจากนายธนาคารทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์แห่งชาติ (เอเอ็มซีแห่งชาติ) ที่ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ นักวิชาการและนักธุรกิจต่างแสดงความเห็นต่อกรอบดำเนินการดังกล่าวในทิศทางที่ค่อนข้างเห็นด้วย พร้อมเสนอแนะแนวทางดำเนินการเร่งด่วน ดังนี้

-เอเอ็มซีแห่งชาติเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุด

ดร.วีรพงษ์ รามางกูร อดีตรองนายกรัฐมนตรี กล่าวปาฐกถาพิเศษเนื่องในโอกาสครบรอบ 30 ปี แห่งการสถาปนาคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง "รัฐบาลใหม่จะช่วยพลิกฟื้นเศรษฐกิจอย่างไร" ว่ารัฐบาลจะต้องบอกความเป็นจริงกับประชาชนว่าโอกาสที่เศรษฐกิจจะฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วเป็นไปได้ยาก "โดยเฉพาะภายในระยะเวลา 3-5 ปี โอกาสที่เศรษฐกิจฟื้นเป็นไปได้ยาก เนื่องจากการชะลอตัวเศรษฐกิจโลกเป็นปัจจัยที่อยู่นอกเหนืออำนาจของรัฐบาลไทย อย่างไรก็ดีได้แค่เพียงไม่ให้เศรษฐกิจทรุดตัวลงไปมากกว่านี้" และกล่าวว่า การตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์แห่งชาติ น่าจะเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาหนี้เอ็นพีแอล ที่ขณะนี้กำลังเป็นปัญหาสำคัญของระบบสถาบันการเงิน ที่แม้ว่าจะเร่งการปรับโครงสร้างหนี้อย่างมาก แต่ก็ยังไม่ลดลงมากนัก เนื่องจากธนาคารพาณิชย์อยู่ในฐานะที่ไม่

สามารถจะผ่อนปรนเงื่อนไขให้กับลูกหนี้ได้มากนัก เนื่องจากต้องห่วงการเพิ่มทุน จึงเป็นอุปสรรคสำคัญทำให้การปรับโครงสร้างหนี้ลำบาก และเสนอว่า การจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติรัฐบาลควรถือหุ้นทั้ง 100% โดยให้ยกฐานะของบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บปส.) เป็นเอเอ็มซีแห่งชาติและให้ ม.ร.ว.ปรีดิยาทร เทวกุล ประธานกรรมการ บปส. เป็นผู้บริหาร ซึ่งวิธีการดังกล่าวทำให้รัฐบาลไม่ต้องเข้าไปซื้อธนาคารมาเป็นของรัฐและไม่ต้องขายธนาคารพาณิชย์ให้กับต่างประเทศ (กรุงเทพธุรกิจ, มติชน 240244)

อนึ่ง จากการสำรวจความคิดเห็นต่อการจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินแห่งชาติ (เอเอ็มซีแห่งชาติ) ของนายธนาคาร นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์การเงิน การธนาคาร และประชาชนที่รู้เรื่องเอเอ็มซีแห่งชาติ พบว่า 46.77% เห็นว่าการจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติจะช่วยแก้ปัญหาหนี้เสียได้ โดยนายธนาคาร 69.61% เห็นว่าแก้ปัญหาหนี้เสียได้ ขณะที่นักวิชาการ 20.69% เห็นว่าแก้ไขได้ ส่วนประชาชนเห็นว่าแก้ไขได้ถึง 50% ส่วนผู้ที่เห็นว่าไม่สามารถแก้ปัญหาหนี้เสียได้มี 22.55% (สยามรัฐ 280244)

- เอเอ็มซีแห่งชาติสำคัญอยู่ที่วิธปฏิบัติ ผู้บริหารและภาวะเศรษฐกิจรวม

ดร.อัมมาร สยามวาลา นักวิชาการเกียรติคุณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) แสดงความเห็นว่าการจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติที่ให้อิโณลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์เอกชนที่มีเจ้าหนี้มากกว่า 3 รายขึ้นไปเข้ามาไว้ในเอเอ็มซีแห่งชาติ เป็นการแสดงถึงความมุ่งหมายที่จะเร่งรัดปรับเอ็นพีแอลให้เสร็จเร็วขึ้น ซึ่งเป็นจุดประสงค์ที่ดีกว่าการหาเงินมาอุดหนุนธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อมากขึ้น ส่วนกรณีที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินจะออกพันธบัตรเพื่อค้ำประกันการรับซื้อหนี้เอ็นพีแอลนั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการว่าจะปรับหนี้อย่างไร วิธปฏิบัติเป็นอย่างไร มีโอกาสขาดทุนมากน้อยเพียงไร ซึ่งขณะนี้ยังไม่มียุทธศาสตร์ออกมาก

สำหรับกรณีที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่า การตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติเป็นการอุ้มคนรวยนั้น ดร.อัมมาร ชี้ให้มองที่การปรับหนี้ว่า จะออกมาในรูปแบบใด พร้อมแนะให้ระวังจุดอ่อนดังเช่นที่ผ่านมา ซึ่งมีปัญหาทั้ง 2 ด้าน คือ ธนาคารของรัฐเข้มงวดในการปรับหนี้เงินไปจนไม่ยอมทำอะไร แต่บางครั้งก็ปรับง่ายเกินไป จึงต้องมีความเคร่งครัดและชัดเจนในการปฏิบัติมากขึ้น บนพื้นฐานความเป็นไปได้ในการปรับหนี้ ซึ่งต้องหาวิธีบริหารที่มีจุดศูนย์กลางเหมาะสมและได้ผล "การจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติก็ช่วยแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง แต่ยังขึ้นอยู่กับอำนาจในการปรับหนี้ ใครเป็นผู้บริหาร ชัดความสามารถ รวมทั้งอยู่ที่อำนาจทางกฎหมายจะมีมากน้อยเพียงไร" (กรุงเทพธุรกิจ 260244)

ดร.สมภาพ มานะรังสรรค์ อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า ข้อสรุปของการจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์แห่งชาติ (เอเอ็มซีแห่งชาติ) เป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) แต่ข้อสรุปดังกล่าวไม่ใช่เป็นรูปแบบของเอเอ็มซีแห่งชาติ ถือว่าเป็นเอเอ็มซีกลางมากกว่า เพราะเป็นการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน สิ่งที่ต้องคำนึงมากที่สุดในการกำหนดรายละเอียดต่างๆ ของเอเอ็มซีแห่งชาติที่จะออกมาคือ วิธปฏิบัติที่เป็นจริง ควรมีการกำหนดกฎเกณฑ์เรื่องวิธและราคาซื้อขาย รวมถึงการให้ส่วนลด เพราะการคิดตามทุนสำรองอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ เนื่องจากต้องยอมรับว่าเอ็นพีแอลของแต่ละธนาคารมีคุณภาพแตกต่างกันมาก ที่สำคัญคือ เป็นเอ็นพีแอลที่มีคุณภาพต่ำมาก เพราะที่มีคุณภาพได้ดำเนินการไปมากแล้ว (กรุงเทพธุรกิจ 260244)

นายโฆสิต บั่นเปี่ยมราษฎร์ ประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพ กล่าวว่า การจัดตั้งสำนักงานบริหารสินทรัพย์กลางกับการปล่อยสินเชื่อของแบงก์พาณิชย์เป็นคนละเรื่องกัน เนื่องจากหนี้เอ็นพีแอลคือการจัดการกับสินทรัพย์ที่เป็นปัญหา ส่วนการปล่อยสินเชื่อคือการทำธุรกิจ อย่างไรก็ตามเรื่องเอ็นพีแอลและการปล่อยสินเชื่อต่างขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ทั้งนี้ในส่วนของเอเอ็มซีแห่งชาติจะมีประสิทธิภาพแค่ไหนขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งของเศรษฐกิจ (ไทยรัฐ 280244)

- มองไม่เห็นว่าการเอเอ็มซีแห่งชาติจะเป็นทางออกในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ

นายณรงค์ โชควัฒนา นักธุรกิจอิสระระบุว่า การจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติ ไม่ใช่ทางออกในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ และมองไม่เห็นข้อดี เพราะไม่ได้แก้ปัญหาเรื่องการปล่อยสินเชื่อ แต่เป็นเพียงการแยกบัญชีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) ไปซ่อนไว้ในอีกบัญชีหนึ่ง และช่วยให้ธนาคารพาณิชย์ไม่เก้แห่งรอดพ้นจากกฎเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เท่านั้น "การจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติสุดท้ายก็จะกลายเป็นหนี้สาธารณะ และเป็นภาระของคนทั้งประเทศ แต่จะเสียหายมากน้อยเพียงไรก็ขึ้นอยู่กับวิธปฏิบัติ กฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นและวิธการบริหารงาน ถ้าทำดีก็อาจไม่ทำให้เกิดหนี้สาธารณะมากมาย หรือเพียงเสมอดตัว" และกล่าวอีกว่า ถ้าจะตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติจริงควรให้ธนาคารพาณิชย์เข้ามาถือหุ้นตามสัดส่วนของเอ็นพีแอลเพื่อบริหารหนี้สินในสัดส่วนของตัวเอง ส่วนรัฐควรถือหุ้นน้อย เพื่อไม่ต้องรับภาระ (กรุงเทพธุรกิจ 260244)

นายเวียงวิทย์ นันทภาวิวัฒน์ กรรมการผู้จัดการบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมอยุธยาจารย์ดิน เฟลมมิง กล่าวว่า ยังไม่แน่ใจถึงวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติ หากตั้งเพื่อแก้ปัญหาการปล่อยสินเชื่อ ไม่น่าจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ เพราะไม่เกี่ยวข้องกัน เนื่องจากที่ผ่านมาธนาคารกรุงเทพจะโอนหนี้เอ็นพีแอลออกไปแล้ว แต่ก็ไม่ช่วยให้ปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้น เพราะการที่ธนาคารจะปล่อยสินเชื่อขึ้นอยู่กับความแข็งแกร่งของธุรกิจโดยรวม โดยเฉพาะภาคการผลิต (กรุงเทพธุรกิจ 260244)

ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ส.ว.กทม. กล่าวถึงการจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติว่า เรากำลังตั้งสถาบันขึ้นมา เพื่อรวมหนี้ภาครัฐและเอกชน ที่มีเจ้าหนี้เกิน 3 ราย ซึ่งตนอยากอุปมาอุปมัย ว่ามีทั้งส้มดีและส้มเน่า วันดีคืนดี รัฐบาลเอาเงินส้มดี ไปช่วยซื้อส้มเน่า แล้วบอกว่าส้มดีจะได้ขายคล่อง แต่ตนเห็นประโยชน์อย่างเดียวคือ รวบรวมหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายราย หนี้รายนี้ต้องแบ่งให้ใคร แต่ข้อที่บอกว่าถ้าแล้วแบ่งก็จะปล่อยกู้ตนข้องใจ เพราะทุกวันนี้ถ้าแบ่งก็อยากปล่อยกู้เขาปล่อยอยู่แล้ว ถ้าเห็นว่าปล่อยแล้วได้กำไร ดังนั้นจึงไม่มั่นใจว่า ถ้าเราเอาหนี้เน่าออกแล้ว ธนาคารพาณิชย์จะสามารถปล่อยกู้ต่อไปได้ (สำนักข่าววีเอ็นเอ็น 280244)

นายสมชาย สกลสุวรรณ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารทหารไทย กล่าวว่า การที่ธนาคารจะปล่อยสินเชื่อได้ต้องคำนึงถึงปัจจัยการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ตัวเอเอ็มซีแห่งชาติเท่าที่ ธปท.เสนอ พบว่าในต่างประเทศมีกฎหมายที่ให้อำนาจอินทรีดังกล่าวได้โดยอัตโนมัติ เพื่อให้กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้เดินหน้าต่อไปและเร็วขึ้น แต่ประเด็นคือจะทำอย่างไรกับเจ้าหนี้รายอื่นที่มีอยู่และจำนวนเงินที่จะโอน (ไทยรัฐ 280244)

นายไพฑูริย์ นลินทรางกูร ผู้อำนวยการสำนักวิจัย บล.ทิสโก้ กล่าวในการเสวนาโต๊ะกลมเรื่อง "เอเอ็มซีสูตรแก้หนี้เสีย"ทางเนชั่นแนล ยูบีซี 8 วันที่ 27 ก.พ. 2544 ว่า การโยกเอ็นพีแอลออกจากระบบธนาคาร ด้วยการใช้กลไกเอเอ็มซีแห่งชาติ ไม่ได้ทำให้ธนาคารฟื้นได้ทันที เพราะแม้จะโยกเอ็นพีแอล 17% ออกไป ธนาคารก็ยังมีหน้าที่ทำรายได้ (Performing Loan) ให้แก่หนี้ที่ปรับโครงสร้างไปแล้ว และยังมีเอ็นพีแอลอีกกว่า 30% พร้อมจะกลับมาเป็นเอ็นพีแอลอีก (กรุงเทพธุรกิจ 280244)

- เอเชียวิกิที่ตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติต้องใช้เงินมหาศาล

นิตยสารเอเชียวิกิ ฉบับวันที่ 2 มีนาคม 2544 วิเคราะห์ว่า การจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติของรัฐบาลทักษิณเพื่อซื้อหนี้ทั้งระบบมูลค่า 20,000 ล้านดอลลาร์จะเป็นบททดสอบสำคัญด้านแรกของนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รมต.คลังคนใหม่ นอกจากนี้ยังระบุว่า เอเอ็มซีแห่งชาติของรัฐบาลทักษิณไม่ถูกต้องแม้สมาคมธนาคารจะเห็นด้วย และข้อสรุปที่ว่า ภาระหนี้เสียหรือเอ็นพีแอลกลายเป็นตัวถ่วงไม่ให้ธนาคารปล่อยเงินกู้ใหม่นั้น เป็นข้อสรุปที่ไม่ถูกต้อง เพราะธนาคารไม่ได้หยุดปล่อยกู้ เพราะสถานะไม่ดี แต่หยุดปล่อยกู้เพราะคุณภาพของผู้กู้ต่ำมากต่างหาก เอเชียวิกิยังระบุว่า รัฐบาลอ้างว่าการตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติจะใช้เงินเพียง 2,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่นักวิเคราะห์หลายคนเชื่อว่าจะใช้สูงกว่านั้น อาจถึง 5 เท่าตัวด้วยซ้ำ ส่วนเอเชียวิกิชี้ว่า เงินที่ใช้จัดการในเอเอ็มซีจริงน่าจะอยู่ที่ประมาณ 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 1.7 แสนล้านบาท คนที่จะแบกรับภาระนั้นก็คือ ผู้เสียภาษี ผู้ฝากเงิน และผู้ถือหุ้นและลูกหนี้) เมื่อรวมเงินกองทุนหมู่บ้านอีกราว 1,650 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักชำระหนี้ราว 1,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ค่าใช้จ่ายเพื่อนโยบายพักชำระหนี้ปีละ 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้ค่าใช้จ่ายรวมในการดำเนินนโยบายตามที่พรรคไทยรักไทยหาเสียงไว้สูงถึง 9,550 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือราว 420,200 ล้านบาท (มติชน 250244)

- ทัศนะต่อการพักหนี้เกษตรกรรายย่อยเป็นเวลา 3 ปี โดยไม่มีดอกเบี้ย

คอลัมน์ 'เวทีทัศนะ' โดย เศรษฐกรติตติ ใน น.ส.พ.ผู้จัดการ ฉบับวันที่ 8 ก.พ. 2544 แสดงทัศนะไว้ว่า นโยบายพักหนี้ของเกษตรกร 3 ปี ในเชิงหลักการถือว่าเป็นนโยบายที่ดี เป็นการให้ประโยชน์กับคนส่วนใหญ่ของประเทศ และหากเปรียบเทียบกับรัฐบาลเก่าที่ได้เคยใช้เงินทุ่มไปช่วยสถาบันการเงินที่มีปัญหาหลายครั้งถึง 1 ล้านล้านบาทแล้ว เห็นว่าไม่ใช่เรื่องใหญ่โต และเห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาลใหม่ การแก้ไขปัญหาของประเทศโดยเฉพาะการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ประเด็นสำคัญและต้องรีบกระทำอย่างเร่งด่วน คือ การสร้างกำลังซื้อให้กับคนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นเบื้องต้นไม่อย่างนั้นจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศได้สำเร็จ ดังเช่นที่รัฐบาลชวนได้กระทำด้วยความล้มเหลวมาตลอดเวลา 3 ปี และเสนอแนะให้รัฐบาลพิจารณาประเด็นสำคัญคือ ปริมาณเงินทุนทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจที่ไหลไปสู่ภาคการผลิตการเกษตรทั้งหมดมีน้อยมาก คือไม่ถึงร้อยละ 3% ของสินเชื่อทั้งระบบ และพบว่าสินเชื่อที่กระจายให้เกษตรกรเพื่อทำการผลิตขาดแคลนมาก และให้รัฐบาลเข้าไปแก้ไขปัญหาที่เกษตรกรต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยที่สูงที่สุด และแนวทางใหม่ที่รัฐบาลต้องทำพร้อมกับนโยบายการพักหนี้เกษตรกร คือเรื่องการประกันราคาพืชผลการเกษตรทุกชนิด และรัฐบาลควรมีการกำหนดราคาเป้าหมายไว้ ซึ่งจะต้องเป็นราคาที่เป็นธรรมมีกำไรไม่ต่ำกว่า 15-20% และหากราคาต่ำกว่าเป้าหมาย รัฐบาลก็ควรจะได้เข้าไปแทรกแซงราคาหรือรับซื้อในราคาเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกษตรกรสามารถอยู่ได้ เหมือนที่รัฐบาลอเมริกันใช้เป็นวิธีการช่วยเหลือเกษตรกร (ผู้จัดการ 080244)

นายธนินทร เจียรวนนท์ ประธานกรรมการเครือเจริญโภคภัณฑ์ กล่าวว่ นโยบายการพักหนี้เกษตรกรเป็นนโยบายที่ดี เป็นเรื่องที่ถูกต้องและต้องรีบดำเนินการ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรวมโดยเฉพาะเรื่องราคาข้าวเปลือก ซึ่งขณะนี้ราคาตกมาก หากรัฐบาลสามารถเพิ่มราคาข้าวเปลือกขึ้นอีกโลกรัมละ 1 บาท จะทำให้รายได้จากการผลิตข้าวเพิ่มขึ้นถึงปีละ 2.2 หมื่นล้านบาท ซึ่งจะส่งผลต่อจีดีพีของประเทศอย่างไรก็ตาม เนื่องจากรัฐบาลเพิ่งเข้ามารับงานต้องใช้เวลาทำงานสักระยะหนึ่ง (กรุงเทพธุรกิจ 200244)

ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ส.ว.กทผ. อภิปราย แสดงความเป็นห่วงนโยบายพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อยว่า จะทำให้ ธ.ก.ส.อยู่ในสภาพลำบาก เพราะจะทำให้เกิดวัฒนธรรมการกู้ยืมเงินแล้วไม่ใช้คืน ขณะเดียวกันคนที่กู้เงินจาก ธ.ก.ส.ได้ จากงานวิจัยพบว่าไม่ใช่คนจนจริงๆ คนจนจริงๆ ผู้ใครไม่ได้ เพราะไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน และไม่สามารถรวมกลุ่มค้ำประกันได้ (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 280244)

นายธนพล วิโรจนกิจจา ประธานเครือข่ายพันธมิตรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เปิดเผยว่า เครือข่ายพันธมิตรฯ ระดับจังหวัด 76 จังหวัดทั่วประเทศร่วมประชุม เพื่อหารือแนวทางที่ต้องการจะให้รัฐบาลชุดใหม่แก้ไขและฟื้นฟูภาคการเกษตร ได้ข้อสรุปว่า ต้องการให้รัฐบาลดำเนินงานดังนี้ 1) ดำเนินการแก้ไขปัญหาค่าเกษตรภายใต้กรอบการพึ่งตนเอง 2) ปัญหาที่แก้ไขโดยรัฐและ ธ.ก.ส. ร่วมกันซึ่งต้องแก้ไขเร่งด่วน ได้แก่ การแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการแปรรูปทางการเกษตร การเร่งผลักดัน พ.ร.บ. ประกันภัยธรรมชาติพืชผล การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลทางการเกษตร 3) ระบุเขตการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ 4) สร้างสวัสดิการสังคมใหม่แก่ภาคเกษตรอย่างทั่วถึง 5) ประยุตใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 6) ส่งเสริมระหว่างภาคเกษตรและรัฐบาล 7) การกระจายงบประมาณสู่ภาคเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับนโยบายพักหนี้เกษตรกร 3 ปี ที่ประชุมไม่ได้นำมาเป็นหัวข้อสัมมนา เพราะจากการหารือกันของเกษตรกรทั่วประเทศในระดับอำเภอก่อนหน้านี้พบว่า เสียงส่วนใหญ่ยังมีความต้องการที่จะชำระหนี้ โดยทยอยชำระหนี้ให้หมดไป มากกว่าที่จะหยุดชำระหนี้แล้วไปชำระปีที่ 4 ซึ่งจะเป็นภาระหนัก "หากราคาพืชผลดี เกษตรกรมีรายได้ ทุกคนก็อยากชำระหนี้ และที่ผ่านมา ธ.ก.ส. ก็มีโครงการช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาอยู่แล้ว ดังนั้นหากเกษตรกรรายใดมีปัญหาที่ใช้โครงการปรับโครงสร้างหนี้ของ ธ.ก.ส. ก็พอแล้ว นอกจากนี้ปัจจุบัน ธ.ก.ส. เองก็มีกรลดอัตราดอกเบี้ยให้ลูกหนี้ที่ซึ่งก็จะเป็นกำลังใจที่จะชดใช้หนี้และไม่ก่อให้เกิดการเสียวินัยทางการเงิน" (มติชน 160244)

นายสไกร พิมพ์บึง เลขาธิการมูลนิธิเกษตรกรไทย กล่าวถึงนโยบายพักหนี้เกษตรกรของรัฐบาลว่า นโยบายพักชำระหนี้เกษตรกร 3 ปี ไม่ใช่ของใหม่ โดยเฉพาะเงื่อนไขที่กำหนดมานั้นเป็นเงื่อนไขที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กำหนดไว้แต่เดิมในการชำระหนี้ที่มีอยู่ประมาณ 15 กรณี เช่น การประสบภัยธรรมชาติ ราคาพืชผลตกต่ำ เป็นต้น ตนไม่เห็นว่ามีแตกต่างมากนัก และคิดว่าจะมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการนี้น้อยมาก อาจจะไม่ถึง 20% ของเกษตรกรทั้งหมดที่อยู่ในเงื่อนไขการพักชำระหนี้ที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้น (มติชน 280244)

นายคำเดื่อง ภาษี ประธานกลุ่มเกษตรกรธรรมชาติ โรงเรียนชุมชนอิสาน ต.หัวฝาย กิ่ง อ.แคนดง กล่าวว่า นโยบายพักหนี้เกษตรกรของรัฐบาลเป็นเรื่องตลก เพราะเป็นเพียงการหาเสียงหลอกล่อเกษตรกร รัฐควรแก้ปัญหาแบบยั่งยืนให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ (มติชน 280244)

นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ ส.ส.บุรีรัมย์ พรรคชาติไทย กล่าวว่า นโยบายการพักหนี้ให้เกษตรกร 3 ปี ถ้ามีการพักหนี้เกษตรกร 3 ปี ธ.ก.ส.จะสามารถปล่อยหนี้ให้กับเกษตรกรรายย่อยที่พักหนี้ได้อีกหรือไม่ ธ.ก.ส.จะเอาเงินจากไหน สถานะของ ธ.ก.ส.มีเพียงพอที่จะทำเรื่องนี้หรือไม่ หนี้ของประชาชนเกิดจากการที่มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ หากรัฐบาลสามารถเพิ่มรายได้ของประชาชนเป็นแนวทางที่จะช่วยแก้ปัญหาที่ยั่งยืนมากกว่า จึงอยากเสนอว่ารัฐบาลควรจะต้อง พ.ร.บ.ประกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติของพืชผลการเกษตร นอกเหนือจากการประกันราคาพืชผลการเกษตร เชื่อว่าในวันนี้หากประชาชนในภาคเกษตรซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ มีรายได้มากกว่ารายจ่าย ก็จะสามารถเป็นกำลังซื้อของตลาดภายในประเทศให้กับธุรกิจต่างๆได้ เพราะเมื่อประชาชนมีรายได้มากขึ้น มีกำลังทรัพย์มากขึ้น ก็จะเป็นกลไกสำคัญให้ระบบการค้า การพาณิชย์ การเงิน การคลังของประเทศมีความมั่นคง (มติชน 280244)

-ทัศนะต่อการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

-ต้องทำด้วยความระมัดระวัง

นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ส.ว.กทผ. อภิปรายว่า นโยบายเรื่องการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เป็นเรื่องที่ดีแต่อยากแนะนำว่ารัฐบาลน่าจะเริ่มทำก่อน 10 เปอร์เซ็นต์ โดยเลือกหมู่บ้านที่มีกิจกรรมซึ่งเงินที่นำลงไปจะเป็นตัวกระตุ้นเสริมความแข็งแกร่งของหมู่บ้าน แต่ถ้ารัฐบาลดำเนินการทีเดียว 7.7 หมื่นหมู่บ้าน เงินจะหายสาบสูญไม่เหลืออะไร อยากเสนอแนะว่า รัฐบาลจะเริ่มทำสัก 7,700 หมู่บ้านหรือ 10% ก่อน เพื่อสร้างชุมชนให้แข็งแรงขึ้น จากนั้นค่อยเพิ่มเป็น 30% หรือ 2 หมื่นหมู่บ้านในปีต่อมา หลังจากนั้นกระตุ้นองค์กรชุมชนให้แข็งแรงเพิ่มในปีที่ 3 อีก 60 % ที่เหลือ แต่ต้องทำด้วยความระมัดระวัง (มติชน, สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 280244)

-ควรทำให้สอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงและเศรษฐกิจพอเพียง

ผศ.ดร.ชวณะ ภวภานันท์ คณะวารสารศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ ได้เสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านในด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจพอเพียงดังนี้ 1) นโยบายกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้าน ต้องหันมาสร้างนิสัยให้ชาวบ้านพึ่งตัวเองและรู้จักสร้างงาน สร้างเศรษฐกิจชุมชน ให้เกิดความเข้มแข็งเจริญรอยตามแนวคิด 'ทฤษฎีใหม่' หรือ 'เศรษฐกิจพอเพียง' ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน 2) การสร้างงานภายในชนบทนั้นแทนที่จะมุ่งสร้างงานแบบเดิมๆ เป็นหลักอย่างเดียว เช่น การสร้างสาธารณูปโภค สุขอนามัย

ภายในหมู่บ้านต่างๆ ฯลฯ ซึ่งอาจจะทำอยู่แล้ว ก็น่าจะสร้างงานใหม่ในเชิงผลิตภัณฑ์ '1 หมู่บ้าน 1 สินค้า' ที่ทำให้หมู่บ้านนั้นแตกต่างจากหมู่บ้านอื่นๆ ในเชิงเอกลักษณ์ที่เห็นได้ชัดหรือเป็นเชิงบริการ ที่สำคัญที่สุดคือเชิงวัฒนธรรม พยายามให้ทุกหมู่บ้านค้นหาวัฒนธรรมที่เป็นความภาคภูมิใจของท้องถิ่นนำมาเป็นจุดขาย ส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในการใช้มิติทางวัฒนธรรมแห่งชาติ ในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจการกระจายรายได้ และส่งเสริมศักดิ์ศรีของชุมชนท้องถิ่น 3) ยุทธศาสตร์ของการนำเม็ดเงินไปใช้ในแต่ละหมู่บ้าน ถึงแม้จะกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นรายกลุ่ม กลุ่มครัวเรือนยากจน รายบุคคล และกลุ่มที่นำเงินไปใช้ทำกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ และเสนอแนะให้นำไปใช้กับกลุ่มที่พัฒนาพื้นที่ทำกินเพื่อสร้างงานให้ตัวเองและหมู่บ้านด้วย 4) ยุทธศาสตร์ที่จำเป็นที่จะทำให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านเป็นผลดีคือ การสร้างตลาดให้กับ 1 ผลิตภัณฑ์ 1 หมู่บ้านที่มีความแตกต่างจากหมู่บ้านอื่นๆ น่าจะใช้การระดมความคิดแบบร่วมคิดจากกลุ่มผู้คนในหมู่บ้าน โดยการดำเนินการของสำนักงานจัดหางานของจังหวัด ของอำเภอที่ต้องเปลี่ยนหรือเพิ่มปรัชญาการพัฒนาเป็นนโยบายใหม่ แทนการส่งแรงงานออกนอกประเทศ ให้หันมาเสริมสร้างงานในหมู่บ้านในประเทศกับการค้นหา 1 ผลิตภัณฑ์ 1 หมู่บ้านและการ 'ส่งออกวัฒนธรรมไทย' เพื่อดึงนักท่องเที่ยว ซึ่งสำนักงานจัดหางานของจังหวัดร่วมกับก้านัน ผู้ใหญ่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบลในความรับผิดชอบของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตัวแทนจากกลุ่มกิจกรรมด้านอาชีพ กลุ่มครัวเรือนยากจนที่คัดสรรและกลุ่มที่จะสร้างกิจกรรมที่เป็นสาธารณูปโภค ร่วมกับตัวแทนของกรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ร่วมตัวกันเป็นคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับตำบล หมู่บ้าน ซึ่งมีหน้าที่จะต้องสร้างงานในรูปแบบรูปผลิตภัณฑ์หรือรูปบริการหรือในเชิงมิติทางวัฒนธรรม เพื่อให้ได้ความเป็นรากแก้วของความคิดในการใช้นโยบายกองทุนดังกล่าวจากชุมชนจริงๆ และ 5) โครงการนำร่องควรเป็นยุทธศาสตร์ทางการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากหมู่บ้านที่มีความเป็นไปได้และสามารถสร้างความสำเร็จให้กับนโยบายกองทุนหมู่บ้านเด่นชัด เพื่อให้เป็น 'หมู่บ้านตัวอย่าง' และควรแบ่งสัดส่วนให้สอดคล้องกับความมั่นคงแห่งชาติทั้งในหมู่บ้านพื้นที่ชายแดน หมู่บ้านที่มีความอ่อนไหวต่อการสร้างความไม่มั่นคงของชาติทั้งปัญหาสังคมและเศรษฐกิจ และหมู่บ้านที่มีศักยภาพในการทำเศรษฐกิจพอเพียง (ผู้จัดการ 020344)

-กองทุนไม่ควรเป็นส่วนราชการ

นายณรงค์เลิศ สุรพล ส.ส.ขอนแก่น พรรคกิจสังคม ได้อภิปรายถึงแนวคิดเรื่องกองทุนหมู่บ้าน เปรียบเทียบกับของพรรคกิจสังคมที่จะใช้ระบบคุณธรรมกับกองทุน ไม่ใช่ใช้โทษคดีอาญามาบังคับ รัฐบาลจะต้องสร้างแนวคิดให้ประชาชนทราบว่า ระบบเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมจะเป็นอย่างไร ทั้งนี้ จากนโยบายดังกล่าวเห็นว่า รัฐบาลต้องการที่จะคงกองทุนนี้ให้เป็นส่วนราชการ ผิดกับแนวคิดของพรรคกิจสังคมที่ต้องการให้เป็นองค์กรอิสระ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ไม่ใช่มาอยู่ภายใต้การควบคุมของข้าราชการ เพราะจะกลายเป็นการกระจายทุน ไม่ใช่การกระจายอำนาจการบริหาร หากรัฐบาลไม่เข้าใจในแนวคิดของกองทุนหมู่บ้านอย่างแท้จริง จะทำให้ความล้มเหลวที่เกิดขึ้นใน อ.ก.ส. กลับมาสู่กองทุนหมู่บ้านได้ อย่างไรก็ตาม พรรคกิจสังคมเต็มใจส่งมอบนโยบายนี้ให้พรรคไทยรักไทย โดยคาดหวังว่านายกรัฐมนตรียจะสามารถนำพาประชาชนไปสู่ทางรอดได้ แต่หากทำไม่ได้จะเสียใจเป็นอย่างยิ่ง (กรุงเทพธุรกิจ 270244)

-ควรพิจารณาความเหมาะสมเชิงพาณิชย์ด้วย

นายกร ทัพพะรังสี หัวหน้าพรรคชาติพัฒนา กล่าวว่า นโยบายการตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท นั้น รัฐบาลต้องการให้ชุมชนสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อให้มีรายได้ แต่ยังไม่เห็นหลักเกณฑ์ที่แน่ชัด ทุกหมู่บ้านจะได้รับเงินเท่ากันหรือไม่ เพราะหมู่บ้านหนึ่งอาจมี 50 ครัวเรือน ขณะที่หมู่บ้านหนึ่งมี 600 ครัวเรือน จะได้รับเงินเท่ากันหรือไม่ เพราะถ้าชุมชนเลิกเงินไปการสร้างงานอาจทำไม่ได้ ซึ่งการสร้างรายได้ มีสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณา คือ ความเหมาะสมในเชิงพาณิชย์ด้วย และมองว่า ปัจจุบันคนไทยมีวินัยต่ำอยู่แล้ว จึงไม่อยากให้นโยบายพิกัดนี้เกะตกรรมาทำให้วินัยของคนไทยต่ำลงไปมากกว่านี้ ซึ่งตนอยากเรียกร้องให้รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเรื่องนี้ ชี้แจงรายละเอียดให้ชัดเจนด้วย (กรุงเทพธุรกิจ 270244)

-ระวังกองทุนจะเจอปัญหาเบี้ยหวัด

นายเกษม รุ่งธนะเกียรติ ส.ว.จังหวัดสุรินทร์ กล่าวต่าหานโยบายพิกัดนี้เกะตกรร 3 ปีของรัฐบาลว่า จะก่อให้เกิดปัญหาใหญ่กับสังคมและประเทศ เห็นได้จากขณะนี้สังคมชนบทที่ไม่เคยมีความคิดเบี้ยหวัดนี้ กลับเกิดการเบี้ยหวัดนี้แล้ว ที่รัฐบาลชุดที่แล้วแก้ปัญหาเศรษฐกิจไม่ได้ ก็เพราะเกิดการเบี้ยหวัดนี้เกิดขึ้นในสังคม กลายเป็นลัทธิเอาอย่าง และทำให้แนวคิดสังคมเปลี่ยนไป

"รัฐบาลใช้คำง่าย ๆ หาเสียง เพื่อหวังชนะการเลือกตั้ง แต่คำพูดง่าย ๆ นั้น ทำให้กลายเป็นปัญหา ทำให้รัฐบาลไม่ใช้ พ.ร.บ.กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สิ่งที่จะตามมา คือ ความล้มเหลวในนโยบายอื่นๆ เช่น นโยบายกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เพราะขณะที่เกิดวัฒนธรรมการเบี้ยหวัดนี้ แต่รัฐบาลจะนำเงินไปให้ถึงหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท แล้วจะได้เงินคืนหรือ ผลที่ตามมา ก็คือ กองทุนจะมีปัญหา" และยังชี้ว่า วันที่กฎหมายกองทุนหมู่บ้านเข้าสภา คงต้องคุยกันมาก โดยเห็นว่า ควรมีการกำหนดโทษอาญาสำหรับผู้ไม่ชำระหนี้ มิฉะนั้นจะเกิดความเสียหาย รวมถึงนโยบายธนาคารเอสเอ็มอี (กรุงเทพธุรกิจ, ผู้จัดการ 270244)

-การจัดตั้งธนาคารประชาชน เพื่อกระจายโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินให้กับประชาชนที่มีรายได้น้อย

นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ส.ว.กทม. กล่าวถึงนโยบายจัดตั้งธนาคารประชาชน ว่า รมต.คลังบอกว่าอาจให้ธนาคารออมสินปล่อยกู้คนจน ตรงนี้จะมีปัญหา ทั้งนี้ขอเสนอแนะว่า รัฐบาลควรจะรวบรวมกลุ่มออมทรัพย์ หรือสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงเชื่อว่า จะเสริมสร้างให้ชาวบ้านพัฒนาเป็นธนาคารได้ (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 280244)

นายชาญชัย มุสิกนิศากร ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน เผยถึงการเตรียมให้ธนาคารออมสินเป็นธนาคารประชาชน ตามนโยบายของรัฐบาล ว่าธนาคารออมสินได้ศึกษาความเป็นไปได้เสร็จแล้ว โดยหลักการธนาคารออมสินจะปล่อยสินเชื่อให้แก่ประชาชนที่ประกอบธุรกิจรายย่อยวงเงินไม่เกิน 10,000-20,000 บาทต่อราย โดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันหรือใช้บุคคลค้ำประกัน เพื่อให้ประชาชนที่ต้องการขอสินเชื่อจากธนาคารได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ รัฐบาลจะต้องให้เงินสนับสนุนเป็นวงเงิน 20,000 ล้านบาท ในระยะแรกเพื่อนำเงินส่วนนี้ปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย

สำหรับการให้บริการนั้น ธนาคารจะแยกเคาน์เตอร์และบัญชีของลูกค้าที่ขอวงเงินกู้จากธนาคารในส่วนที่เป็นธนาคาร ประชาชน โดยไม่นับรวมเข้าบัญชีของธนาคาร เพราะธนาคารไม่ได้สมทบเงินปล่อยกู้หรือใช้เงินจากธนาคารในการให้สินเชื่อ เนื่องจากการปล่อยสินเชื่อในรูปแบบที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันมีความเสี่ยงสูง ผู้กู้จะไม่รู้สึกในค่าของเงิน เพราะสามารถกู้ได้ง่าย ซึ่งจะนำไปสู่การชักดาบได้ (ไทยรัฐ 270244)

3.3.3 การอภิปรายตอบโต้เกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจระหว่างอดีต รมต.คลัง และ รมต.คลังคนปัจจุบัน

-สาระสำคัญในคำอภิปรายของนายธารินทร์ นิมมานเหมินท์

นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ ส.ส.บัญญัติรายชื่อพรรคประชาธิปัตย์ และอดีตรมต.คลัง ได้ตั้งข้อสังเกตต่อนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลใน 4 ประเด็นคือ

1. นโยบายเร่งด่วนทั้ง 9 นโยบาย ซึ่งค่อนข้างชัดเจนว่าเป็นสิ่งที่ต้องใช้เงินจำนวนมากมาย แต่รัฐบาลยังไม่มีมาตรการชัดเจนในเรื่องแหล่งเงินทุน เช่น แผนกู้เงินที่ถูกต้องกับหลักการรักษาวินัยการคลังแผ่นดิน แต่มีความชัดเจนคือเมื่อนโยบายเร่งด่วนได้เริ่มนำไปสู่การปฏิบัติแล้ว ภาวะการเงินของรัฐบาลจะมีสูงมากขึ้น ซึ่งในช่วงระยะเวลาที่ทุกคนเป็นห่วงหนี้สาธารณะที่ปัจจุบันอยู่ในสัดส่วนที่สูงอยู่แล้วคือ 55% ของมูลค่าผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (จีดีพี)

"คำถามจึงมีอยู่ว่า เมื่อเป็นนโยบายที่ต้องใช้เงินจำนวนมาก แต่เมื่อไม่มีเงิน ท้ายที่สุดก็ต้องกู้เข้ามา แต่ฐานะการคลังจะมีปัญหาหรือไม่ เนื่องจากการก่อปัญหาต่อฐานะการคลังจะทำให้เกิดปัญหาอย่างยิ่งต่อประเทศ" อดีตรมต.คลัง ตั้งคำถาม

นายธารินทร์ ยังอภิปรายถึงเป้าหมายเพดานสูงสุดในการก่อหนี้สาธารณะควรรออยู่ในสัดส่วนเท่าใด จากการที่รัฐบาลต้องใช้เงินจำนวนมากมายเพื่อทำนโยบายให้เป็นจริง โดยระบุว่าเศรษฐกิจปี 2544 ยังมีเงื่อนไขไม่น้อยที่ต้องเร่งรัดการกระตุ้นการฟื้นตัวเพื่อไม่ให้เศรษฐกิจตกต่ำหรือเติบโตน้อยจนเกินไป มีความเป็นห่วงถึงอุปสงค์จากปัจจัยภายนอกซึ่งทำให้ภาคส่งออกชะลอตัวลง ดังนั้น หัวใจสำคัญของการกระตุ้นเศรษฐกิจ และรักษาสถิติการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จะอยู่ที่ความมั่นใจของนักลงทุน และการสร้างงานเพื่อสนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยเติบโตต่อเนื่อง

"ผมอยากจะฝากเรียนถามท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังว่า ท่านได้ใคร่ครวญอย่างแท้จริงแล้วหรือไม่ว่า นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลจะมีส่วนในการกระตุ้นเศรษฐกิจได้จริง" นายธารินทร์ กล่าว

2. นโยบายที่ให้ความสำคัญต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และความระมัดระวังต่อการรักษาเสถียรภาพของการดำเนินนโยบายการเงิน ซึ่งยังมีคำถามเกี่ยวกับความวิตกกังวลในประเด็นความเป็นอิสระของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ทั้งนี้ รายละเอียดของการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญต่อการดำเนินนโยบายการเงินของธปท.เพื่อรักษาเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อ นอกจากนี้ รัฐบาลยังระบุถึงนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งอยู่ในระดับที่แทบจะไม่ได้ให้ความสำคัญต่อแหล่งตลาด จนทำให้เกิดความวิตกกังวลกันว่า อาจจะมีการแทรกแซงการทำงานของธปท.

3. การแถลงนโยบายทั้งหมดของรัฐบาลเป็นการมุ่งให้เห็นแต่ผลดี แต่ให้ความสำคัญในระดับต่ำต่อผลกระทบที่อาจติดตามมา เช่น นโยบายพักชำระหนี้เกษตรกร 3 ปี โดยรัฐบาลจะเป็นผู้จ่ายดอกเบี้ยให้แทน แต่ไม่ได้ตระหนักถึงความอ่อนแอและการด้อยความสามารถในการทำหน้าที่ให้สินเชื่อในอนาคตของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

4. การตกลงในการกำหนดนโยบายส่งเสริมให้เกิดธุรกิจแข่งขันเสรีภายในประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง และเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ประกอบการและบริโภคภายใน และประเด็นที่ตกลงกันเป็นพิเศษคือ รัฐบาลไม่ได้บรรจุไว้เป็นนโยบายการบริหารประเทศว่า จะมีแผนการตัดตอนการผูกขาดด้านธุรกิจเช่นไร

"มีการวิพากษ์วิจารณ์โครงการของรัฐบาลจากนักวิชาการทั้งในและนอกประเทศ แม้กระทั่งการมีข้อสรุปถึงการวิจารณ์ในเวทีสัมมนา หรือการให้ความเห็นต่อสื่อมวลชนก็ตาม ดังนั้น หากจะใช้โอกาสในการชี้แจงตอนนี้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง" นายธารินทร์ กล่าว

นอกจากนี้ อดิสรตม.คลัง ยังได้ให้ความเห็นต่อการขอการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์กลาง (NAMC) ว่า แม้จะยังมีรายละเอียดที่ต้องพิจารณากันอีกมาก ก่อนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงก็ตาม แต่จำเป็นต้องถามหาความชัดเจนในประเด็นวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการจัดตั้ง NAMC จากรัฐบาล เนื่องจากยังไม่มีรายละเอียดมากนักว่า รัฐบาลจะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ NAMC เชื้อประโยชน์ต่อระบบสถาบันการเงินโดยรวม ด้วยหวังจะให้ธนาคารพาณิชย์กลับมาปล่อยกู้ให้แก่ภาคธุรกิจต่อไป หรือต้องการให้เกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

โดยเขาตอกย้ำว่า การแยกหนี้เอกชนมาเป็นหนี้รัฐ เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงตัวเจ้าหนี้ แต่ด้วยตัวมันเองแล้วจะไม่สามารถทำให้เกิดการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ และที่ขาดความชัดเจนอยู่อีกมากเห็นจะเป็นแนวทางปฏิบัติและวิธีการบริหารของ NAMC ที่ยังต้องมีรายละเอียดมาพูดกันอีกมาก

นายธารินทร์ ยังกล่าวตบท้ายด้วยว่า สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้ติดต่ออย่างเป็นทางการกับกรมสรรพากร และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ในประเด็นที่เกี่ยวกับปัญหาของรมต.ในรัฐบาลชุดนี้แล้ว ดังนั้น เขาจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รมต.คลัง จะปฏิบัติหน้าที่อย่างสอดคล้องตามกฎหมายและตรงไปตรงมาโดยไม่เลือกปฏิบัติ (ผู้จัดการ 270244)

-การตอบโต้และตอบคำถามต่อหน้าที่ประชุมรัฐสภาของนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รมต.คลัง

กราบขอพระคุณท่านที่เคารพ กระผม สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ที่ได้ให้คำแนะนำกับการวิจารณ์ และสิ่งที่ผมจะนำไปประกอบการพิจารณาในทางนโยบาย

ผมจะใช้เวลาช่วงนี้ ตอบคำถามบางส่วน อีกบางส่วนจะเก็บไว้ ในช่วงตอนต่อไปนะครับ

คำถามแรกที่ผมจะขอตอบ คือคำถามของท่านรัฐมนตรี อดิสรตม.คลังเรื่องเกี่ยวกับ ป.ป.ช. ผมอยากจะได้เรียนอย่างนี้ครับ ในเรื่องนี้ ทุกอย่างจะต้องเป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม จะไม่มีการแทรกแซงแต่ประการใด และจะไม่ใช้เฉพาะกรณีที่เกิดขึ้นครั้งนี้ แต่จะเกิดขึ้นในทุกกรณีที่เข้าสู่กระบวนการของกระทรวงการคลัง กระทรวงการคลังเป็นกระทรวงที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เพราะฉะนั้นผมในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จะไม่ให้มีสิ่งใดที่ไม่ถูกต้อง ยิ่งไปกว่านั้น ผมมีความเชื่อมั่นใน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนทั่วประเทศ รับประกันได้ว่า ท่านคงจะไม่ขอให้ผมกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

ในคำถามที่สองที่ผมจะใคร่ขอตอบคำถามของ ท่านกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ ซึ่งท่านบอกว่าท่านอาจจะไม่สุขภาพนัก ผมฟังแล้ว ผมเข้าใจว่าท่านมีความสุขมาก กับเรื่องของตลาดทุน เราทุกคนทราบดีว่า ตลาดทุนประเทศไทยนั้น ขณะนี้มีปัญหา ปัญหาเพราะว่าโครงสร้างธุรกิจที่อยู่ในตลาดทุนนั้นเปราะบาง ไม่สามารถสะท้อนการเป็นตลาดทุนที่ดีได้ ในการที่ธุรกิจใดๆ จะเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์เพื่อนำไปประกอบกิจการ เหตุผลหนึ่งในนั้นก็คือว่า ธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กับธุรกิจใดๆ ที่ไม่ได้อยู่ในตลาดหลักทรัพย์นั้น มีความเหลื่อมล้ำกันในขณะนี้ การที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ต้องมีการเปิดเผยข้อมูล ทุกๆ สิ่งมีกฎระเบียบเข้มงวด ในขณะที่ยกเว้นการที่อยู่นอกตลาด หลักทรัพย์ไม่ต้องทำอะไรเลย ความได้เปรียบเสียเปรียบตรงนี้ ยิ่งประกอบกับภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวย ก็ยิ่งส่งผลให้เกิดการต่างๆ นั้น ทอยกันต้องการออกจากตลาดหลักทรัพย์ไป เพราะฉะนั้นพวกเราไม่สามารถระดมกิจการที่ดีมีประโยชน์ ที่มีพลังแข็งแกร่งเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้ ตลาดหลักทรัพย์ที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศก็จะกลายเป็นกลไกที่ไร้ประโยชน์ และถูกใช้ในทางที่ผิดเช่นที่ผ่านมาในอดีต ฉะนั้นนโยบายเรื่องของการลดภาษีกิจการที่เข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นั้น ผมได้สั่งการให้อธิบดีกรมสรรพากรศึกษาโดยละเอียด ก่อนที่จะนำไปปฏิบัติว่า ถ้าหากว่าผมนำนโยบายนี้มาปฏิบัติ รายได้จากภาษีอากรนั้น หายไปเท่าไร แล้วถ้านำไปปฏิบัติแล้ว ในระยะเวลาข้างหน้าจะสามารถนำบริษัทดีๆ นั้นมาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นั้นได้มากน้อยเพียงใด สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมีมากกว่าที่สูญเสียไปแล้วเท่าไร อันนี้เป็นสิ่งที่ผมได้กำกับท่านอธิบดี สุภรณ์ตัน (ควัฒน์กุล) หาข้อมูลแล้วส่งให้ผมโดยเร่งด่วน นโยบายที่ออกไปโดยกระทรวงการคลัง รับประกันได้ว่าจะไม่มุงเน้น โดยเฉพาะกิจการใดกิจการหนึ่ง ไม่เฉพาะในกรณีของไอเอส ในการดำเนินนโยบายของประเทศนั้น เราจะยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง อันนั้นสำคัญมาก

เมื่อเช้าผมฟังการอภิปรายมาโดยตลอด มีหลายท่านคิดใจคำว่า "คิดใหม่ ทำใหม่" จริงๆ แล้ว มีอดีตนี้ ทางรัฐบาลคิดขึ้นมาแต่คนที่จะสามารถคิดใหม่ ทำใหม่ได้นั้น ต้องสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติ เสียใหม่ก่อน ถึงจะคิดใหม่ ทำใหม่ได้

ในคำถามข้อที่สาม เป็นเรื่องของความกังวลถึงภาระหนี้สาธารณะ อันนั้นต้องขอขอบพระคุณทุกท่านที่เป็นห่วง ทางเราก็คือเป็นห่วง แต่ผมอยากกราบเรียนว่า ณ ครานี้ ประเทศของเราไม่ค่อยมีทางเลือกเหลือเท่าไรนัก ในเมื่ออุปสงค์รวมของประเทศกำลังลดน้อยถอยลง การบริโภคของประชาชนถดถอย การลงทุนของภาคเอกชนถดถอย การส่งออกมีแนวโน้มส่อแววชะลอตัว สิ่งเหล่านี้ทุกท่านคงทราบดีอยู่แล้ว

ฉะนั้นเหลือสิ่งเดียวเท่านั้นเองที่จะมากระตุ้นเศรษฐกิจได้ก็คือการใช้จ่ายของรัฐบาล ข้อสำคัญอยู่ที่ว่า การใช้จ่ายของรัฐบาลนั้นจะต้องสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจได้จริง มีเป้าหมาย และจะไม่ก่อให้เกิดภาระหนี้สาธารณะจนเป็นภัยต่อประเทศชาติ ตอนนี้ผมอยากจะทราบเรียนว่า ขอล่าได้กังวล ทางรัฐบาลนั้นมีความรับผิดชอบเพียงพอ ในขั้นแรก กระผมได้สั่งการไปแล้วว่าให้มีการทบทวนภาระงบประมาณในปีนี้ และในลำดับถัดต่อไปจากนี้ รัฐมนตรีช่วยของผมก็จะคอยมากล่าวถึงต่อไปว่า ในแต่ละโครงการนั้นเรามีแนวนโยบายในการหาเงินมาอย่างไร เมื่อฟังการอภิปรายจบหมดแล้ว ท่านก็จะทราบได้ว่า ภาระหนี้สาธารณะนั้นจะมีไม่มาก เราจะพยายามทำในสิ่งอื่นก่อน การก่อหนี้มันคือสิ่งสุดท้ายที่เราจะทำ หรือในทางการคลังที่ท่านนายกฯ ชวน หลีกภัย กล่าวถึงเมื่อเช้านี้ กระผมมีความเคารพนับถือท่านมาแต่อดีต และในขณะนี้ก็ยังมีความเคารพอยู่อย่างไม่เปลี่ยนแปลง ผมขอยืนยันว่า คำว่าวินัยการคลังนั้น คือการที่เรารู้จักจัดหาและใช้จ่ายเงินของแผ่นดินอย่างมีเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ และอย่างมีความรับผิดชอบ แต่วินัยการคลังไม่ใช่เป็นการกอดเงินไว้เฉยๆ ในภาวะที่ประเทศมีปัญหา และการกระตุ้นเศรษฐกิจมีความจำเป็นอย่างยิ่งวด ถ้าหากวินัยทางการคลังมีไปในลักษณะอย่างนั้น สิ่งนั้นไม่ใช่วินัยทางการคลังในทัศนะของผม เพราะนั่นคือการทำให้ประเทศจมดิ่งในหุบเหวของภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจ ยิ่งนานไปจะยิ่งลำบากจนยากต่อการเยียวยา

คำถามต่อไป ในเรื่องของนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน ผมอยากจะทราบเรียนอย่างนี้ว่า นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนนั้น เป็นเพียงนโยบายหนึ่ง ในหลายๆ นโยบายเศรษฐกิจ ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง รัฐบาลไม่มีเจตนาจะเข้าไปแทรกแซงแต่อย่างใด นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนนั้น อยู่ในกรอการกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย เพราะฉะนั้นนโยบายของประเทศไทยก็คือว่า จะต้องสนับสนุนให้ ธปท. กำกับดูแลนโยบายการเงิน นโยบายอัตราแลกเปลี่ยน โดยประสานประสานกับนโยบายอื่นๆ ทางเศรษฐกิจของรัฐบาล เพื่อให้ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบนั้นเป็นไปได้อย่างดี ตามเป้าหมาย และสามารถดูแลประเทศไทยให้พ้นจากวิกฤติการณ์เศรษฐกิจให้ได้

อันดับถัดไป เป็นเรื่องที่สำคัญ เรื่องเอเอ็มซี ผมอยากจะทราบเรียนย้ำในที่นี้เพื่อว่าบางท่านอาจจะลืมเลือนไปแล้ว เอ็นพีแอลหรือหนี้ด้อยคุณภาพของทั้งระบบในประเทศไทย 1 ล้านล้านถึง 2 ล้านล้านบาท หนี้ด้อยคุณภาพก่อนนี้ มีมากเหลือเกิน และส่อแว่วว่าอาจจะเพิ่มขึ้นในอนาคตข้างหน้า เพราะเศรษฐกิจนั้นส่อแว่วว่าจะชะลอตัว เอ็นพีแอลที่เราไม่สามารถแก้ไขได้อย่างเบ็ดเสร็จ ที่ผ่านมานั้นมีผลทำให้ สถาบันการเงินในขณะนี้ ทุกท่านทราบดี เพราะทุกท่านหลายคนนั้นอยู่ในวงการธุรกิจ ระบบการเงินของประเทศยังเป็นอัมพาตธนาคารไม่กล้าปล่อยกู้ เพราะเกรงว่าหนี้เสียมันจะเกิดตามมา ระบบเครดิตของประเทศขณะนี้มันหายไปแล้ว การค้าแทบจะต้องทำด้วยเงินสด ธุรกิจเอกชน โดยเฉพาะธุรกิจที่อยู่ในกลุ่มเอ็นพีแอล หลายๆ กลุ่มบริษัทยังสามารถดำเนินกิจการได้ แต่ทุกสิ่งนั้นติดขัดไปหมด เพราะการที่อยู่ในกลุ่มเอ็นพีแอล ทำให้ไม่สามารถระดมได้ ถ้าภาคธุรกิจอ่อนแออย่างนี้ การว่างงานย่อมยากที่จะหลีกเลี่ยง

กับดักสภาพคล่องที่เกิดขึ้นในทุกวันนี้ มีเรื่องใหม่เลย เป็นเรื่องที่ค้างมา 2-3 ปีแล้ว การที่กลไกสถาบันการเงินนั้น ไม่สามารถประกอบการได้ตามปกติ ทำให้เงินฝากนั้นท่วมแบงก์ อัตราดอกเบี้ยถดถอยลงอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ใครกระทบครับ ประชาชนที่มีเงินออมถูกผลกระทบ ถ้าคนเรามีเงินออมน้อยลง ในภาวะที่เศรษฐกิจถดถอยก็ยังทำให้ภาวะอุปสงค์ของประเทศลดต่ำลงไป เพราะฉะนั้นปัญหาเอ็นพีแอล จึงเป็นปัญหาใหญ่ที่เป็นปัญหาของประเทศ ไม่ใช่ปัญหาของสถาบันการเงินแต่อย่างใด หากเราไม่สามารถแก้ไขเยียวยาได้ทันทั่วทั้งที่เราจะยากแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศได้

ผ่านมาแล้ว 3 ปี กาลเวลาได้พิสูจน์แล้วว่า แนวทางเดิมนั้น ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ผมไม่ได้กล่าวว่า ไม่ดี แต่ผมกล่าวว่า ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ นโยบายที่ผ่านมาในอดีตก็ไม่สามารถแสดงให้เห็นว่า ทำอะไรได้เลย ผมได้เห็นท่านอดีตรมต.คลัง ให้สัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง บอกว่านโยบายเอเอ็มซีแห่งชาติเป็นการล้มคนรวย ท่านได้ใช้นโยบายเดิมในอดีตเข้าไปยึดแบงก์ ล้างผู้บริหารเดิมเปลี่ยนผู้ถือหุ้น มีสิ่งใดที่ช่วยอะไรบ้างหรือไม่ นอกจากการที่ทำให้ปัญหาหนี้สาธารณะ ปัญหาความเสียหายของกองทุนฟื้นฟูมาถึงระดับหลายแสนล้าน กับดักสภาพคล่องก็ยังเป็นอยู่อย่างเดิม ถ้าหากว่าพวกเขาคิดว่าสิ่งเหล่านี้คือ สิ่งที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขเอ็นพีแอล นั่นคือความคิดอีกด้าน แต่ในความคิดของผมมัน สิ่งเหล่านี้ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้

สิ่งที่ผมพยายามที่จะผลักดันก็คือว่า จะทำอะไรที่จะสามารถนำสินทรัพย์ด้อยคุณภาพมาอยู่รวมกันให้มาก เพื่อเน้นในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ อย่างจับพยนต์ันที ทำอย่างไรที่จะทำให้การปรับโครงสร้างหนี้ สามารถกระทำไปพร้อมๆ กันกับการปฏิรูปเศรษฐกิจ อันนั้นสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ จะทำให้เราวิธีที่จะสามารถจัดการแก้ไขหนี้เสียอย่างเบ็ดเสร็จได้ ฉะนั้นเราจึงได้มีการจัดประชุมที่หัวหิน เมื่อตอนปลายสัปดาห์ที่ผ่านมา จริงๆ แล้วผมอยากให้พวกเราทุกคนมีส่วนได้เห็นในวันนั้นเสียเหลือเกิน เพราะนั่นเป็นครั้งแรกในหลายๆ ปีที่ผ่านมา ที่มีการประชุมร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ร่วมกันระหว่างกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้ที่เกี่ยวข้องรู้เรื่องดีในเรื่องของหนี้เอ็นพีแอล ทำไม่ต้องระดมความคิด ไม่ใช่ว่าแบงก์ชาติไม่ใช่ไอเดีย ไม่มีความคิด หรือกระทรวงการคลังไม่มีความคิด แต่เป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ เราต้องการสร้างความมั่นใจว่า ทางออกที่ออกมาต้องเป็นทางออกที่ดีที่สุด ที่ทุกฝ่ายได้ประโยชน์ ไม่ใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียประโยชน์

ท่านนายกรัฐมนตรีได้กล่าวแล้วว่า ถึงเวลาที่ทุกคนต้องทนายาขมคนละเม็ด ได้บ้างเสียบ้างเพื่อให้ปัญหาทุกอย่างเสร็จสิ้นหมดจดออกไป เพราะฉะนั้นวัตถุประสงค์ในการที่จะตั้งองค์กรกลางในการบริหารหนี้สินนั้นชัดเจน ไม่ใช่เป็นเพียงแค่การโยกหนังก่อนหนึ่ง ออกไปอีกก่อนหนึ่ง นั่นคือวิธีการแต่บัญชี ไม่ได้มีการปรับโครงสร้างธุรกิจแต่อย่างใด ยิ่งนานวันกิจการที่อยู่ในเอ็นพีแอล ก็ค่อยๆ ตายจากไป ทั้งที่บางกลุ่ม บางก้อนยังสามารถดูแลต่อไปได้ การประชุมในวันนี้ได้ผลดีมาก เพราะว่าทุกฝ่ายเก็บความรู้สึกในใจมานานแล้ว เราได้ข้อสรุปบางประการ และได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อไปทำงานในรายละเอียดใน 2-3 สัปดาห์

ท่านอาจารย์ทง พิทยะ อดีตรมต.คลัง ซึ่งผมได้แต่งตั้งให้ท่านเป็นประธานคณะกรรมการชุดนี้ จะต้องนำเอารายละเอียดที่เหมาะสม ในเรื่องของเทอมและเงื่อนไข ในการได้มาซึ่งสินทรัพย์ต่างๆ เหล่านี้ ในเรื่องของโครงสร้าง กระบวนการจัดระบบ และการจัดการที่ถูกต้อง จะต้องออกมาในเรื่องของอำนาจพิเศษ ที่เข้มข้นแล้ว เอเอ็มซีควรจะมี เพื่อว่าสิ่งเหล่านี้จะได้รวบรวมมาดูแล ถ้าเป็นไปได้ ผมอยากให้มีมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้แน่ใจว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ถูกต้อง อยากรู้ทุกท่านในที่นี้ไม่มีโอกาสร่วมด้วย เพราะนี่คือปัญหาใหญ่ของประเทศ เราอยู่กับปัญหานี้ มา 3 ปีแล้ว จะปล่อยให้ค้างต่อไปไม่ได้ สิ่งที่ผ่านมาไม่ใช่ความผิดของคนใดคนหนึ่ง ผมเชื่อว่าทุกคนพยายามทำตามหน้าที่อย่างดีที่สุดแล้ว

เพราะฉะนั้นจากนี้ไป ผมอยากจะได้เรียนว่าเราอยากจะทำในสิ่งเหล่านี้ให้ดีที่สุด พยายามนำสิ่งเหล่านี้มาเสนอให้ทุกท่านได้ทราบ เพื่อว่าเราทุกคนนั้นจะได้มีโอกาสแก้ไขได้อย่างเบ็ดเสร็จจริงๆ เพราะในขณะนี้ต่างประเทศก็อยากจะรู้ว่าเราจะเดินทางไหนกันแน่ ถ้าพวกเขาเองไม่มาร่วมกันเอง แล้วจะให้ต่างประเทศนั้นมามั่นใจในตัวเราได้อย่างไร

ท่านประธานที่เคารพ ในขณะนี้ผมขอจบการพูดเท่านี้ก่อนครับ (ไทยโพสต์ 270244)

4. ความเคลื่อนไหวภาคเอกชน

4.1 ความเคลื่อนไหวตลาดเงินและตลาดทุน

4.1.1 วิสัยทัศน์ด้านตลาดเงินและตลาดทุนของรมต. คลังคนใหม่

นิตยา สดวัฒนา แห่งกรุงเทพธุรกิจ กล่าวถึงเรื่องนี้ในบทความ "แผนพัฒนาตลาดทุนในวิสัยทัศน์ ดร.สมคิด" (กรุงเทพธุรกิจ 190244) ว่า "ดร.สมคิด มั่นใจว่าแผนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เพื่อนำเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จะเป็นแรงขับเคลื่อนหลักในการผลักดันให้มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวม" ทั้งนี้โดยจะมีการนำรัฐวิสาหกิจที่ตีความรวมกันแล้วแบ่งเป็นหมวดหมู่ จัดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทโฮลดิ้งหรือบรรษัทรัฐวิสาหกิจแห่งชาติ ที่มีรัฐเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่แล้วนำหุ้นออกกระจาย เพื่อเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

บทความกล่าวต่อไปว่า นอกเหนือจากแนวคิดให้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เป็นพลังหลัก ขับเคลื่อนตลาดทุนแล้ว ดร.สมคิดยังเห็นว่าการพัฒนาตลาดทุนที่สำคัญอย่างยิ่งอีกประการก็คือ ต้องมีการวางเป้าหมายที่ชัดเจน นั่นก็คือ สัดส่วนของอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องสะท้อนเป้าหมายของประเทศ ไม่ใช่สะท้อนขนาดของอุตสาหกรรมนั้นๆ ต่อ จีดีพี

บทความยังได้อ้างคำกล่าวของ ดร.สมคิดที่ว่า "นักวิชาการ มักจะให้ความสำคัญว่า ขนาดของตลาดหลักทรัพย์ต้องสะท้อนภาพรวมของประเทศ และสัดส่วนของสินค้าในตลาดหลักทรัพย์ ควรจะเป็นสัดส่วนเดียวกับสัดส่วนของอุตสาหกรรมนั้นๆ ต่อจีดีพีของประเทศ แต่เขา (ดร.สมคิด) กลับคิดว่า เพื่อให้ตลาดหลักทรัพย์เป็นกลไกในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง สินค้าในตลาดหลักทรัพย์จะต้องสะท้อนถึงทิศทางในการสนับสนุนอุตสาหกรรมของเขา เขา (ดร.สมคิด) ยกตัวอย่างว่า หากเราต้องการสนับสนุนอุตสาหกรรมเกษตร หรืออุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรในประเทศ ก็ต้องพยายามคัดสรรบริษัทๆ ในกลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านั้นเข้ามาจดทะเบียนในตลาด เนื่องจากการทำเช่นนี้จะทำให้ตลาดหลักทรัพย์เดินไปอย่างมีเป้าหมาย รวมถึงประเทศมีเป้าหมายที่ชัดเจนด้วยว่า จะสนับสนุนอุตสาหกรรมใดเป็นหลัก เพื่อให้เป็นกลไกในการทำให้เศรษฐกิจพลิกฟื้นขึ้นมาได้ (กรุงเทพธุรกิจ 190244)

4.1.2 ตลาดหุ้นคึกคัก รับเรื่องการจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติ

รายงานความเคลื่อนไหวตลาดหุ้นวันที่ 27 ก.พ. แม้ดัชนีปรับตัวลดลง 2.91 จุด ปิดที่ 321.33 จุด แต่มูลค่าซื้อขายสูง 13,532.68 ล้านบาท หุ้นกลุ่มธนาคารพาณิชย์และเงินทุนหลักทรัพย์มีการซื้อขายรวมแล้วคิดเป็น 35.46% ของมูลค่าการซื้อขายทั้งหมด

นักวิเคราะห์จากบริษัทหลักทรัพย์ต่างประเทศแห่งหนึ่งกล่าวว่า คนในวงการธุรกิจรู้ว่า รัฐบาลชุดนี้เปลี่ยนแนวทางในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจต่างจากรัฐบาลเดิมชนิดเปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือ เลิกนโยบายกลไกตลาดแต่ได้เข้าไปจัดการกับปัญหาอย่างจริงจัง โดยวานนี้ (26 ก.พ.2544) นักลงทุนต่างประเทศได้กลับเข้ามาซื้อสุทธิ 215.99 ล้านบาท หลังจากที่เทขายออกมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งถือว่าเป็นสัญญาณที่ดี และระบุว่า สิ่งที่รัฐบาลทำอยู่เป็นความพยายามที่จะกระตุ้นให้เกิดความคึกคักในตลาดหุ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อสร้างสภาพคล่องให้กับตลาดหุ้น (ผู้จัดการ 270244)

ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

1. ความเคลื่อนไหวด้านประชากร

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านประชากรและคุณภาพชีวิต

1.1.1 ฝ่ายวิชาการของสมัชชาคนจน ยื่นข้อเสนอแนบด้านนโยบายต่อรัฐบาลทักษิณ

รายงานข่าวเมื่อวันที่ 28 ก.พ. 2544 กล่าวว่าสมัชชาคนจนได้สรุปข้อเสนอของสมัชชาเพื่อให้รัฐบาลทักษิณแก้ไข ประกอบด้วย

1. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ของรัฐอีกต่อไปแล้ว แต่เป็นของประชาชนทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น นับแต่นี้ต่อไปการจัดสรรทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จะต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และแก้ไขปัญหาคัดค้านที่จะเกิดจากการแย่งทรัพยากร

2. รัฐต้องฟื้นฟูวิถีชีวิตและชุมชนของคนในชุมชนต่างๆ ตลอดจนถึงทรัพยากรในท้องถิ่นที่ถูกทำลายจากการกระทำพัฒนาของรัฐในอดีต (เช่น การก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ การให้สัมปทาน การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ฯลฯ) การฟื้นฟูจะต้องคำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นกับชีวิต ทรัพย์สิน การตั้งถิ่นฐาน การประกอบอาชีพและทรัพยากรในท้องถิ่น การฟื้นฟูต้องคำนึงถึงการส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูภูมิปัญญาชาวบ้าน วัฒนธรรมในชุมชน และความสัมพันธ์ภายในชุมชนอย่างยั่งยืน ในหลายเรื่องต้องใช้เงินทุนเป็นปัจจัยสำคัญในการฟื้นฟู ในหลายเรื่องต้องใช้ปัญญาและความร่วมมือด้วยทัศนคติแบบใหม่จากฝ่ายราชการ ชาวบ้าน และองค์กรพัฒนาเอกชนโดยไม่จำเป็นต้องใช้เงิน

3. การสร้างโครงการขนาดใหญ่ จะต้องได้รับการประเมินผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้าน โปร่งใส และใช้หน่วยงานที่เป็นกลางในการประเมิน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย และต้องนำผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม มาเป็นต้นทุนที่สำคัญในการก่อสร้าง

4. ยกเลิกกฎหมายที่ละเมิดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (มติ ครม. 30 มิ.ย. 2541) และปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัยในการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต เช่น พ.ร.บ.ป่าไม้ 2484 พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ 2504 พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ 2507 พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2535 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำ พ.ร.บ.การประมง 2490 กฎหมายการให้สัมปทานป่าชายเลน กฎหมายการใช้เครื่องมือประมงฯ

5. คุ่มครองสิทธิของผู้ด้อยโอกาส จัดตั้งสถาบันคุ้มครองสุขภาพความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม

6. จัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดระดับชาติ เพื่อเป็นกลไกในการแก้ปัญหาความยากจนในเมือง

7. ปรับเปลี่ยนนโยบายพัฒนาทางเกษตรที่เน้นการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพื่อป้อนอุตสาหกรรมเกษตร เป็นการส่งเสริมระบบเกษตรกรรมยั่งยืน พึ่งตนเองได้ โดยการกระจายอำนาจและสิทธิในการจัดการทรัพยากร การปฏิรูปที่ดิน ปฏิรูประบบตลาดผลผลิตให้เอื้อต่อเกษตรกรรายย่อย สนับสนุนและอนุรักษ์พันธุ์พืชท้องถิ่น และกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาน้ำสิ้นของเกษตรกร

อนึ่ง สมัชชาคนจน เป็นกลุ่มชาวบ้านที่มีปัญหาต่างๆ 7 กลุ่ม ที่ต้องการผลักดันให้รัฐบาลแก้ไข ประกอบด้วย กลุ่มปัญหาเกษตรกรรมทางเลือก กลุ่มปัญหาผลกระทบจากการสร้างเขื่อน กลุ่มปัญหาป่าไม้ กลุ่มปัญหาที่ดิน กลุ่มปัญหาประมงพื้นบ้าน กลุ่มปัญหาผู้ป่วยและแรงงาน และกลุ่มปัญหาสลัม (มติชน 280244)

1.1.2 ศูนย์วิจัยกิจการไทยเดือนกุมภาพันธ์ 44 พุ่งเป็น 1.4 ล้านคน

บริษัท ศูนย์วิจัยกิจการไทย คาดการณ์จำนวนคนไทยว่างงานในปี 2544 จะเพิ่มสูงขึ้นเป็น 1.4 ล้านคน จากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ภาคเกษตรว่างงานมากที่สุดประมาณ 677,000 คน แต่ลดลงจากปี 2543 ร้อยละ 0.3 และคิดเป็นร้อยละ 4.7 ของคนที่มิงานทำในภาคเกษตรกรรม ป่าไม้ และประมง อันดับที่สอง ภาคโรงงานอุตสาหกรรมมีคนว่างงานประมาณ 240,000 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 13.9 และคิดเป็นร้อยละ 4.7 ของคนที่มิงานทำในภาคโรงงานอุตสาหกรรม อันดับสาม ภาคบริการได้แก่ สถาบันการเงินและประกันภัย มีคนตกงานประมาณ 175,000 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 13 และคิดเป็นร้อยละ 3.8 ของคนในภาคบริการ อันดับสี่ ภาคพาณิชย์กรรม การขายส่ง ขายปลีก โรงแรมและภัตตาคาร ในปี 2544 มีคนตกงานประมาณ 166,000 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 19.8 และคิดเป็นร้อยละ 3.6 ของคนที่มิงานทำในภาคพาณิชย์กรรม และอันดับที่ห้า ภาคการก่อสร้างในปี 2544 มีคนตกงานประมาณ 96,000 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 16.2 และคิดเป็นร้อยละ 6.5 ของคนที่มิงานทำในภาคการก่อสร้างในปี 2544 (ผู้จัดการ 220244, กรุงเทพธุรกิจ 230244)

ศูนย์วิจัยกิจการไทยเสนอแนะให้รัฐบาลต้องเร่งกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจให้ขยายตัวเพิ่มขึ้น ดึงนักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุนมากขึ้น ให้สิทธิพิเศษจูงใจธุรกิจที่มีการจ้างแรงงานจำนวนมาก เร่งแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย กำหนดเป้าหมายอัตราคนว่างงาน ซึ่งไม่ควรจะสูงกว่าอัตราว่างงานตามธรรมชาติ หรืออัตราการว่างงานปกติโดยเฉลี่ย 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับร้อยละ 2.26 (กรุงเทพธุรกิจ 230244)

1.2 ความเคลื่อนไหวแรงงานเด็ก สตรีและคนพิการ

1.2.1 คนพิการยื่นหนังสือขอให้รัฐบาลใหม่ช่วยเหลือ

นายชูศักดิ์ จันทยานนท์ ประธานสภาคนพิการทุกประเภทกล่าวว่า ได้ยื่นหนังสือถึง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีเพื่อเรียกร้องรัฐบาลให้ช่วยเหลือคนพิการ สำหรับการตั้งกองทุนการศึกษาและฝึกอาชีพสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาสทางสภาพเห็นด้วย และจะประชุมกับคณะทำงานเพื่อยกร่าง พ.ร.บ.จัดตั้งกองทุนขึ้นมาเพื่อให้รัฐบาลใช้เป็นแนวทาง โดยมีสาระสำคัญให้สอดคล้องกับกองทุนคนพิการที่เคยมี เช่น กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เป็นต้น

นอกจากนี้ จะเสนอให้รัฐบาลทบทวนแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการระยะที่ 9 อยากให้ปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยในเรื่องการเร่งรัดออกกฎกระทรวงตามมาตรา 10 พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ที่ระบุให้รัฐจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดให้ ซึ่งรัฐบาลที่แล้วยกวางกฎกระทรวงไว้แต่หมดวาระก่อน ทางคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องการให้รัฐบาลใหม่แจ้งยืนยันว่าจะให้ดำเนินการต่อหรือไม่ ก็ขอให้รัฐบาลยืนยันเรื่องนี้ไปด้วย เพราะเป็นสิ่งที่คนพิการได้ผลักดันมาเป็นเวลา 2-3 ปีแล้ว ถ้ากฎกระทรวงนี้ไม่ออกปีการศึกษา 2544 นี้คนพิการจะไม่ได้รับบริการอะไรเลย

นายชูศักดิ์ กล่าวด้วยว่า การจัดการศึกษาไม่ใช่แค่ในโรงเรียน แต่ต้องมีบริการช่วยเหลือตั้งแต่แรกพบความพิการ รวมทั้งการจัดการศึกษาอาจต้องจัดในหลายลักษณะ เช่น โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ การจัดการศึกษาของครอบครัวและชุมชน ประเด็นเหล่านี้ต้องเขียนไว้ในกฎกระทรวงเช่นกัน ซึ่งยังไม่มีการดำเนินการเรื่องนี้เลย ขอให้รัฐบาลใหม่ทำให้ด้วย รวมทั้งขอให้ตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาเพื่อคนพิการ ตามที่รัฐบาลชุดที่แล้วทำไว้ อาจใช้โครงสร้างเดิมก็ได้คือ มีตัวแทนจากองค์กรคนพิการทุกประเภท พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้วย "อยากให้รัฐบาลช่วยประกาศปีนี้เป็นปีส่งเสริมอาชีพคนพิการ เพราะจะสอดคล้องกับเรื่องกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาลที่อยากให้ทุกหมู่บ้านมีอาชีพในหมู่บ้าน รัฐบาลก็จัดตั้งกองทุนเพื่อคนพิการด้วย เพราะที่ผ่านมาคนพิการไม่ค่อยมีอาชีพมากนักกลายเป็นภาระสังคม ซึ่งรัฐบาลชุดก่อนได้ยกร่าง พ.ร.บ.สถาบันแรงงานคนพิการแห่งชาติแล้ว ถ้ารัฐบาลใหม่ประกาศ พ.ร.บ.นี้ก็จะเห็นผลสำเร็จมากขึ้นและเป็นการสานต่อนโยบายรัฐบาลชุดที่แล้ว"

นายชูศักดิ์กล่าวอีกว่า ที่ผ่านมาคนพิการทางสายตาที่ขายสลากกินแบ่งรัฐบาลจะพบปัญหาโควตาสลากกินแบ่งกันมาก ทางสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยจึงเสนอให้มีตัวแทนของผู้ด้อยโอกาสและคนพิการเข้าไปเป็นคณะกรรมการสลากฯด้วย เพื่อให้สลากกระจายไปถึงคนพิการ เสนอให้มีการตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ที่เป็นตัวแทนของผู้ด้อยโอกาส เช่น นายวัลลภ ตังคณานูรักษ์ ส.ว.ทม.เข้าเป็นกรรมการในกองทุนสลากฯเพื่อดูแลการจัดสรรและจัดระบบสลากให้คนพิการและผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่ม ประธานสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย กล่าวในตอนท้ายว่า แม้ว่าในช่วงหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส.พรรคไทยรักไทยจะมีนโยบายช่วยเหลือคนพิการหลายประเด็น แต่ต้องดูจากนโยบายรัฐบาลซึ่งจะมีการแถลงในวันที่ 26 ก.พ.ว่าจะให้ความสำคัญกับคนพิการมากน้อยแค่ไหน ถ้าเรื่องที่เคยเขียนไว้ในนโยบายพรรคยังไม่ปรากฏในนโยบายรัฐบาล ถือว่าเป็นการแสดงเจตนาธรรมที่ชัดเจนในเรื่องนี้มากขึ้น (ผู้จัดการ 260244)

1.3 การสร้างชุมชนเข้มแข็ง

1.3.1 ผู้นำเกษตรกรวิจารณ์นโยบายพักหนี้เกษตรกร 3 ปีของรัฐบาล

-ไม่ใช่เรื่องใหม่ ณะรัฐบาลให้จัดตั้ง เอเอ็มซี ภาคการเกษตร

นายสไกร ทิมพิ้ง เลขานุการมูลนิธิเกษตรกรไทย กล่าวถึงนโยบายพักหนี้เกษตรกรเป็นเวลา 3 ปีของรัฐบาลว่า ไม่ใช่ของใหม่ เพราะธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มีเงื่อนไขและแนวทางปฏิบัติของการพักชำระหนี้อยู่แล้ว 15 กรณี "หลายคนเขาคาดหวังว่ารัฐบาลจะพักการชำระหนี้เดิมแล้วสามารถกู้ในสัญญาใหม่ได้ ถ้าไม่ให้กู้ใหม่ก็ไม่มีทุนจึงควรมีกระบวนการพัฒนาหนี้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีทางออกที่ดีให้แก่เกษตรกรมากกว่าการพักชำระหนี้ 3 ปี ซึ่งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อะไร" นายสไกรกล่าว และได้เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาของเกษตรกรด้วยว่า รัฐบาลควรจัดตั้งสถาบันบริหารสินทรัพย์(เอเอ็มซี)ภาคการเกษตรเช่นเดียวกับเอเอ็มซีภาคสถาบันการเงิน ซึ่งปัจจุบันมีแนวทางอยู่แล้วคือร่างกฎหมายกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร หากรัฐบาลเร่งออกกฎหมายฉบับนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อเกษตรกร

-ควรเปลี่ยนแนวคิดมาเน้นการผลิตแบบพอเพียง

ทางด้านนายคำเดื่อง ภาษี ประธานกลุ่มเกษตรกรธรรมชาติ โรงเรียนชุมชนอีสาน ตำบลหัวฝาย กิ่งอำเภอแดนดง จังหวัดบุรีรัมย์ กล่าวว่า เป็นนโยบายที่ไม่ได้มองถึงปัญหาโดยรวม และต้นเหตุของการสะสมปัญหาที่ผ่านมาของเกษตรกร ที่ทำให้ภาคการเกษตรเกิดภาวะล้มละลาย ไม่สามารถช่วยตัวเองได้ การพักหนี้ไว้เพียง 3 ปีจึงเป็นการหยุดปัญหานี้สินโดยที่ยังมีหนี้อยู่ รัฐบาลจึงควรมองถึงการแก้ปัญหาแบบยั่งยืนให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ โดยเปลี่ยนแนวคิดมาเน้นการผลิตแบบพอเพียง มีเหลือก็ขายหรือแลกเปลี่ยนแบ่งปันกัน โดยอาศัยภูมิ

ปัญญาในท้องถิ่นการการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งจะก่อให้เกิดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง เพราะหากเกษตรกรดำเนินการผลิตในสภาพนี้หนี้สินที่มีอยู่ก็สามารถชดเชยได้หมด เนื่องจากจะไม่มีภาระกู้ใหม่

นายคำเคื่อง กล่าวว่า จากการที่รัฐบาลกำหนดเงื่อนไขการพักชำระหนี้ 3 ปี ทำให้สมาชิกของกลุ่ม ที่มีอยู่ประมาณ 200 ราย และสมาชิกกลุ่มเครือข่ายอีกหลายแห่ง ไม่คิดหวังพึ่งนโยบายดังกล่าว ขณะนี้เกษตรกรจึงมุ่งการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแสวงหาความร่วมมือเพื่อช่วยเหลือกันเองมากกว่า

-เป็นเหมือนดาบสองคม หากทุจริตจะทำให้เกิดความแตกแยก

นายประคอง มนต์กระโทก ประธานศูนย์ชุมชนทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตเกษตรผสมผสานแบบยั่งยืน ตำบลพลับพลา อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า เงื่อนไขที่รัฐบาลกำหนดในนโยบายพักหนี้ 3 ปี เป็นการหาทางออกมากกว่าการช่วยเหลืออย่างจริงจัง แต่ที่สำคัญคือนโยบายพักหนี้และกองทุนหมู่บ้านเป็นการช่วยเหลือที่ผิด เพราะเป็นนโยบายที่ยัดเยียดให้เกษตรกร โดยไม่ได้ให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็นหรือร่วมหาแนวทาง นอกจากนี้ ยังเป็นเหมือนดาบสองคม หากนำนโยบายมาใช้แล้วบริหารไม่ถูกต้อง ไม่มีความโปร่งใส เกิดการทุจริต ก็จะทำให้เกิดความแตกแยกและเกิดปัญหาลุกลามไปได้

“รัฐบาลไม่ได้ให้ความสนใจในรากเหง้าของปัญหาที่ภูมิปัญญา วัฒนธรรมดั้งเดิมและสิ่งแวดล้อมถูกคุกคาม ความเป็นเกษตรกรที่มีความภาคภูมิใจในการเป็นผู้ผลิตอาหารเลี้ยงคนทั้งประเทศ เราไม่เหลือความเป็นผู้ประกอบการ ที่มีวิถีวัฒนธรรมของตัวเองสามารถพึ่งตัวเองได้ เรากลายเป็นเพียงลูกหนี้ในระบบการค้า การที่ภาคเกษตรกรรมล้มเหลวและพ่ายแพ้ เป็นเพราะถูกดึงเข้าไปในกระแสทางธุรกิจการค้า จึงต้องมีปัญหาหนี้สินอยู่ในปัจจุบัน” นายประคองกล่าว (อ.ส.ม.ท. 280244)

1.3.2 กลุ่มรกรกญำรวมพลังนับพัน คำน่ำสั่งผู้ว่ำห้ามผลิตเหล่ำ

วันที่ 9 ก.พ. 2544 มีรายงานว่ำ เมื่อเวลา 09.00 น.ที่บริเวณหอประชุมโรงเรียนฝ่ำยกว่ำงวิทยาคม อ.เชียงค้ำ จ.พะเยา กลุ่มอนุรักษ์ภาคเหนือตอนบนได้จัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญขึ้น โดยมีสมาชิกเข้าประชุมกว่ำ 1,500 คน ซึ่งในการประชุมใหญ่ครั้งนี้ได้หารือถึงการหาทางออกเกี่ยวกับการเปิดผลิตเหล่ำโดยเสรี เพื่อวางแผนการดำเนินงานต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้มีการกล่าวถึงปัญหาราคาพืชผลกรเกษตร และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจชุมชนด้วย

นายบุญศักดิ์ ชุมภู ประธานกลุ่มรักษำภูมิปัญญาภาคเหนือตอนบนเปิดเผยว่ำ การเรียกประชุมใหญ่ครั้งนี้ก็เพื่อโต้ตอบนายพิพัฒน์ วงศาโรจน์ ผู้ว่ำราชการจังหวัดพะเยา ที่ได้ออกหนังสือสั่งห้ามผลิตและจำหน่ายเหล่ำเสรี โดยกล่าวว่ำว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย คำน่ำสั่งของผู้ว่ำนี้ได้สร้างความไม่พอใจแก่ประชาชนเป็นอย่างมากเพราะนอกจากจะไม่ส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายเหล่ำอย่างเสรีแล้ว ยังให้ร้ายต่างๆ นานา ทั้งๆที่การผลิตเหล่ำเสรีเป็นการรักษำภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนคนไทย หากจังหวัดไม่เห็นด้วยกับการผลิตเหล่ำเสรีเพราะเกรงว่ำจะไม่ได้รับผลประโยชน์จากนายทุน ก็ไม่ควรมายุ่งเกี่ยวกับกลุ่มอนุรักษ์ เนื่องจากไม่ได้ทำความเดือดร้อนให้ใคร และยังเป็นกรรักษำป่าไม้ เพราะการผลิตเหล่ำเสรี นอกจากจะทำให้มีรายได้อื่นๆครบคร่ำแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมทางอ้อมไม่ให้ประชาชนต้องเข้าป่าลักลอบตัดไม้ขาย อีกทั้งเหล่ำเสรีก็ยังมีราคาถูก หาซื้อบริโภคได้ง่าย และกล่าวอีกว่ำ ในช่วงเดือนสิงหาคมนี้ ทางกลุ่มอนุรักษ์จะเดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อยื่นรายชื่อ 50,000 รายชื่อเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายสุรำในอดีตที่มีนายทุนเป็นผู้ผูกขาดมาเป็นการค้าโดยเสรีแทน และจะพิสูจน์การทำงานของรัฐบาลใหม่ ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนว่ำ จะทำงานรับใช้ประชาชน หรือเอาใจนายทุนเพียงบางกลุ่ม

ด้าน นายเพชร กันทะรังษี แกนนำชาวบ้านในพื้นที่กิ่งอำเภอกุขงกล่าวว่ำ การผลิตเหล่ำเสรีเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว และเป็นกรทำให้ราคาข้าวสารดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ สุรำของนายทุนก็มีราคาแพงถึงขวดละ 60-70 บาท และเป็นเพียงเหล่ำที่ผลิตจากกากอ้อยเท่านั้น แต่เหล่ำเสรีทำมาจากข้าวยังให้ประโยชน์มากกว่าสุรำของนายทุน

นายตีบ อุตตะมะ แกนนำชาวบ้าน จ.เชียงร่ำยกล่าวว่ำ ทางกลุ่มอนุรักษ์ได้มีนโยบายผลักดันและสร้างเครือข่ายอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากต้องการให้มีความเหนียวแน่นมากขึ้น เพื่อจะต่อสู้กับระบบการผูกขาดของนายทุน ที่ไม่เพียงแต่เอาเปรียบประชาชนเท่านั้น แต่ยังเอาเปรียบรัฐในการจ่ายภาษีอีกด้วย เพราะการสัมปทานไม่ได้กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดเอาไว้

การเคลื่อนไหวผลักดันให้รัฐเปิดให้ผลิตเหล่ำโดยเสรีนี้ มีกระแสต่อเนื่องมาในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในกลุ่มเครือข่ายชุมชนในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เห็นว่า การเปิดให้ผลิตเหล่ำพื้นเมืองโดยเสรีจะเป็นกรส่งเสริมและสืบทอดภูมิปัญญาไทยสอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงที่มุ่งให้ชุมชนอยู่รอดได้ด้วยกรพึ่งลำแข้งของตัวเอง แทนที่จะถูกบังคับให้ต้องซื้อเหล่ำจากโรงงานผูกขาดของนายทุนขนาดใหญ่ แม้กฎหมายจะเปิดให้ผลิตได้โดยเสรี แต่ข้อกำหนดของกฎหมายก็ยังปิดกั้นภูมิปัญญาชาวบ้านระดับล่างที่ขาดเงินลงทุนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย จึงทำให้เครือข่ายชุมชนต่างๆ ออกมาเคลื่อนไหว เพื่อผลักดันให้รัฐเปิดเสรีอย่างแท้จริง (กรุงเทพรุกริจ 100244)

1.4 ความเคลื่อนไหวด้านแรงงานต่างด้าว

1.4.1 จับตาวงกมในชุมพรส่งเงินกลับองค์กรใน ปท. ชี้ปัญหาลูกต่างด้าว ส่งผลกระทบไทยในอนาคต

นายอำนาจ บัวเขียว นายกองกิจการบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) จ.ชุมพร กล่าวถึง ปัญหาแรงงานต่างด้าวในจังหวัดชุมพรว่า ในขณะนี้เริ่มมีมากจนน่าวิตก และกำลังกลายเป็นปัญหาต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเด็นของลูกต่างด้าวที่เกิดในเมืองไทย ซึ่งนับวันจะมีมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาต่อเนื่องในอนาคต ทั้งนี้ แม้หากดูตัวเลขแรงงานต่างด้าวที่รัฐบาลอนุญาตให้กับจังหวัดชุมพร ซึ่งกำหนดไว้ประมาณ 7,000 คน แต่ในความเป็นจริงแล้ว แรงงานต่างด้าวทั้งในลักษณะถูกกฎหมายและผิดกฎหมายมีไม่น้อยกว่า 80,000 คน ซึ่งเป็นปริมาณแรงงานที่น่าวิตกมาก สำหรับพื้นที่ซึ่งมีแรงงานต่างด้าวอยู่มากนั้น เป็นพื้นที่ที่ติดกับชายทะเล เพราะอาชีพประมงในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะใช้แรงงานพม่าเป็นหลัก เนื่องจากแรงงานไทยปฏิเสธที่จะทำงานด้านนี้ นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มงานในสวนยางพารา และสวนปาล์ม รวมถึงบ้านของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และนักการเมือง ที่มีแรงงานพม่าไว้ใช้งานโดยผิดกฎหมาย

ที่น่าเป็นห่วงในขณะนี้คือ ปัญหาจากลูกของแรงงานต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย เพราะคนกลุ่มนี้ไม่สามารถจดทะเบียนและแจ้งเกิดในประเทศไทยได้ ในขณะที่เดียวกันนโยบายของรัฐบาลพม่าก็ไม่ยินยอมให้ลูกของคนพม่าที่เกิดในต่างประเทศมีชื่อและรับเป็นคนพม่าโดยเด็ดขาด ทำให้เด็กพวกนี้มีสภาพเป็นเด็กไม่มีสัญชาติ ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมแล้วคือ เด็กชาวพม่าในพื้นที่ปากน้ำชุมพร มีการแย่งชิงสนามฟุตบอลกับเด็กในท้องถิ่นซึ่งเป็นคนไทย จนกลายเป็นเรื่องบาดหมางระหว่างผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองคนไทยกับแรงงานพม่า

สิ่งที่สำคัญคือ แรงงานพม่ามีกระบวนการและการติดต่อระหว่างกลุ่มโดยตลอด มีการจัดตั้งกลุ่มและชมรมทำให้ยิ่งเข็มมากขึ้น และเท่าที่ทราบคนกลุ่มนี้ได้บริจาคเงินให้กับองค์กรต่างๆในประเทศพม่า ซึ่งหากปล่อยให้ในระยะยาวจะเป็นอันตรายกับความมั่นคงและอันตรายกับสภาพความเป็นอยู่ของคนไทยมากยิ่งขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ 220244)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ความเคลื่อนไหวด้านสารพิษในสิ่งแวดล้อม

2.1.1 เหลือโคบอลต์ 12 รายยื่นฟ้องเรียกค่าเสียหาย 109 ล้านบาท กรมสุกโศกฯ ลั่นฟ้องกลับแน่

วันที่ 14 ก.พ. 2544 กลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการรั่วไหลของสารกัมมันตรังสีโคบอลต์-60 จำนวน 12 คน ประกอบด้วย น.ส.จิตราภรณ์ เจียรอุดมทรัพย์ เจ้าของร้านรับซื้อของเก่าสมจิตร, ด.ญ.ศศิภาญญาณ์ ทรงศรีพิพัฒน์, นางถวิล แซ่เจีย, นายเสถียร-นางนง พันธุพันธ์ บิดาและมารดาของนายนิพนธ์ พันธุพันธ์ ผู้ตาย, น.ส.สุรียน้อย อยู่เจริญ, น.ส.จันทร์ทิพย์ เพชรรัตน์, น.ส.สมใจ แก้วประดับ, นายจิตรเสน จันทรสชาฯ, นายสนธยา สระประทุม, นายบุญถึง ศิลา, และ น.ส.พัฒนา อรรถนิยม ได้ร่วมกันเป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัทกมลสุกโศก อิลเล็กทริค จำกัด, บริษัทกมลสุกโศก จำกัด, นางกมลลา สุกโศก กรรมการผู้จัดการ, น.ส.เลียบ เขียวประสิทธิ์ กรรมการ, นายเชวง สุวรรณรัตน์ ผู้จัดการฝ่ายเครื่องมือแพทย์และเอกซเรย์เป็นจำเลยที่ 1-5 ในความผิดฐานละเมิดเรียกค่าเสียหาย 109,264,360.94 บาท

โดยโจทก์ทั้ง 12 คน บางคนนิ้วด้วน บางคนขาพิการต้องใช้ไม้ค้ำยัน บางคนเป็นโรคผิวหนังตามร่างกายได้ให้คำฟ้องว่า จำเลยทั้ง 5 ราย กระทำการโดยประมาทเลินเล่อขาดความระมัดระวังมิได้ร่วมกันดำเนินการจัดเก็บเครื่องฉายรังสีโคบอลต์-60 ที่อยู่ในความครอบครองให้ถูกต้องและปลอดภัยตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติกำหนด ส่งผลให้เมื่อประมาณเดือนมกราคม 2543 ได้มีบุคคลภายนอกนำชิ้นส่วนเครื่องฉายรังสีโคบอลต์-60 คือ แท่งตะกั่วบรรจุสารกัมมันตรังสีโคบอลต์-60 มาขายให้กับโจทก์ที่ 9 และ 10 ซึ่งเป็นพ่อค้ารับซื้อของเก่ารับซื้อไว้โดยไม่ทราบว่าเป็นวัตถุอันตราย ต่อมาต้นเดือนกุมภาพันธ์ โจทก์ที่ 9 นำไปขายให้กับโจทก์ที่ 1 จากนั้น โจทก์ที่ 1 กับลูกจ้างช่วยกันตัดแยกแท่งตะกั่วที่ห่อหุ้มสารกัมมันตรังสีโคบอลต์-60 ออกจากกัน ทำให้กัมมันตรังสีแพร่ออกมาในปริมาณที่สูง ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของโจทก์ทั้ง 12 คน การกระทำของจำเลยทั้ง 5 เป็นเหตุให้โจทก์ทั้ง 12 คน และบุคคลอื่นๆ ได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิตร่างกายและสุขภาพอนามัย จึงขอเรียกค่าสินไหมทดแทนได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล ค่าปลงศพ ค่าเสียความสามารถในการประกอบกิจการปัจจุบันและอนาคต ค่าขาดไร้อุปการะ คิดเป็นเงินทั้งสิ้น 109,264,360.94 บาท โจทก์ไม่มีทางบังคับจำเลยทั้ง 5 ได้ จึงต้องนำคดีมาฟ้องเพื่อให้เรียกจำเลยมาพิจารณาพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ทั้ง 12 คน

นายสีก กอแสงเรือง นายกสมาคมทนายนความ ซึ่งรับผิดชอบช่วยเหลือการดำเนินคดีนี้กล่าวว่า โจทก์คดีนี้แต่ละคนเรียกค่าเสียหายไม่เท่ากัน เพราะได้รับความเสียหายทางร่างกายไม่เท่ากัน ขณะที่บางคนเสียชีวิตไปโดยมีผู้แทนตามกฎหมายยื่นฟ้องแทน ซึ่งคดีนี้โจทก์ทั้ง 12 คนได้ยื่นคำร้องขอดำเนินคดีอย่างอนาถ เพราะไม่มีเงินค่าวางศาลร้อยละ 25 ศาลได้รับคำฟ้องไว้พิจารณาและนัดไต่สวนคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถในวันที่ 14 พฤษภาคมนี้ ด้านนายสุวัฒน์ อภัยภักดิ์ ทนายความบริษัทกมลสุกโศก อิลเล็กทริค จำกัด กล่าวว่า หลังจากได้รับคำฟ้องแล้ว บริษัทจะฟ้องกลับทันที โดยในเรื่องนี้บริษัทฯ ได้แจ้งความกับพนักงานสอบสวนไว้แล้วว่ากลุ่มฯ เล็งกระทำความผิดฐานลักทรัพย์และมั่นใจว่ามีหลักฐานชัดเจน (ผู้จัดการ 140244, กรุงเทพธุรกิจ 150244)

2.2 ความเคลื่อนไหวสิ่งแวดล้อมเมือง

2.2.1 ประชาพิจารณ์: ทางออกคลองด้านอยู่ที่รัฐบาลทักษิณ ?

นายเจลา ทับทิมทอง แกนนำชาวบ้านคลองด่าน กล่าวถึงข้อเรียกร้องของชาวบ้านคลองด่านว่า ชาวบ้านคลองด่านต้องการให้มีการไต่สวนสาธารณะหรือจัดประชาพิจารณ์เพื่อเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ และเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตัดสินใจ โดยชาวคลองด่านต้องการให้มีการทบทวนโครงการและให้ยุติการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียไว้ก่อน และให้กรมควบคุมมลพิษตอบคำถามของชาวคลองด่าน โดยหากสามารถแก้ไขปัญหาระยะการปล่อยน้ำคือ ไม่ปล่อยน้ำทิ้งลงทะเลเลยจึงจะสามารถยอมรับได้ นอกจากนี้ในส่วนของปัญหาเรื่องกลิ่นและเรื่องตะกอนก็ควรจะมีแนวทางในการแก้ไขที่ชัดเจน

ชาวบ้านได้ตั้งคำถามทั้งหมด 8 ประเด็นคือ

1) ทำไมจึงเลือกพื้นที่คลองด่านเป็นที่ก่อสร้างโครงการ 2) ไม่มั่นใจว่าการเดินท่อใต้ดินกิโลเมตรที่ 50-58 ถนนสุขุมวิทจะพังก่อนอายุการใช้งานหรือไม่ 3) ไม่มั่นใจว่าเทคนิคสามารถบำบัดโลหะหนักได้หรือไม่ 4) คิดว่าโครงการดังกล่าวไม่มีความคุ้มค่า โดยไม่สามารถเรียกเก็บค่าบำบัดน้ำเสียคืนได้ 5) ไม่มั่นใจว่าโครงการจะกระทบต่อสุขภาพสิ่งแวดล้อมและอาชีพประมงหรือไม่ 6) การก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขาดต่อมติ ครม. วันที่ 17 ตุลาคม 2538 7) โครงการมีการคอร์รัปชันในการจัดซื้อที่ดิน 8) เห็นว่าโครงการไม่ชอบด้วยกฎหมาย หากสามารถตอบข้อสงสัยของชาวบ้านได้ทั้งหมด ชาวบ้านจะยุติการคัดค้านโครงการ

นางดาววัลย์ จันทร์ทาสดี ตัวแทนชาวบ้านคลองด่านกล่าวว่า สิ่งที่ชาวบ้านคลองด่านเรียกร้องมาตลอดเวลาคือ ขอให้กรมควบคุมมลพิษจัดประชาพิจารณ์เพื่อเปิดเผยข้อมูลกับชาวบ้านอย่างตรงไปตรงมา โดยชาวบ้านได้เรียกร้องตั้งแต่วันที่ 23 มกราคม 2542 แต่กระทั่งบัดนี้ กรมควบคุมมลพิษก็ไม่เคยจัดประชาพิจารณ์

ด้าน นายศิริวัณณู ไพโรจน์บริบูรณ์ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ กล่าวถึงข้อเรียกร้องของชาวบ้านที่จะให้มีการจัดประชาพิจารณ์ว่า โครงการบำบัดน้ำเสียสมุทรปราการเกิดขึ้นก่อนที่จะมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังสาธารณะ 2539 ซึ่งการที่จะจัดประชาพิจารณ์ตามข้อเรียกร้องของชาวบ้านนั้น คงจะต้องพิจารณากันดูก่อนเพราะเกรงว่าการจัดประชาพิจารณ์จะซ้ำรอยกับการจัดประชาพิจารณ์ท่าอากาศยาน-มาเลย์

ดร.เกษมสันต์ สุวรรณรัตน์ นักวิชาการด้านระบบบำบัดน้ำเสีย ระบุว่า เราไม่ควรดันทุรังที่จะสร้างหนี้ให้กับประเทศชาติเพิ่มอีกอะไรที่จ่ายไปแล้วไม่เป็นไร เพราะถ้าเลิกตอนนี้ยังถือว่าคุ้มอยู่ สอดคล้องกับความเห็นของนายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง วุฒิสมาชิก ที่เห็นว่าโครงการนี้ควรยกเลิกไปเลยจะได้เป็น "ตัวอย่าง" ให้กับโครงการอื่นๆ ต่อไปในอนาคต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมาก

สำหรับข้อเสนอในเรื่องยกเลิกโครงการนั้นนายศิริวัณณูกล่าวว่า ทางกรมควบคุมมลพิษได้ทำสัญญากับบริษัทผู้รับเหมาซึ่งสัญญาจะมีกฎหมายคุ้มครอง ถ้าทางกรมยกเลิกโครงการบริษัทผู้รับเหมาฟ้องร้องค่าเสียหายจากกรมได้ ซึ่งตนไม่มีศักยภาพพอที่จะจ่ายค่าเสียหายวันละเป็นล้านอย่างนั้น "ถ้าจะยกเลิก ก็ต้องให้รัฐบาลสั่งยกเลิก ซึ่งทางรัฐบาลก็ต้องจ่ายค่าเสียหาย หรือถ้าจะย้ายโครงการกลับไปที่ยางปู้ก็ต้องลงทุนเพิ่มอีกหมื่นล้าน"

อนึ่ง คำถามและปัญหาทั้งหมดของโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม จ.สมุทรปราการ รัฐบาลใหม่ภายใต้การนำของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จะต้องตัดสินใจว่า จะชะลอโครงการเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ หรือจะยกเลิกโครงการที่ไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจนี้ และยอมจ่ายค่าชดเชย หรือจะเดินหน้าโครงการเจ้าปัญหานี้ต่อไป โดยเพิกเฉยต่อปัญหาทั้งหมด (กรุงเทพธุรกิจ 250244)

2.2.2. กรีนพีซต้นผู้ว่าฯ สมครลำบาง โรงเผาขยะ'

นายธรา บัวคำศรี เจ้าหน้าที่กลุ่มกรีนพีซ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เปิดเผยว่า เป็นเรื่องน่ายินดีและถูกต้องอย่างยิ่ง ที่นายสมัคร สุนทรเวช ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (กทม.) สั่งระงับการกู้เงินดำเนินโครงการกำจัดขยะมูลฝอยวิธีผสมผสานที่ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยอ่อนนุช (อ่อนนุช 1) ซึ่งเป็นโครงการเดิมของนายพิจิตต์ รัตตกุล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนก่อน โดยถือเป็นการแสดงความกล้าหาญที่น่ายกย่อง เพราะโครงการดังกล่าวใช้วิธีการกำจัดขยะด้วยวิธีการเผา ซึ่งเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ไม่เหมาะสมกับกรุงเทพฯ และเป็นการสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆอีกมากมายตามมา

"เท่าที่ทราบ กทม.ยังมีโครงการจะกำจัดขยะด้วยวิธีการเผาอีกหลายโครงการ ซึ่งโครงการหนึ่งจะดำเนินการที่หนองแขม ถ้าจะให้ดีกว่านี้ กทม.ควรหยุดแนวความคิดที่จะใช้วิธีการกำจัดขยะด้วยวิธีการเผาไปเลย เพราะยังมีทางเลือกอื่นๆ อีกมากมายที่จะใช้ในการกำจัดขยะและหาก กทม.ยังมีแนวความคิดนำวิธีการกำจัดขยะด้วยการเผาเข้ามาใช้อีก กลุ่มกรีนพีซจะออกมาต่อต้านเหมือนเดิม"

อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่จากกรีนพีซกล่าวอีกว่า ถึงตอนนี้ยังไม่มีความมั่นใจกับแนวคิดของ กทม. ที่จะยกเลิกวิธีการกำจัดขยะด้วยวิธีการเผา และเปลี่ยนโครงการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีผสมผสานที่อ่อนนุช (ซึ่งเป็นโรงกำจัดขยะขนาดเล็กบริเวณรอบนอก) โดยอยากเห็นรายละเอียดของโครงการก่อน ทั้งวิธีการกำจัดขยะและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (ไทยโพสต์ 060244)

2.3 ความเคลื่อนไหว ดิน น้ำ ป่า

2.3.1 อธิปไตยป่าไม้สั่งปิดเกาะรอกให้ฝรั่งทำเกมโชว์

นายปลอดประสพ สุรัสวดี อธิบดีกรมป่าไม้ เปิดเผยว่า กรมป่าไม้ได้ให้ความเห็นชอบกับบริษัทแอนเวนเจอร์ โลงน์ โพรดัคชัน จากประเทศฝรั่งเศสให้เข้ามาทำเกมโชว์ชุด "เซอร์ไววัล โลฟ" ซึ่งเป็นเกมโชว์ที่ดังที่สุดในยุโรป โดยเกมนี้มีเนื้อหาสาระให้ผู้ร่วมแข่งขันเข้ามาอยู่ในเกาะแห่งหนึ่ง โดยจะแบ่งกลุ่มเพื่อใช้ชีวิตอยู่ในธรรมชาติให้นานที่สุด และมีเงื่อนไขไม่ให้มีการทำลายธรรมชาติ ทั้งนี้ ทางบริษัทได้ติดต่อและเจาะจงที่จะใช้สถานที่ถ่ายทำที่เกาะรอก จ.กระบี่ ระยะเวลาการถ่ายทำ 45 วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ก.พ.นี้ จนถึงกลางเดือน มี.ค.2544 โดยกรมป่าไม้ได้รับผลตอบแทนประมาณ 1 ล้านบาท และให้บริษัทดังกล่าว ประกันความเสียหายหากมีการทำลายสิ่งแวดล้อมบนเกาะรอกประมาณ 5 ล้านบาทด้วย และจากผลตอบแทน 1 ล้านบาทจะนำมาสร้างบ้านพักให้กับนักท่องเที่ยวบนเกาะรอกต่อไป

อย่างไรก็ตาม การที่กรมป่าไม้ได้อนุมัติให้มีการถ่ายทำเกมโชว์ดังกล่าวได้ เนื่องจากเห็นว่านอกจากจะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมแล้วยังเป็นการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของไทยให้ทั่วโลกได้รู้จัก โดยเกมนั้นนอกจากจะออกอากาศในทวีปยุโรปแล้ว ยังได้รับความสนใจจากประชาชนในประเทศอื่นทั่วโลก ทั้งนี้ กรมป่าไม้จะขอเทปการแข่งขันไว้เพื่อนำมาโปรโมตสถานที่ท่องเที่ยวของไทยด้วย เพราะโครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ไทยรัฐ 150244)

3. ความเคลื่อนไหวด้านพลังงาน

3.1 ความเคลื่อนไหวด้านพลังงานภายในประเทศ

3.1.1 ความเคลื่อนไหวด้านน้ำมัน

วันที่ 15 ก.พ. 2544 นายพิชัย ชุมพรหวิร ผู้จัดการใหญ่ ปตท. น้ำมัน การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เปิดเผยว่า ปตท.จะลดราคาน้ำมันเบนซินลง 30 สตางค์ต่อลิตร ทำให้ราคาน้ำมันขายปลีกของ ปตท. ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ในส่วนน้ำมันเบนซิน 95 เหลือ 16.29 บาทต่อลิตร น้ำมันเบนซิน 91 เหลือ 15.29 บาทต่อลิตร ส่วนน้ำมันดีเซลหมุนเร็วราคาเท่าเดิม 13.34 บาทต่อลิตร ซึ่งการปรับลดราคาน้ำมันเบนซินลงครั้งนี้มีผลมาจากการอ่อนตัวลงของราคาน้ำมันเบนซินในตลาดสิงคโปร์ที่ปรับตัวลดลงตามราคาน้ำมันดิบเมื่อวันก่อน แต่ก็มีแนวโน้มว่าราคาอาจปรับตัวสูงขึ้น ยังมีทิศทางที่ไม่แน่นอนราคายังแกว่งตัวอยู่ เนื่องจากปัจจัยหลักคือการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของสหรัฐได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและยังมีปัจจัยอื่นทางเทคนิคจากตลาดโดยเฉพาะการเก็งกำไรของกองทุนด้วย (ผู้จัดการ 150244)

3.1.2 ความเคลื่อนไหวด้านพลังงานไฟฟ้า : ค่าไฟฟ้าพุ่ง 24.44 สต. มีผลสิ้น ก.พ.

นายภิรมย์ศักดิ์ ลาภาโรจนกิจ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ในฐานะประธานคณะกรรมการกำกับดูแลการปรับอัตราค่าไฟฟ้าอัตโนมัติ (เอฟที) เปิดเผยหลังการประชุมเมื่อวันที่ 14 ก.พ. 2544 ว่าที่ประชุมเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีมติให้ขึ้นค่าไฟฟ้าอัตโนมัติเอฟทีหน่วยละ 24.44 สตางค์ โดยอัตราที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 11.1 ของค่าไฟฐาน เนื่องจากราคาเชื้อเพลิงหรือน้ำมันกับค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง ทำให้ผู้ใช้ไฟฟ้าต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้นเดือนละประมาณ 20 บาท เป็นเวลา 4 เดือน ซึ่งจะทำให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) มีรายได้จากการขายไฟฟ้าในช่วง 4 เดือน (ก.พ.-พ.ค. 44) เพิ่มขึ้นประมาณ 7,044 ล้านบาท (กรุงเทพธุรกิจ, ไทยรัฐ, ผู้จัดการ 150244)

นายภิรมย์ศักดิ์กล่าวว่า สาเหตุที่ต้องเรียกเก็บค่าเอฟทีงวดใหม่อีกครั้ง หลังจากยกเลิกไปเมื่อ ต.ค. 2543-ม.ค. 2544 เนื่องจาก 2 ปัจจัยหลักคือ 1. การเพิ่มขึ้นของค่าเชื้อเพลิงและค่ารับซื้อไฟฟ้าจากเอกชนโดยในเดือน ต.ค. 2543 - ม.ค. 2544 ราคาก๊าซธรรมชาติได้ปรับตัวสูงขึ้นอีก 23.07 บาทต่อล้านบีทียู จากราคาเดิม 115.20 บาทต่อล้านบีทียูเป็น 138.27 บาทต่อล้านบีทียู ซึ่งหากแยกรายละเอียดของค่าเชื้อเพลิงและการรับซื้อไฟฟ้าที่ กฟผ. แบกรับภาระเพิ่มขึ้น คิดเป็นวงเงิน 6,625 ล้านบาท หรือ 22.99 สตางค์ต่อหน่วย ผลกระทบจากค่าเงินบาท 1,250 ล้านบาท หรือ 4.34 สตางค์ต่อหน่วย ขณะที่ราคาน้ำมันเตาและน้ำมันดีเซลปรับตัวขึ้น 0.66 และ 1.05 บาทต่อลิตร เป็น 7.36 บาท และ 10.73 บาทต่อลิตรตามลำดับ จากกรณีดังกล่าวส่งผลกระทบต่อค่ารับซื้อไฟฟ้าจากเอกชนเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น ผลกระทบจากค่าเชื้อเพลิงและค่าซื้อไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นจากราคาฐานคิดเป็น 94% ของค่าเอฟทีที่เพิ่มขึ้น หรือ 22.99 สตางค์ต่อหน่วย และ 2. ผลของอัตราแลกเปลี่ยนที่อ่อนตัวจาก 38 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐมาอยู่ที่ 43 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ทำให้มีผลกระทบต่อภาระการชำระหนี้ของการไฟฟ้า นครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และกฟผ. ส่งผลให้ค่าเอฟทีต้องเพิ่มขึ้น 4.34 สตางค์ต่อหน่วย

จากการปรับค่าเอฟทีที่เพิ่มขึ้นจะทำให้ กฟผ. กฟน. และกฟภ. มีรายได้รวมกันเดือนละ 1,750 ล้านบาท หรือเท่ากับว่า ในช่วง 4 เดือน (ก.พ.-พ.ค. 2544) จะมีรายได้ รวมทั้งสิ้น 7,044 ล้านบาท โดย กฟผ.จะมีรายได้เฉลี่ยมากที่สุด เพราะเป็นผู้ขายส่งไฟฟ้าให้แก่ กฟน.

และ กฟภ. และการเรียกเก็บเอฟทีครั้งนี้เป็นการเรียกเก็บเต็มจำนวนที่ต้องเรียกเก็บไม่ได้ทยอยจัดเก็บ สำหรับกรณีที่ถูกมองว่า ในอดีตที่ผ่านมา ค่าเอฟทีเรียกเก็บเพิ่มขึ้นครั้งละ 5-10 สตางค์ต่อหน่วย แต่เอฟทีงวดใหม่เรียกเก็บสูงถึง 24 สตางค์ต่อหน่วย (ไทยรัฐ 150244)

-สอท.ไวยกระทบต้นทุนอย่างหนัก

นายประพัฒน์ โปธิวคุณ รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.) กล่าวว่า การปรับค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอีก 24.44 สตางค์ต่อหน่วย จะมีผลกระทบต่อกลุ่มอุตสาหกรรม 28 สาขา ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าของภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น เป็นการซ้ำเติมผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบอยู่แล้วจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ขณะเดียวกันประชาชนจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ทำให้กำลังซื้อของประชาชนในการซื้อสินค้าลดลงไปด้วย (กรุงเทพธุรกิจ 150244)

3.2 ความเคลื่อนไหวพลังงานต่างประเทศ

3.2.1 รัฐบาลเอกวาดอร์เจรจาผู้ประท้วง แก้ปัญหาการขึ้นราคาน้ำมัน

วันที่ 4 ก.พ. 2544 แหล่งข่าวของเจ้าหน้าที่รัฐบาลเอกวาดอร์เปิดเผยว่า ชาวพื้นเมืองของเอกวาดอร์ ซึ่งชุมนุมประท้วงนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล ได้เริ่มต้นการเจรจากับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐบาล ซึ่งนำโดยรองประธานาธิบดีเปโดร ฟินโต อีกครั้งเมื่อวานนี้ โดยในการเจรจาครั้งนี้ ชาวพื้นเมืองเอกวาดอร์หวังว่าทางรัฐบาลจะล้มเลิกการขึ้นราคาน้ำมันเชื้อเพลิงร้อยละ 100 และการขึ้นค่าขนส่งร้อยละ 75 ลง หลังจากมีผลบังคับใช้ไปเมื่อวันที่ 1 ม.ค. 2544 ที่ผ่านมา ในขณะเดียวกัน ผู้ประท้วง 41 คน ได้อุดอาหารประท้วงเป็นวันที่สองแล้วเมื่อวานนี้ จะไม่ยุติการอดอาหารประท้วงจนกว่ารัฐบาลเอกวาดอร์จะทำตามข้อเรียกร้องของพวกเขา คือ ผ่อนคลายมาตรการด้านเศรษฐกิจที่เข้มงวดของเขา (สำนักข่าววีเอ็นเอ็น 050244)

3.2.2 ความเคลื่อนไหวลดกำลังการผลิตน้ำมัน

- อินโดนีเซียสนับสนุนการลดกำลังการผลิตน้ำมันของโอเปก

นายเปอรินโม ยูจินโตโร รัฐมนตรีเหมืองแร่และพลังงานของอินโดนีเซียกล่าวว่า อินโดนีเซียจะสนับสนุนให้ลดเพดานการผลิตน้ำมันลงอีกในการประชุมสมัชชาประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (โอเปก) ครั้งหน้า เนื่องจากอุปสงค์น้ำมันลดลงในช่วงไตรมาสที่ 2 อินโดนีเซียเชื่อว่าราคาน้ำมันจะปรับลดลงอีก และอินโดนีเซียจะสนับสนุนโอเปกให้ลดกำลังการผลิตน้ำมันลงเพื่อรักษาราคาให้อยู่ในระดับที่กำหนดไว้ และกล่าวว่า อินโดนีเซีย ซึ่งส่งออกน้ำมันคุณภาพสูงและนำเข้าน้ำมันราคาถูกจากตะวันออกกลางเพื่อนำมาใช้เอง ได้กำหนดให้ราคาน้ำมันอยู่ที่ 24 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลในปี 2544 นี้ (สำนักข่าววีเอ็นเอ็น 050244)

-ซาอุดีอาระเบียชี้ไม่จำเป็นต้องลดการผลิตของโอเปกอีก

วันที่ 6 นายอาลี อัล-นูอิมี่ รมต.น้ำมันของซาอุดีอาระเบีย เปิดแถลงภายหลังการประชุมกับรมต.น้ำมันของนอร์เวย์และเม็กซิโกว่า ไม่มีความจำเป็นต้องลดกำลังการผลิต ในกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันปิโตรเลียม (โอเปก) อีก และกล่าวว่า ราคาน้ำมันในปัจจุบันอยู่ในระดับที่สมเหตุสมผล ทั้งนี้ ราคาน้ำมันเบนตทะเลเหนือส่งมอบเดือนมีนาคมเคลื่อนไหวอยู่ที่ระดับ 28.80 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล จากเดิม 29.10 ดอลลาร์ต่อบาร์เรลเมื่อวันศุกร์ที่ 2 ก.พ. แล้ว อย่างไรก็ตาม ก่อนหน้านั้น รมต.เหมืองแร่และพลังงานของอินโดนีเซีย กล่าวว่า อินโดนีเซียจะสนับสนุนการลดกำลังการผลิตลงไปอีก ในการประชุมโอเปกคราวหน้า (สำนักข่าววีเอ็นเอ็น 060244)

-ราคาน้ำมันโลกพุ่งขึ้นมาอยู่เหนือระดับ 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล

วันที่ 9 ก.พ. 2544 ราคาน้ำมันดิบในตลาดนิวยอร์ก ยังคงเคลื่อนไหวอยู่เหนือระดับ 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล สอดรับกับการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันในตลาดลอนดอนของอังกฤษ

ราคาน้ำมันดิบในนิวยอร์กงวดส่งมอบเดือนมีนาคมปิดตลาดที่ 31.59 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ขณะที่ราคาน้ำมันดิบเบนตทะเลเหนือลอนดอนงวดส่งมอบเดือนมีนาคมก็อยู่ที่ระดับ 31.12 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่วันที่ 4 ธันวาคมปีที่แล้ว ก่อนที่จะปรับลดลงมาอยู่ที่ 29.95 ดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงปิดตลาดเมื่อวันพุธที่ 7 ก.พ.2544 ที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ 29.91 ดอลลาร์สหรัฐ ส่วนสาเหตุที่ราคาน้ำมันดิบในนิวยอร์กเพิ่มขึ้น นอกจากจะเพิ่มตามราคาในลอนดอนแล้ว ก็เกิดจากการที่ประชาชนซื้อน้ำมันกักตุนไว้ เนื่องจากอากาศจะหนาวเย็นมากขึ้นในพื้นที่ทางภาคกลางของสหรัฐ (สำนักข่าววีเอ็นเอ็น 090244)

3.2.3 ด้านรัฐบาลไต้หวันสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

มีรายงานข่าวว่า คณะรัฐมนตรีของไต้หวันเห็นชอบให้สร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์แห่งที่ 4 ยุติข้อขัดแย้งกับพรรคฝ่ายค้านซึ่งครองเสียงข้างมากในรัฐสภา หลังจากที่รัฐบาลได้ยุติโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้างังถวอเมื่อปีก่อน เพราะเกรงว่าจะเป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม การตัดสินใจดังกล่าว เป็นการพลิกผันที่ทำให้ชาวไต้หวันที่อาศัยอยู่ที่เมืองคังเคียวไม่พอใจมากที่เสียงของตนถูกใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างโรงไฟฟ้า ชาวบ้านร่วมกับกลุ่มนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเตรียมการประท้วงการก่อสร้างที่จะมีขึ้น มีรายงานว่า พรรคประชาธิปไตยก้าวหน้าของนายกฯ จาง จุง ชุง ซึ่งมีความแตกแยกอยู่ อาจจะรวมตัวกับชาวบ้านในเมืองคังเคียวประท้วงการก่อสร้างดังกล่าวด้วย (ผู้จัดการ 150244)

ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง

1. ความเคลื่อนไหวประเด็นร้อนทางการเมืองการปกครอง

1.1 สภาผู้แทนฯมีมติเลือก"อุทัย" เป็นประธานสภาฯ และเลือก "ทักษิณ"เป็นนายกฯ โดยมีกรม. หน้าใหม่เกือบครึ่ง และใช้ระบบ"ซีอีโอ" เป็นรูปแบบการบริหารราชการแผ่นดิน

1.1.1 อุทัย พิมพิไจน ได้รับเลือกเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร

วันที่ 5 ก.พ.2544 มีการประชุมสมัยสามัญทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก เพื่อเลือกประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยนายมารุต บุญนาถ ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อ จากพรรคประชาธิปัตย์ในฐานะผู้มีอาวุโสสูงที่สุด(อายุ 76 ปี) ทำหน้าที่เป็นประธานชั่วคราว กล่าวนำส.ส.ปฏิญาณตนว่าจะปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต เมื่อถึงขั้นตอนการเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎร นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ ส.ส.สุพรรณบุรี พรรคชาติไทย เสนอชื่อนายอุทัย พิมพิไจน ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อจากพรรคไทยรักไทย ส่วนนายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย ส.ส.ชัยภูมิ พรรคชาติพัฒนาเสนอชื่อนายบัญญัติ บรรทัดฐาน ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อพรรคประชาธิปัตย์ ผลการลงคะแนนนายอุทัย พิมพิไจนได้รับเลือกเป็นประธานสภาด้วยคะแนนเสียง 337 ต่อ 157 โดยมีผู้งดออกเสียงจำนวน 4 เสียง ส่วนรองประธานสภาคนที่ 1 คือนายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล และนายบุญชู วิสหมาย เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2 จากนั้นจึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯแต่งตั้ง

1.1.2 พ.ต.ท.ทักษิณ ได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงจากสภาผู้แทนราษฎรเกินกึ่งหนึ่งดำรงตำแหน่งนายกฯคนที่ 23 ของไทย

วันที่ 9 ก.พ.2544 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีการประชุมเพื่อลงมติเลือกนายกฯคนใหม่ ทั้งนี้ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ หน.พรรคความหวังใหม่ได้เสนอชื่อพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยไม่มีการเสนอชื่อบุคคลอื่นลงแข่งขันแต่อย่างใด ผลการลงมติส.ส.พรรคไทยรักไทย ให้ความเห็นชอบ 246 เสียง งดออกเสียง 2 เสียง (นายอุทัย พิมพิไจน และพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร) พรรคชาติไทย ให้ความเห็นชอบ 41 เสียง พรรคความหวังใหม่ ให้ความเห็นชอบ 36 เสียง พรรคเสรีธรรม ให้ความเห็นชอบ 14 เสียง ถิ่นไทยและกิจสังคม พรรคละ 1 เสียง ส่วนพรรคประชาธิปัตย์ไม่เห็นชอบ 125 เสียง ราษฎร 2 เสียง สำหรับพรรคชาติพัฒนางดออกเสียง 29 เสียง รวมให้ความเห็นชอบ 339 เสียง ไม่เห็นชอบ 127 เสียง และงดออกเสียง 31 เสียง ทั้งนี้ มีส.ส.เข้าร่วมประชุม 497 คน ขาดประชุม 3 คนคือ นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ และนายปณวัตร เลี้ยงผ่องพันธุ์ ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ ถือว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้พ.ต.ท.ทักษิณ ดำรงตำแหน่งนายกฯด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของที่ประชุม ทั้งนี้ นายอุทัย พิมพิไจน บอกว่าจะนำชื่อนายกฯขึ้นทูลเกล้าฯเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยในเวลา 17.00 น.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้ประกาศว่า โดยที่ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแล้ว คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการอยู่ต้องพ้นจากตำแหน่ง และประธานสภาผู้แทนราษฎรได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาว่า สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเมื่อวันที่ 9 ก.พ.2544 เห็นชอบในการแต่งตั้ง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกฯด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร จึงทรงมีพระราชดำริว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นผู้ที่เหมาะสมควรวางพระราชหฤทัยให้ดำรงตำแหน่งนายกฯบริหารราชการแผ่นดิน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โดยมีนายอุทัย พิมพิไจน ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ณ บ้านพัก พ.ต.ท.ทักษิณ ซอยจรัญสนิทวงศ์ 69 ในเวลา 19.10 น. นางสิริลักษณ์ บัณฑิตกิจ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เดินทางมาถึงพร้อมอัญเชิญพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ หลังการรับพระบรมราชโองการ พ.ต.ท.ทักษิณ กล่าวขอบคุณประชาชนและย่ำว่าทุกนโยบายที่ประกาศไว้จะนำมาปฏิบัติจริงด้วยความรอบคอบและประหยัด รวดเร็วและรัดกุม การตัดสินใจเรื่องจะอยู่บนพื้นฐานความถูกต้องและประโยชน์สูงสุดของประชาชนมากกว่าความอยู่รอดทางการเมือง และระบุว่าสี่ปีข้างหน้าจะเป็นยุคแห่งการปฏิรูป การเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ประเทศหลุดพ้นและเป็นการวางรากฐานเพื่อลูกหลาน อนึ่ง วันที่ 11 ก.พ.2544 พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร แถลง ณ ที่ทำการพรรคไทยรักไทย เกี่ยวกับการรวมพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยบอกว่าพรรคเสรีธรรมไม่มีเงื่อนไขใดๆในการยุบพรรค

1.1.3 กรม.พ.ต.ท.ทักษิณ หน้าใหม่เกินครึ่ง ขอโอกาสให้รมต.มีรอยตำหนิได้ทำงานก่อน

สำหรับการฟอร์มคณะรัฐมนตรีของพ.ต.ท.ทักษิณนั้น พ.ต.ท.ทักษิณ ได้ตอบคำถามสื่อมวลชนว่า รัฐมนตรีบางคนอาจถูกตำหนิบ้างแต่ขอโอกาสให้เวลาทำงานก่อน ทั้งนี้ เป็นนายกฯ 1 ตำแหน่ง คือพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร รองนายกฯ 5 ตำแหน่งประกอบด้วย พล.อ.ชวลิต

ยงใจยุทธ (ควม.) นายพิทักษ์ อินทวิทย์นันท์ (ททท.) นายปองพล อติเรกสาร(ททท.) นายสุวิทย์ คุณกิตติ (ททท.)และนายเดช บุญหลง (ชท.) รัฐมนตรีประจำสำนักนายก 4 ตำแหน่ง ประกอบด้วย นายจาตุรนต์ ฉายแสง (ททท.) พล.อ.ธรรมาภรณ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา(ททท.) นพ.กระแส ชนระวงศ์ (ควม.) และนายสมศักดิ์ เทพสุทิน (ททท.)

กระทรวงการคลังมาจากพรรคไทยรักไทย ประกอบด้วย นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ (รมต.) ร.อ.สุชาติ เชาววิเศษ (รมช.)นายวรา เทพ รัตนกร (รมช.) กระทรวงพาณิชย์จากพรรคไทยรักไทย ประกอบด้วย นายอดิศักดิ์ โพธิ์รามิก (รมต.) นายสุวรรณ วลัยเสถียร (รมช.) กระทรวงมหาดไทย มาจากพรรคไทยรักไทย ประกอบด้วย นายปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (รมต.) นายสุวรรณ กลิ่นประทุม (รมช.) นายสมบัติ อุทัยสง (รมช.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากพรรคไทยรักไทยและชาติไทย ประกอบด้วย นายชูชีพ หาญสวัสดิ์ (รมต.) นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ (รมช.) และนายหนี่ ขลิบทอง(รมช.)

กระทรวงอุตสาหกรรมจากพรรคไทยรักไทยและความหวังใหม่ ประกอบด้วยนายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ (รมต.) นายพิเชษฐ สติร ชวาล (รมช.)กระทรวงกลาโหมจากพรรคความหวังใหม่และไทยรักไทย ประกอบด้วย พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ (รมต.) พล.อ.ยุทธศักดิ์ ศศิ ประภา (รมช.) กระทรวงคมนาคม จากพรรคความหวังใหม่ ไทยรักไทยและชาติไทย ประกอบด้วย นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา (รมต.) นาย ประชา มาลินันท์ (รมช.) และนายพงศกร เลหาวิเชียร (รมช.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากพรรคชาติไทยคือนายสนธยา คุณ ปลัด (รมต.) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จากพรรคชาติไทยและไทยรักไทยประกอบด้วย นายเดช บุญหลง(รมต.) นางลดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์ (รมช.) กระทรวงยุติธรรม จากพรรคไทยรักไทยคือนายพงษ์เทพ เทพกาญจนา (รมต.) กระทรวงสาธารณสุข จากพรรคไทยรักไทย ประกอบด้วยนางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ (รมต.)และนพ.สุพงษ์ สืบวงศ์ลี (รมช.) ทบวงมหาวิทยาลัย จากพรรคไทยรักไทย คือนายสุธรรม แสง ประทุม กระทรวงศึกษาธิการ จากพรรคไทยรักไทย ประกอบด้วย ศ.นพ.เกษม วัฒนชัย (รมต.)และนายจำลอง ครุฑขุนทด กระทรวงการต่างประเทศ จากพรรคไทยรักไทย คือนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย (รมต.)

ภาพรวมคณะรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มาจากพรรคไทยรักไทย 27 คน 27 ตำแหน่ง เป็นนายกฯ 1 ตำแหน่ง รองนายกฯ 3 ตำแหน่ง รมต.ว่าการ 13 ตำแหน่ง รมต.ช่วยว่าการ 10 ตำแหน่ง พรรคความหวังใหม่ 4 คน 5 ตำแหน่ง รองนายก 1 ตำแหน่ง รมต.ว่าการ 2 ตำแหน่ง รมต.ช่วยว่าการ 2 ตำแหน่ง พรรคชาติไทย 4 คน 5 ตำแหน่ง รองนายกฯ 1 ตำแหน่ง รมต.ว่าการ 2 ตำแหน่ง รมต.ช่วยว่าการ 2 ตำแหน่ง พรรคเสรีธรรม 1 ตำแหน่ง เป็น รมต.ช่วยว่าการ รวมจบปริญญาตรี 12 คน ปริญญาโท 16 คน ปริญญาเอก 8 คน ประกอบด้วย อดีตนายกฯ 1 คน อดีต รมต. 19 คน เพิ่งเป็นรมต.คนแรก 16 คน

1.1.4 "ซีอีโอ" รูปแบบการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลพ.ต.ท.ทักษิณ มิติใหม่ของรัฐบาลไทย

วันที่ 19 ก.พ.2544 มีการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ครั้งแรก ซึ่งปรากฏมิติใหม่ในการประชุมหลายประการ อาทิ การ ยกเลิกการประชุมक्रम.เศรษฐกิจในวันจันทร์ และมีการประชุมเฉพาะวันอังคารเท่านั้น และมีกำหนดเวลาแน่นอนคือ 8.30 น.-12.00 น. เพื่อให้รมต.มีเวลาในช่วงบ่ายกลับไปดูแลงานในกระทรวง ลักษณะการประชุมมี 2 แบบ คือการประชุมเชิงรับและเชิงรุก การประชุมเชิงรับเป็นการประชุมของคณะกรรมการกลั่นกรองด้านเศรษฐกิจและสังคม นายกฯไม่เป็นประธานการประชุมแต่จะมอบหมายให้รองนายกฯดูแลแทน ส่วนการประชุมเชิงรุกเป็นการประชุมของคณะกรรมการเชิงกลยุทธ์ นายกฯเป็นประธานการประชุมไม่มีกำหนดเวลาและสถานที่ ขึ้นกับความจำเป็นเร่งด่วนของแต่ละเรื่อง มีการใช้ไอทีเข้ามาช่วยลดการใช้เอกสารในการกำหนดวาระการประชุม โดยจะบรรจุในคอมพิวเตอร์พกพาแทนการแจกเป็นเอกสาร รมต.ทุกคนมีคอมพิวเตอร์แล็ปท็อปของตนเอง ระยะเวลาในการจัดเตรียมเอกสารการประชุมถูกตัดจาก 20 ชั่วโมง เหลือ 6 ชั่วโมง

ซึ่งรูปแบบการประชุมक्रम.แบบใหม่นี้ สะท้อนรูปแบบการทำงานแบบซีอีโอ หรือ Chief Executive Officer หรือประธานคณะเจ้าหน้าที่บริหาร ตามความหมายของบริษัทเอกชนอเมริกัน ซึ่งถือว่าเป็นตำแหน่งที่สำคัญที่สุด ผู้ที่ดำรงตำแหน่งต้องรับภาระรับผิดชอบดูแลการบริหารโดยรวมของบริษัท การที่นายกฯทักษิณใช้รูปแบบนี้ในการบริหารประเทศ ก็เพื่อให้นายกฯมีเวลาคิดเรื่องใหญ่ระดับมหภาค ดังนั้นจะได้ข้อสังเกตว่ารัฐบาลพ.ต.ท.ทักษิณ จะตั้งรองนายกฯรมต.ถึง 5 คนด้วยกัน เพื่อกระจายงานออกไป นายกฯจะได้ไม่ต้องเสียเวลาในการทำงานแบบรูทีน (มติชน 06.20.220244,0244, สยามรัฐ 10,200244,ผู้จัดการ100244,กรุงเทพธุรกิจ 10,11,180244,มติชนสุดสัปดาห์ 190244,ไทยโพสต์ 200244)

1.2 การแบ่งงานหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะแก่รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี

1.2.1 พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี มีคำสั่งมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีกำกับดูแลและติดตามการดำเนินการตามนโยบายบางเรื่องของคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 26 ก.พ. 2544 พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 21/2544 เรื่อง มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีกำกับดูแลและติดตามการดำเนินการตามนโยบายบางเรื่องของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ในคำสั่งระบุว่า

ป้องกันการคอร์รัปชัน 4) สร้างกลไกในการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอกฎหมาย ด้วยการมีองค์กรดูแล และให้ความรู้ต่อประชาชน 5) ยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพสังคม

นอกจากนี้ ยังระบุนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล 4 ประการ คือ 1) เร่งนำประเทศให้หลุดพ้นจากวิกฤติด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่จุดรั้งการพัฒนาประเทศอย่างถาวร 2) เร่งขจัดปัญหาความยากจน ที่ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศต้องยากลำบากรวมทั้งสูญเสียโอกาสด้านเศรษฐกิจการเมืองและสังคม 3) เร่งกำจัดยาเสพติดที่บ่อนทำลายชีวิตลูกหลานไทยและเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ และ 4) เร่งจัดการข้อราชการบงกชที่บ่อนทำลายความมั่นคงของสังคมไทยและทำให้งบประมาณแผ่นดินรั่วไหล อนึ่ง การประชุมอภิปรายนโยบายของรัฐบาลนั้นกระทำกันถึง 3 วัน คือ 26-28 ก.พ.2544 ทั้งนี้ พ.ต.ท.ทักษิณ ได้กล่าวตอนท้ายการอภิปรายว่า รัฐบาลจะใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาชาติ จะไม่ใช้ความคิดแบบน้ำเต็มแก้ว จะใช้เงินภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพ ระมัดระวัง ใช้หลักการบริหารนำการเมือง จะไม่ทุจริต ถ้ารับทราบการทุจริตจะไม่ปกป้อง ขอให้ทุกคนเข้าสู่วิถีใหม่ทางการเมืองยุคใหม่เพื่อบ้านเมือง และย้ำว่าจะทุ่มเทแรงกาย แรงใจ แรงสมอง ให้รัฐบาลชุดนี้เป็นรัฐบาลที่ดีที่สุดหนึ่งของเมืองไทย (กรุงเทพฯ 13, 210244, สยามรัฐ 200244, มติชน 230244, ไทยโพสต์ 24-260244, ไทยรัฐ 280244, มติชนสุดสัปดาห์ 050344)

1.4 ทรรศนะของฝ่ายต่างๆ ต่อประเด็นนโยบายและการทำงานทางการเมืองของรัฐบาลใหม่

1.4.1 อดีตนายกรัฐมนตรีนานาชาติ: "ความเชื่อถือศรัทธาที่มาเร็ว ก็มีเวลาหมดเร็ว..."

นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรีนานาชาติและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวระหว่างการสัมมนาเรื่อง การเมืองใหม่หลังการเลือกตั้งทั่วไป ที่โรงแรมเอราวัณว่า ผลการเลือกตั้งแสดงให้เห็นว่า นโยบายส่วนใหญ่ที่พรรคไทยรักไทยเสนอนั้น คนสามารถรับได้ ทำให้พรรคได้รับความเชื่อถือและมีคะแนนที่ล้นหลาม จากปรากฏการณ์นี้ มีหลายฝ่ายมองว่าจะทำให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ทำงานได้ยากขึ้นหรือไม่ ขอแยกตอบเป็น 2 ประเด็น คือ ในด้านดีและด้านไม่ดี ด้านที่ดี คือจะทำให้ทำงานง่ายขึ้นเพราะผู้แทนในสภาและพันธมิตรจากพรรคการเมือง จะทำให้รัฐบาลมีความมั่นคงในการดูแลกิจกรรมในสภา และจากความเชื่อถือที่ประชาชนมอบให้จะทำให้การดำเนินนโยบายได้รับการสนับสนุนและสัมฤทธิ์ผลในที่สุด

สำหรับด้านไม่ดีนั้น ข้อแรกคือการนำนโยบายหลักของพรรคมาหาเสียงโน้มน้าวจิตใจประชาชน เท่ากับเป็นการเพิ่มความหวังของประชาชนที่ตกอยู่ในวิกฤติมากว่า 3 ปี ซึ่งส่วนหนึ่งของความหวัง ประชาชนก็ต้องคิดว่าเขาจะได้รับอะไรบ้าง ทั้งนี้ทางพรรคต้องพิจารณาด้วยว่า ในการหาเสียง พรรคหรือผู้สมัครคนใด ได้ไปชี้แจงนโยบายซึ่งผิดจากข้อเท็จจริงไปมากน้อยแค่ไหน และอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดแก่ประชาชน ทั้งที่ตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ดังนั้นจึงเกิดคำถามว่า ความหวังจะเกิดขึ้นจริงได้มากน้อยเพียงใด การที่ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดและไม่สามารถทำให้เป็นไปตามความเข้าใจของประชาชนได้ จะทำให้เกิดความผิดหวัง

อย่างไรก็ตาม การจะทำให้นโยบายเป็นจริงขึ้นมา จะต้องเป็นการคำนึงถึงว่า จะมีการสร้างวัฒนธรรมที่ว่าด้วยคนไม่ต้องใช้หนี้ คนไม่ต้องทำงาน และมิฉะนั้นการคลัง เกิดขึ้นหรือไม่ ในฐานะที่ผมเป็นผม ก็ขอแสดงความเคารพหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ด้วยความปรารถนาดี และขอให้มีการทำงานที่โปร่งใส ประสพผลสำเร็จในทุกประการ

นายอานันท์กล่าวด้วยว่า สำหรับการทำงานของรัฐบาลนั้น จะต้องมีการวางวาระของตนเองให้แน่นอนว่าจะทำอะไรก่อน หลังการที่มีภาระสัญญาับประชาชนไว้ ต้องทำให้สำเร็จให้ได้ ผมขอเป็นกำลังใจให้ อย่าให้สิ่งอื่นมาเป็นเครื่องบ่อนทำลายหรือขัดขวางวัตถุประสงค์หลักในการทำงานของรัฐบาลได้

"การมีอำนาจจะต้องตามมาด้วยความรับผิดชอบ ที่จะต้องรับผิดชอบต่อประชาชนและรัฐธรรมนูญ ดังนั้นรัฐบาลใหม่จะต้องปรับตัวเองให้ได้ ความเชื่อถือและศรัทธาที่มาเร็ว ก็มีเวลาหมดเร็วได้เช่นกัน" นายอานันท์กล่าว (กรุงเทพฯ 13, 210244)

1.4.2 "เฉลิม" ออกเอกสาร 8 หน้าชำแหละนโยบายรัฐบาล ไล่เรียงตั้งแต่ทักษิณ กงทุนหมู่บ้าน ไปถึงเอเอ็มซีแห่งชาติ ระบุทำได้ยากและนำไปสู่ปัญหา ชี้ทักษิณคือ "พอกหนี่" ธนากรประชาชนไม่จำเป็น

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ก่อนการแถลงนโยบายรัฐบาลในที่ประชุมรัฐสภาเพียง 1 วัน ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อ รองหัวหน้าพรรคความหวังใหม่ ได้ออกเอกสารความยาว 8 หน้า หัวข้อ "บทวิจารณ์นโยบายเศรษฐกิจรัฐบาลทักษิณ" แจกจ่ายไปตามสื่อมวลชนแขนงต่างๆ มีเนื้อหาโจมตีนโยบายเร่งด่วนทางเศรษฐกิจของรัฐบาลอย่างรุนแรง ทั้งนี้ เนื้อหาในเอกสารของ ร.ต.อ.เฉลิม ซึ่งมี 6 หัวข้อหลัก ชี้ให้เห็นว่านโยบายของรัฐบาลนั้นทำได้ยาก ดังนี้

1. นโยบายการพักหนี้ให้เกษตรกรเป็นเวลา 3 ปี นั้น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้ เพราะตลอด 3 ปีที่พักการชำระไม่ได้ยกเว้นดอกเบี้ยให้ด้วย ดังนั้น เมื่อพ้น 3 ปีเกษตรกรจะกลับมาหนี้เพิ่มขึ้น การพักหนี้จึงเป็นเสมือนการพอกหนี่ หากจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นการเฉพาะหน้าจริง ๆ ควรจะงดคิดดอกเบี้ยแก่ลูกหนี้ หรือยกหนี้ให้ไปเลย

2. การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านหมู่บ้านละ 1 ล้านบาทเป็นเพียงความฝัน และเป็นลักษณะการแจกจ่าย จะนำไปสู่ปัญหาการรั่วไหล การให้เงินจำนวน 1 ล้านบาทในครั้งเดียว จะไม่สามารถทำให้เกิดผลต่อเรื่องที่มีนัยสำคัญ ซึ่งไม่ต่างจากนโยบายเงินผัน และนโยบายมียา ชาวว่า เป็นเพียงการหาเสียงเท่านั้น

3. การจัดตั้งธนาคารประชาชน รัฐบาลไม่มีรายละเอียดในนโยบาย เช่น จะออกกฎหมายใหม่หรือจะใช้ธนาคารเดิมที่มีอยู่แล้ว เป็นตัวตั้ง จะใช้ต้นแบบของธนาคารประชาชนในประเทศบังกลาเทศหรือจะใช้ธนาคารชุมชนที่ใช้เบียดูจี้ นอกจากนี้ ยังเห็นว่าไม่จำเป็นต้องตั้งธนาคารประชาชน เพราะรัฐบาลเพิ่งตั้งกองทุนฟื้นฟูชีวิตเกษตรกร เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบอยู่แล้ว ความจริงการแก้ไขคือการเปลี่ยนแนวคิดและทัศนคติของการให้กู้ยืมแก่ผู้ยากไร้เสียใหม่ ไม่ใช่ใช้แนวคิดแบบธนาคารพาณิชย์ นี่คือหัวใจในการแก้ปัญหาหนี้สินนอกระบบของเกษตรกร

4. การจัดตั้งธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก รัฐบาลยังขาดรายละเอียดเรื่องรูปแบบและโครงสร้างของธนาคารที่จะตั้งขึ้นมา และจะอย่างไรให้สามารถจัดหาเงินทุนชั้นปฐมให้วิสาหกิจขนาดย่อมได้

5. การจัดตั้งบรรษัทกลางในการบริหารสินทรัพย์นั้น เป็นการถ่ายของเสียออกจากธนาคาร ทำให้ราคาหุ้นดีขึ้น แต่อะไรจะขึ้นแก่ ลูกหนี้เอ็นพีแอลจำนวนหนึ่ง ส่วนที่จะทำให้ธนาคารปล่อยสินเชื่อเข้าสู่ระบบนั้นไม่จริง ในทางตรงกันข้ามกลับจะเป็นการโอนหนี้ภาคเอกชน มาเป็นหนี้รัฐ เพิ่มภาระหนี้สาธารณะ ซึ่งหากตัวเลขเอ็นพีแอลคือ 2.2 ล้านล้านบาท รัฐบาลต้องขาดทุนประมาณ 733,000 ล้านบาทโดยประมาณ แต่หากจะมองในแง่ดี ภายใน 5 ปี รัฐบาลน่าจะสูญเสียเงินของแผ่นดินเพื่อการนี้อย่างน้อยที่สุดกว่า 500,000-1,000,000 ล้านบาท ซึ่งเงินจำนวนนี้จะไปแล้วไม่กลับมา

6. พัฒนารัฐวิสาหกิจ หากรัฐบาลใช้รัฐวิสาหกิจเพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศก็เป็นเรื่องน่าวิตก เพราะจะใช้วิธีการบริหารแบบ เอกชน ขณะที่รัฐวิสาหกิจในทางหลักการต้องจัดสรรทรัพยากรสาธารณะเพื่อให้สวัสดิการสูงสุดแก่ประชาชน ซึ่งหากทำอย่างนั้นอาจจะขัดกับรัฐธรรมนูญ (มติชน 260244)

1.4.3 "ชวน" ใช้เวลา 3 ชั่วโมงวิจารณ์นโยบายรัฐบาลใหม่

ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ หลังจากที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ลูกขึ้นแถลงนโยบาย 16 ด้านต่อที่ประชุมรัฐสภาโดยใช้ เวลา 1 ชั่วโมง 20 นาที เรียบร้อยแล้ว จากนั้นนายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะหัวหน้าฝ่ายค้าน ได้ลุกขึ้นอภิปราย นโยบายรัฐบาล โดยใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง โดยลงลึกรายละเอียดนโยบายแทบทุกด้าน บางครั้งก็ยกตัวอย่างเปรียบเทียบกับสิ่งที่เคยทำ สมัยเป็นนายกฯในช่วงที่ผ่านมา บางครั้งก็ตั้งคำถามถึงนโยบายที่สำคัญๆ ของรัฐบาล อาทิ นโยบายพักชำระหนี้เกษตรกร 3 ปี, 30 บาท รักษาได้ทุกโรค รวมถึงนโยบายที่เขียนว่าจะให้คนไทยมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย นายชวนถามว่าหมายความว่าอย่างไร (มติชน 270244)

เกี่ยวกับนโยบายการพักหนี้เกษตรกร นายชวนกล่าวว่า การแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้มีการทำกันมาตั้งแต่รัฐบาลชุดก่อนและประสบความสำเร็จ เจริญก้าวหน้าในการนำหนี้ในระบบเข้ามาสู่หนี้ในระบบได้ และว่า ในเรื่องนี้ทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) ได้ใช้เวลาไม่น้อยในการพยายามรณรงค์สร้างระเบียบวินัยให้เกษตรกรรับผิดชอบหนี้ที่ยืมไป อยากบอกรัฐบาลว่า อย่าทำลายสิ่งที่เขาทำมา ดีแล้ว คนไหนที่ชำระหนี้ได้ควรให้ชำระอย่าเหมาทั้งหมด เพราะเงื่อนไขเหล่านี้จะเป็นปัญหา นโยบายเขาอย่าไปทำให้เกิดข้อจำกัดมากขึ้น กว่าเดิม

หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ยังอภิปรายถึงการตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท ซึ่งเรื่องนี้เริ่มมาตั้งแต่ในสมัย ที่ตัวเขา และพล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ เป็นนายกรัฐมนตรี คือโครงการ คคจ.ที่ตั้งกองทุนให้หมู่บ้านละ 2 แสนบาท ซึ่งกระจายไปทุกภาค แต่การกู้เงินดังกล่าวมีการจัดระบบระเบียบที่ดี เข้าใจว่ารัฐบาลคงจะนำแนวคิดมาจากโครงการนี้ แต่รัฐบาลนี้จะทำ แบบเหมา หากประเทศชาติร่ำรวยก็ไม่เป็นไร แต่ประเทศก็ได้รวยแบบนายกรัฐมนตรีนั่น นั่นรัฐบาลควรจะแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เดือดร้อน จริงๆ ซึ่งขอเตือนด้วยความหวังดีว่า หมู่บ้านไหนรวยก็ไม่ต้องให้ เพราะรัฐบาลนี้ไม่มีสิทธิไปกู้เงินอีกแล้ว เพราะฉะนั้นเงินที่มีอยู่ต้องใช้อย่าง สมประโยชน์

และนายชวนยังได้กล่าวอภิปรายเรื่องนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรคด้วยว่า "นโยบายสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รักษาพยาบาลในราคา 30 บาทต่อครั้งนั้น เรื่องนี้สมัยที่ผมเคยเป็นรมต.สาธารณสุข ก็ได้พยายามหาทางแก้ไขโดยการผลักดันการรักษาพยาบาล ฟรีในผู้สูงอายุ ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 12 ปี ทั้งนี้เราต้องยอมรับความเป็นจริงว่า เราไม่สามารถดูแลสุขภาพประชาชน ได้ครบถ้วนทุกคน ดังนั้นใครมีมากก็จ่ายมากขึ้นหน่อย อาทิ เก็บเงินจากห้องพิเศษมาช่วยผู้ป่วยอนาถา แต่คนจน 30 บาทก็ต้องจ่าย แต่ถ้า จ่ายเท่ากันหมด 30 บาท ก็เสมอภาคดี แต่ผมคิดว่าประเทศเรายังมีรายได้ไม่เพียงพอ แล้วจะไปกระทบกับคุณภาพ อีกทั้งมีความหวังโยใน

มาตรฐานของหมอบที่ต้องเปลี่ยนสภาพแวดล้อมจากระบบนี้ อย่าง ร.พ.บ้านแพ้ว ที่ จ.สมุทรสาคร ไม่ใช่เกิดจากนโยบาย 30 บาท แต่ร.พ.นี้เกิดขึ้นจากความพร้อม ซึ่งผมก็ไม่ทราบว่าร.พ. 6 แห่งที่รัฐบาลให้นำร่องรักษา 30 บาททุกโรคมีความพร้อมหรือไม่"

ส่วนนโยบายด้านอื่นๆ นายชวน ได้ตำหนิในเรื่องความไม่ชัดเจนของประเด็นนโยบาย และเมื่ออภิปรายถึงนโยบายด้านการศึกษา นายชวน ได้ฝาก นายจำลอง ครุฑขุนทด รมช.ศึกษาในเรื่องสนามกอล์ฟอัลไพน์ ว่า เมื่ออภิปรายกันจริงๆแล้วนี่เป็นเรื่องที่เราต้องยอมรับ เมื่อกฎหมายบอกอย่างนั้นก็เป็นอย่างอื่นไม่ได้ แต่ที่ประธานที่ปรึกษาพรรคไทยรักไทย ไปตำหนิอภิปรายเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง แม้ท่านจะมีสิทธิ์ตั้งรมต.ก็ตาม ดังนั้นอยากฝากให้รมต.ดูแลเรื่องนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายด้วย (ผู้จัดการ 270244)

1.4.4 **ปชป.ส่ง "อภิสิทธิ์" ถล่ม "ทักษิณ1" จวกใช้เงินนโยบายการตลาดนำการเมือง ซ้ำรักษาโรค 30 บาทใช้เงินมหาศาล เป็นจริงยาก ค่า 6 จังหวัดนำร่อง ระบุไม่เป็นธรรม แจกเอเอ็มซีเหลวแน่ห่วงเอาเงินไทยไปซื้อหนี้ต่างประเทศ**

ในวันที่ 27 ก.พ. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ อภิปรายว่า เมื่ออ่านนโยบายรัฐบาลเห็นว่าแนวทางการเขียนนโยบายไม่แตกต่างไปจากเดิม โดยรัฐบาลชุดนี้เขียนโดยไม่ผูกมัดกับตัวเอง เป็นนโยบายลอยตัว ไม่มีเป้าหมายที่เด่นชัด และเข้าใจว่านโยบายฉบับนี้เพิ่งมีการแก้ไขก่อนการแถลงนโยบาย เนื่องจากมีการรั่วไหลของนโยบายมาสู่สื่อมวลชน และคิดจากคำแถลงฯ นายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้ตัดสินใจคนสุดท้ายว่าจะคงส่วนไหนเอาไว้ อย่างไรก็ตาม นโยบายที่ออกมาไม่คุ้มค่างบการตั้งรัฐบาลใน 1 เดือนที่ผ่านมา แม้รัฐบาลจะเดินทางเข้าสู่ประชาธิปไตยอย่างงดงาม มีเสียงข้างมาก แต่ก็เห็นไม่พินพินระที่ผูกพันกับประชาชน ต้องการเห็นกระบวนการประชาธิปไตยและประชาชนมาเป็นตัวกำหนดนโยบายของรัฐบาล

นายอภิสิทธิ์กล่าวว่า ปัญหาในวันนี้มีเพราะรัฐบาลใช้การตลาดนำการเมือง การสร้างค้ำประกันสัญญาให้กับประชาชนส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของประเทศ ตนห่วงใยที่พรรคไทยรักไทยนำกลยุทธ์นี้มาเสี่ยงกับประชาชน เพราะหลายเรื่องสภาพความเป็นจริงตอบสนองไม่ได้ แต่ตอนนี้รัฐบาลไม่มีทางเลือก ซึ่งจะเดินหน้าได้หรือไม่รัฐบาลจะต้องหยุดใช้หลักการตลาดนำการเมือง สังคมไทยเป็นสังคมที่ใจกว้างอะไรที่พูดแล้วทำไม่ได้ถ้าบอกความจริงสังคมก็ยอมรับ ตนหวังว่ารัฐบาลจะใช้เวทีนี้มาพูดความจริงบางเรื่อง แต่ก็ผิดหวัง เพราะยังใช้หลักการพูดเอาใจแก้ปัญหาวันต่อวันเท่านั้น

นายอภิสิทธิ์ชี้ด้วยว่า นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรคนั้นจะต้องใช้เงินมหาศาล ทั้งโดยอ้อมผลการรักษาหลายกรณี "ทุกงานศึกษาชี้ตรงกันว่าจะต้องมีการใช้งบประมาณเพิ่มแน่นอน โดยสมมติฐานว่า ถ้าทุกคนใช้บริการเหมือน 5 ปีที่แล้ว ต้องใช้เงินประมาณ 9 หมื่นล้าน แต่ถ้าเปิดโอกาสให้เป็นทางเลือกจะเกือบ 1 แสนล้าน ถ้าเปิดบริการได้ดีเท่ากับข้าราชการได้รับจะเพิ่มเป็น 1.5 แสนล้านบาทต่อปี" นายอภิสิทธิ์กล่าว นอกจากนี้ นายอภิสิทธิ์ยังกล่าวเกี่ยวกับการตั้งเอ็นเอเอ็มซีว่า รัฐบาลต้องตอบให้ชัดว่า 1.จะเอาเงินคนไทยไปซื้อหนี้ต่างประเทศหรือไม่ และ 2.ภาคสินทรัพย์ที่จะซื้อเป็นเท่าไร พูดเพียงว่า ร้อยละ 51 และจะปรับลดตราครุฑลงมา แต่มีคำถามว่า มีธนาคารแห่งหนึ่งที่ตั้งสินใจขายสินทรัพย์ออกไป ขายนี้เพียงร้อยละ 29 เท่านั้น อย่าเสี่ยงการตอบคำถามว่าการออกพันธบัตรว่าไม่ใช่การกู้ หนี้สาธารณะชุกไม่ได้ โครงสร้างทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นคือเน้นการรวมศูนย์ สวนทางกับการกระจายอำนาจ ถ้าได้ผู้นำมีคุณธรรมอาจแก้ปัญหาได้ แม้จะไม่สอดคล้อง แต่ถ้าได้ผู้นำที่ไร้คุณธรรมก็จะเกิดการผูกขาด (มติชน 280244)

1.4.5 **ปชป.วางตัว 'อนันต์' อภิปรายปิดวันสุดท้าย**

รายงานข่าวแจ้งว่า สำหรับความเคลื่อนไหวของพรรคประชาธิปัตย์ในการอภิปรายนโยบายรัฐบาลในวันที่ 28 ก.พ. อันเป็นวันสุดท้ายของการอภิปรายนั้น พรรคประชาธิปัตย์ได้จัดทีมอภิปรายหลายด้าน ประกอบด้วย นายวิจิตร ศรีสุขันธ์ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร นายสนั่น สุภากุล โดยใช้ประเด็นสนามกอล์ฟอัลไพน์ ขณะที่นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช จะอภิปรายในนโยบายวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม โดยนายอนันต์ อนันตกุล เลขานุการพรรคประชาธิปัตย์ จะเป็นคนอภิปรายคนสุดท้าย

นายอนันต์กล่าวว่า มีปัญหาบางอย่างที่สมาชิกได้ถามแต่รัฐบาลยังไม่ได้ตอบ นอกจากนี้จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ คิดว่าเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะเรื่องการใช้จ่ายเงินจำนวนมหาศาล และคาดหมายให้เกิดผล ซึ่งไม่แน่ใจว่าจะเป็นประโยชน์กับประชาชนหรือจะเป็นภาระกับประชาชนกันแน่ โดยเฉพาะในเรื่องการจัดตั้งเอเอ็มซีที่ยังขาดการศึกษาในรายละเอียด และรมต.คลังบอกว่าจะมีการทำประชาพิจารณ์ จึงเห็นว่าควรชะลอการตัดสินใจออกไปก่อน

เลขานุการพรรคประชาธิปัตย์กล่าวถึง การประชุมระดมสมองภาคสถาบันการเงินและผู้เกี่ยวข้องที่หัวหน้าว่า แม้จะเป็นวิธีการทำงานที่ดี แต่ประชาชนเจ้าของประเทศยังไม่มีส่วนร่วมที่แท้จริง และเรื่องนี้ถือว่าเป็นนโยบายแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เป็นเรื่องใหญ่สุดเป็นเรื่องสำคัญที่ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันกาทุจริต รัฐบาลควรเสนอมาตรการที่ชัดเจน และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

นายอนันต์กล่าวอีกว่า สิ่งที่จะพูดอีกเรื่องคือ แม้จะมีนโยบายดี แต่ต้องประกอบด้วยแผนงานที่ดี ผู้ปฏิบัติงานที่ดี และการตรวจสอบที่ดี ที่น่าสนใจคือการที่นักธุรกิจเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง แม้ว่าในรัฐธรรมนูญได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ดำรงตำแหน่งรัฐ

มนตรี แต่สังคมไทยยังเป็นสังคมในระบบเครือญาติ ซึ่งวัฒนธรรมของครอบครัวไทย คือพี่ๆ น้องๆ อยู่ร่วมกัน 3 รุ่น ไม่ว่าจะเป็นลูกเขย สะใภ้ เป็นระบบกงสี ดังนั้นคนที่ป็นนักธุรกิจเมื่อมาลงการเมืองจะต้องเสียสละอย่างแท้จริงเพื่อประชาชน เมื่อมาทำงานการเมืองต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต แต่หากคนผู้หนึ่งยังทำเพื่อหุ้มนะ ก็ไม่ควรอ้างถึงความเป็นประชาธิปไตย (มติชน 280244)

1.4.6 "ทักษิณ" พร้อมรับคำแนะนำฝ่ายค้าน

หลังจากที่ส.ส.ฝ่ายค้านได้อภิปรายมาจนถึงเวลา 20.00 น.วันที่ 28 ก.พ. พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้ลุกขึ้นชี้แจงเป็นครั้งแรกว่า ขอขอบคุณหลายฝ่ายที่ให้คำแนะนำในการแถลงนโยบายของรัฐบาลแต่ต้องขออภัยที่นโยบายไม่ได้เขียนรายละเอียดไว้อย่างชัดเจนเพราะเกรงว่าจะยาวและหนาเกินไป เนื่องจากรัฐบาลยังไม่ได้เข้ามาทำงานจึงยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และว่าในระหว่างที่เขียนนโยบายไม่เคยคิดว่ารัฐบาลที่แล้วทำไม่ได้ ต้องยอมรับว่าคงแก้ไขปัญหาได้ไม่ครบทั้งหมด แต่ต้องให้ได้รับการแก้ไข ทั้งนี้การเลือกตั้งได้มีการแข่งขันกันสิ้นสุดลงแล้ว 4 ปีต่อไปนี่คือการทำงาน และการที่เขาพูดว่าประเทศยังไม่ฟื้นวิกฤติเศรษฐกิจเพราะเห็นว่าในปี 41-42 เศรษฐกิจติดลบ 12 เปอร์เซ็นต์ และมีประมาณการในปี 44 ว่าเศรษฐกิจจะขึ้นแค่ 3.0-3.5 เปอร์เซ็นต์ จึงเป็นห่วง นอกจากนี้ยังมีชาวเศรษฐกิจสหรัฐหดตัวด้วย ดังนั้น รัฐบาลต้องทำงานหนักเปรียบเสมือนยังอยู่ในภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ

"อดีตนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะไม่มีเส้นแบ่งระหว่างรัฐบาลกับฝ่ายค้านในการขอคำปรึกษาใดๆ ไม่ได้แต่เป็นสิ่งที่บ้านเมืองต้องช่วยกันต่อไป และผมจะไปขอคำปรึกษากับท่านจะได้ไม่ต้องเสียเวลาในการลงมิตดองถูกกับการทำงานของบ้านเมือง" พ.ต.ท.ทักษิณ กล่าว

พ.ต.ท.ทักษิณ ยังได้ชี้แจงถึงนโยบายเร่งด่วนในการพักหนี้ให้เกษตรกรรายย่อย 3 ปีว่า เขาต้องการช่วยเหลือเกษตรกร เพราะวันนี้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนจากวิกฤติเศรษฐกิจที่มีการลดค่าเงินบาท ผลผลิตทางการเกษตรได้รับผลกระทบ หลายคนเป็นหนี้ ธ.ก.ส. และเป็นหนี้นอกระบบ เอาหัวเอาควายไปจำนำก็มีเพื่อที่จะได้นำดอกเบี้ยไปใช้หนี้นอกระบบ การที่ได้พบกับเกษตรกรทั่วประเทศและทราบปัญหาจึงมีนโยบายดังกล่าว เพราะอย่างน้อยจะได้เป็นการดึงหนี้ให้เกษตรกรได้ชั่วคราว และเร่งหาโอกาสช่วยเหลือในส่วนอื่น เช่นการปรับโครงสร้างด้านการผลิตการเกษตร หรือการลดพื้นที่ในการผลิต เพื่อทำประโยชน์อย่างอื่นทดแทนจึงวางนโยบายด้านนี้ขึ้นมา

ส่วนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เห็นว่าเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวเกษตรกรก็จะว่างงาน ดังนั้น จึงอยากให้เขามีสมาชิกในหมู่บ้านมีแหล่งเงินทุนที่จะมีการจ้างงาน ในโลกสมัยใหม่ใครหาแหล่งเงินทุนได้ คนนั้นจะได้เปรียบ ส่วนเรื่องแนวคิดการประกันสุขภาพรักษาพยาบาลในราคา 30 บาท เนื่องจากเราต้องการเห็นคนไทยมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า มีหลักประกันด้านสุขภาพอยากให้บริการเท่าเทียมกัน และควรได้รับการบริการจากภาครัฐเท่าเทียมกัน แต่หากใครอยากได้ขั้นพิเศษก็ต้องจ่ายเงินเพิ่ม เรื่องนี้เราอยากผลักดันให้เร็ว เพราะเชื่อว่าจะเกิดประโยชน์กับประชาชน จึงจะเริ่มดำเนินการอบรม ในวันที่ 1 เม.ย. นี้

"ทั้งหมดนโยบายเรามาคิดว่าจะทำอย่างไร ให้คนไทยมีรายได้มากกว่ารายจ่ายให้พื้นที่พื้นดิน สินทรัพย์ที่มีอยู่จะทำอย่างไรเอามาใช้ ให้เป็นยุทธวิธีที่ดีในที่สุดรัฐบาลก็จะได้ฐานภาษีเพิ่มขึ้นเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัว ผมไม่ยอมให้มองนโยบายของรัฐบาลเป็นจุดๆ แต่ควรมองอย่างเชื่อมโยงว่ารัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหามุมระดับขั้น" นายกรัฐมนตรีกล่าว (ผู้จัดการ 270244)

2. ความเคลื่อนไหวทางการเมืองในต่างประเทศ

2.1 อิสราเอลเปลี่ยนผู้นำใหม่

การเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ของอิสราเอลเมื่อวันที่ 6 ก.พ.2544 นับเป็นการเลือกตั้งครั้งประวัติศาสตร์ เพราะจัดให้เลือกเฉพาะตำแหน่งนายกรัฐมนตรี.เพียงตำแหน่งเดียวเท่านั้น ผลปรากฏว่านายเอเรียล ชารอน หัวหน้าพรรคลิคุด ชนะการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงสนับสนุนถึง ร้อยละ 62.3 ขณะที่นายเอฮุด บารัคจากพรรคแรงงานได้คะแนนเสียงสนับสนุนเพียงร้อยละ 37.6 ของผู้ลงคะแนนเสียงทั้งหมด ซึ่งมีประมาณร้อยละ 59 ของจำนวนผู้มีสิทธิเท่านั้น ผลการเลือกตั้งข้างต้นสร้างความหวั่นวิตกแก่หลายฝ่าย เกี่ยวกับอนาคตของสันติภาพตะวันออกกลาง สะท้อนถึงความต้องการของชาวอิสราเอลส่วนใหญ่ที่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางของนายบารัค (กรุงเทพธุรกิจ 07,090244,มติชน 080244,มติชนสุดสัปดาห์ 120244)

2.2 ผู้นำ"สหรัฐ" ส่งถล่มอิรัก หลายชาติแสดงความไม่พอใจต่อปฏิบัติการดังกล่าว

วันที่ 18 ก.พ.2544 ระหว่างเวลา 00.30-03.00 น.ตามเวลาในประเทศไทยเครื่องบินรบของสหรัฐและอังกฤษ 24 ลำที่ประจำการอยู่ในอ่าวเปอร์เซีย ปฏิบัติการโจมตีที่มั่นทางทหาร 6 จุด ขานกรุงแบกแดดทางใต้โดยอาศัยอาวุธนำวิถีพิสัยไกลหลายชนิดยิงเข้าไปจากบริเวณเขตห้ามบินโดยทุกลำสามารถบินกลับที่ตั้งได้โดยปลอดภัย ผลการโจมตีมีพลเรือนเสียชีวิต 2 คน และมีผู้ได้รับบาดเจ็บกว่า 20 คน ปฏิบัติการดังกล่าวนายเจฟฟรีย์ ฮุน รมต.กลาโหมของอังกฤษระบุว่ากระทำเพื่อป้องกันชีวิตนักบินของอังกฤษที่ปฏิบัติหน้าที่บริเวณดังกล่าว และยืนยันว่าอังกฤษพร้อมจะปฏิบัติการซ้ำหากอิรักยังพยายามโจมตีเครื่องบินพันธมิตรต่อไป (มติชน 18,190244,ไทยโพสต์ 190244)

ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา

1. ความเคลื่อนไหวด้านบริหารการศึกษา

1.1 แนวทางการบริหารการศึกษาของรัฐบาลใหม่

1.1.1 นโยบายของรมต.ศึกษาคนใหม่เน้นคุณภาพการศึกษา พัฒนาการเรียนการสอน ตั้งสำนักงานทดสอบกลางทั้งระดับประถม-มัธยม เพื่อยกเลิกการสอบเอนทรานซ์ กวดวิชา และวิ่งเต้นฝากเด็กเข้าเรียน

นพ.เกษม วัฒนชัย รมต.ศึกษาฯเปิดเผยหลังการประชุมผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงฯ ว่าได้มอบนโยบายให้ผู้บริหารกรมต่างๆ 2 เรื่องด้วยกัน ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้ผู้บริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะในเรื่องของสิ่งแวดล้อมจะต้องมีความสะอาดปลอดภัย รมว.เรียน เชื้ออำนาจต่อการเรียน โดยจะนำระบบคุณภาพ 5 ส.คือ สะอาด สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย คาดว่า 3 เดือนคงเห็นผล 2) พัฒนาการบริหารการเรียนการสอนโดยจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรในแต่ละโรงเรียนเป็นรายปีการศึกษา เพื่อนำผลการบริหารงานในปีที่ผ่านมาเป็นตัวตั้งในการปรับปรุงหลักสูตรในปีต่อไป

นพ.เกษม ยังเสนอแนวคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานทดสอบกลาง เพื่อทำการสอบในระดับชาติ โดยจะใช้ข้อสอบที่มีมาตรฐานเดียวกันหมดทั้งการศึกษาในระบบ นอกในระบบและตามอัธยาศัย โดยการสอบจะแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น ได้แก่ ป.3, ป.6, ม.3 และ ม.6 และให้นักเรียนนำผลการสอบมาใช้ในการศึกษาต่อทั้งระดับมัธยมและอุดมศึกษา ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะช่วยสร้างมาตรฐานแต่ละโรงเรียนให้มีคุณภาพเท่าเทียมกัน ช่วยลดปัญหาการวิ่งเต้นฝากเด็กเข้าเรียนและปัญหาการกวดวิชา รวมทั้งจะทำให้ครูมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นหลัก ซึ่งจะส่งผลให้มีการยกเลิกระบบเอนทรานซ์ และให้มหาวิทยาลัยต่างๆมีอิสระในการรับนักศึกษาได้เองในที่สุด

ในประเด็นปัญหาเสียดินในโรงเรียนนั้น จะปรับเปลี่ยนมาตรการจากตั้งรับเป็นเชิงรุกเพราะถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อระดับชาติ โดยให้ผู้บริหารระดับสูงของทุกกรมไปศึกษางานวิจัยต่างๆเพื่อหาจุดอ่อนของกระบวนการค้าขายเสียดินและนำมาดำเนินการแก้ปัญหาเสียดินในโรงเรียน ขณะเดียวกันก็มีนโยบายจะเปิดวิทยาลัยชุมชนใน 10 จังหวัดชายแดนที่ยังไม่มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เช่น แม่ฮ่องสอน หนอง สระแก้ว เพื่อรองรับจำนวนผู้จบการศึกษาชั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่รัฐจัดให้ฟรี ซึ่งจะมีจำนวนมากขณะที่มหาวิทยาลัยไม่สามารถรองรับได้

ส่วนการปฏิรูปการศึกษานั้นเห็นว่าควรตั้งคณะกรรมการประสานงานปฏิรูปการศึกษา กับสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) คณะกรรมการประสานงานปฏิรูปการศึกษาระหว่างทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(สกศ.) และคณะกรรมการประสานงานปฏิรูปการศึกษาระหว่างกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ โดยผ่านรองนายกฯที่ดูแลด้านการศึกษา เพื่อพิจารณาโครงสร้างของกรมต่างๆ ของก.ศึกษาฯก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี สำหรับการถ่ายโอนอำนาจการจัดการศึกษาแบบบังคับตัดตอน อาจทำให้เกิดปัญหาได้ เพราะเป็นไปได้ที่จะให้ครู 400,000 คนกับนักเรียน 6,000,000 กว่าคนไปอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการสร้างความทุกข์ ไม่ยุติธรรมต่อครู โดยเฉพาะทุกคนไม่แน่ใจว่าเมื่อถ่ายโอนไปแล้วคุณภาพการศึกษาจะดีเท่าเดิมหรือไม่ ซึ่งนพ.เกษม บอกว่าหลังการหารือกับนายกฯพ.ต.ท.ทักษิณแล้ว สรุปว่า หากทุกฝ่ายยังไม่พร้อมก็ไม่ควรขีดเส้นตาย การถ่ายโอนต้องรอดูความพร้อมของทุกฝ่ายก่อน (ไทยโพสต์ 200244)

1.2 การเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายด้านการศึกษาและศาสนาของรัฐบาล

1.2.1 ฝ่ายค้านระบุหลายเรื่องหาเสียงไว้แล้วไม่ได้ใส่ในนโยบาย เช่นปัญหานี้สินของครู และเรื่องการศึกษา

การอภิปรายเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาของรัฐบาลเริ่มในวันที่ 28 ก.พ.2544 ซึ่งในช่วงเช้านายวิจิตร ศรีสุขอาน ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์วิจารณ์ว่ารัฐบาลไม่ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการศึกษาเท่าที่ควร ส่วนในช่วงบ่ายนายสัมพันธ์ ทองสมัคร ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ อภิปรายว่านโยบายนี้คนจะปฏิบัติไม่ได้เขียนแต่ไปให้บริษัทที่ไหนไม่ทราบมาเขียนแทน จะทำให้รัฐมนตรีที่จะมาทำงานมีปัญหา หลายเรื่องที่หาเสียงไว้ก็ไม่ได้บรรจุเข้าไว้เป็นนโยบายเช่น ปัญหานี้สินครู รัฐบาลไปหลอกครูทั่วประเทศ บอกว่าจะปลดเปลื้องหนี้สิน และครูก็ถูกหลอกอีกเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนพัฒนาหนี้สินครูโดยให้ธนาคารออมสินมาดูแล

นอกจากนั้น นายสัมพันธ์ยังตั้งว่า รัฐบาลไม่มีนโยบายเรื่องการศึกษา โดยเรื่องที่จะจัดการอย่างไรกับทรัพย์สินสมบัติของศาสนา ที่อรรถสิทธิ์ โดยดึงเรื่องการขายสนามกอล์ฟโพล์โฟร์เข้ามาเป็นกรณีตัวอย่าง และกระหน่ำซ้ำด้วยนายพิเชษฐ พันธุ์ชาติกุล ส.ส.กระบี่ พรรคประชาธิปัตย์ เกี่ยวกับนโยบายด้านศาสนาของรัฐบาลเกี่ยวกับศาสนสถาน ศาสนทายาท ศาสนสมบัติ หรือการบำรุงพระพุทธรูปศาสนา แต่สิ่งหนึ่งที่ต้องแก้ไขคือข้อครหาเกี่ยวกับสนามกอล์ฟโพล์โฟร์เช่นกัน ซึ่งนพ.เกษม วัฒนชัย รมต.ศึกษาฯ ได้ชี้แจงคำถามฝ่ายค้านว่า รัฐบาลไม่ได้จ้างบริษัทใดเขียนนโยบายการศึกษาแต่มาจากภาวะระดมความคิดเห็นของประชาชน การประชุมสัมมนา ถามผู้รู้ในมหาวิทยาลัยมากกว่า 2 ปี (ไทยโพสต์,มติชน 010344)

2. ความเคลื่อนไหวด้านการปฏิรูปการศึกษา

2.1 กรมวิชาการคาดหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน 12 ปีประกาศใช้ พ.ศ.'44 นี้แต่ใช้จริงปีการศึกษา'45

นางอารีรัตน์ วัฒนสิน รองอธิบดีกรมวิชาการ ก.ศึกษาฯ กล่าวบรรยายพิเศษในการประชุมสัมมนาเรื่อง "หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน" เมื่อวันที่ 9 ก.พ.2544 ว่าร่างหลักสูตรแกนกลางที่ใช้ต่อเนื่องตลอดการเรียนขั้นพื้นฐาน 12 ปี ฉบับใหม่ ขณะนี้ได้จัดทำเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยมุ่งความเป็นเอกภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้มีมาตรฐานเดียวกัน ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการเรียนรู้และการบูรณาการเนื้อหา เพื่อให้ทุกคนสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถได้ตามศักยภาพของแต่ละคน พร้อมเพิ่มความยืดหยุ่นสำหรับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้หลากหลายตามพัฒนาการแต่ละช่วงชั้นของกลุ่มผู้เรียน และประการสำคัญจะเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ควบคู่คุณธรรมตามปรัชญาแห่งการศึกษาของพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ

การจัดเนื้อหาของหลักสูตรแบ่งออกเป็น 8 กลุ่มวิชา คือ 1) สุขศึกษาและพลศึกษา 2) ทักษะศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์ 3) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 4) ภาษาไทย 5) คณิตศาสตร์ 6) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 7) การงานและอาชีพ และ 8) ภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ไม่มุ่งให้สถานศึกษาจัดการสอนในเพียง 8 กลุ่มวิชาเท่านั้น โดยให้อิสระกับสถานศึกษาในการบูรณาการกลุ่มวิชาเข้าด้วยกันตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และหลีกเลี่ยงการใช้ตำราเรียนประจำวิชาเล่มเดียวอย่างที่เป็นอย่างอยู่ แต่จะเพิ่มส่วนของหนังสืออ้างอิงให้มากขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักที่จะศึกษาค้นคว้าข้อมูลในแหล่งความรู้หรือห้องสมุดได้ รวมถึงสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีการลงมือปฏิบัติ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ได้ปรับการวัดและประเมินผลเป็นการประเมินช่วงชั้น ชั้นละ 3 ปี คือ ป.1-3 ป.4-6 ม.1-3 และม.4-6 เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีอิสระในการจัดหลักสูตรฉบับสถานศึกษาให้เหมาะกับกลุ่มผู้เรียนที่มีความต่างกันตามแต่ภูมิภาค เมื่อเรียนครบ 3 ปี เด็กจะต้องมีความสามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด และจะไม่จัดให้มีการทดลองใช้หลักสูตรในบางโรงเรียนอย่างที่เคยปฏิบัติ แต่จะประกาศให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสเห็นเนื้อหาหลักสูตรก่อนจะเริ่มใช้จริง 1 ปี ในเบื้องต้นคาดว่าจะสามารถสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างหลักสูตรแล้วเสร็จในเดือนเม.ย.2544 สำหรับเสนอ ก.ศึกษาฯ พิจารณาและประกาศใช้ได้ทันเดือนพ.ศ.2545 เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริงทันปีการศึกษา 2545 (กรุงเทพฯธุรกิจ 100244)

ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศ

1.1 ระเบิดเวลา 5 ลูกในมือรมต.วิทยาศาสตร์ฯ คนใหม่ที่ต้องรีบถอดสลัก

ระเบิดเวลาในที่นี้หมายถึงปัญหาสำคัญๆ ในก.วิทย์ฯ ที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ประกอบด้วย

1) ปัญหาภายในสำนักงานพลังงานเพื่อสันติ(พป.)ที่ค้างคาทั้งเรื่องโครงการก่อสร้างศูนย์วิจัยนิวเคลียร์ที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายกที่ขาดความพร้อมในทุกด้านรวมทั้งได้รับการต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่ ปัญหาการรั่วไหลของรังสีโคบอลต์-60 ที่ยังหาผู้รับผิดชอบไม่ได้จนบัดนี้ทั้งที่มีคนเสียชีวิตไปแล้วหลายคน รวมทั้งปัญหาการปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงในเรื่องนี้ที่ทำมา 5 ปีแล้วยังไม่ไปถึงไหน

2) การแก้ปัญหากรณีจ่ายค่าชดเชยการก่อสร้างฝายราชสีไศล โครงการของกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน(พพ.) แม้ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ รมต.วิทย์ฯ คนเก่าจะมีการประชุมกับแกนนำของราษฎรกลุ่มต่างๆที่ออกมาเรียกร้องค่าชดเชยไปบ้างแล้วแต่ก็มีการเปลี่ยนแปลงข้อตกลง ทำให้ไม่ได้รับความไว้วางใจจากชาวบ้าน

3) โครงการบ่อน้ำบาดาลเสียที่จังหวัดสมุทรปราการ ของกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ซึ่งขณะที่คพ.ยืนยันความจำเป็นต้องสร้างแต่ชาวบ้านในพื้นที่บอกว่าจะคัดค้านจนถึงที่สุดเพราะเป็นโครงการที่ไม่โปร่งใสในหลายด้าน โดยเฉพาะเรื่องทุจริตการซื้อขายที่ดินและความไม่เหมาะสมของเทคโนโลยีที่นำมาใช้

4) ปัญหาในสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) เกี่ยวกับการรายงานผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (อีไอเอ) และการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านนี้ได้รับความกังขาจากประชาชนว่าจะมีความบริสุทธิ์ใจและซื่อสัตย์กับการทำงานเพียงใด หลายฝ่ายเรียกร้องให้แก้ไขกระบวนการทำอีไอเอและประชาพิจารณ์ให้ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนมากขึ้น และ

5) ระเบิดลูกสุดท้ายคือการปรับปรุงแก้ไขพ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 ซึ่งปัจจุบันนี้กฎหมาย กฎเกณฑ์ บทบัญญัติต่างๆ ที่ใช้คุ้มครองดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม กระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆมากมาย และหลายครั้งเมื่อจะนำกฎหมายเหล่านี้มาใช้มักจะเกิดความติดขัดอันเนื่องมาจากระเบียบของแต่ละหน่วยงานแตกต่างกัน

ขณะนี้มีการแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ให้เกิดความครอบคลุมในการใช้กับทุกหน่วยงาน แต่การแก้ไขไม่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักวิชาการ องค์กรเอกชน องค์กรประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจึงถูกโจมตีจากหลายฝ่าย ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่มต.วิทย์ฯคนใหม่จะต้องเข้ามาแก้ไข ทั้งนี้ยังไม่รวมคุณสมบัติของมต.กระทรวงนี้ที่จะต้องมีความพิเศษมากกว่ากระทรวงอื่นๆ อาทิ การมองระหว่างความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และประเด็นสังคมในเรื่องของการรักษาความสมดุลของสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (มติชน 120244)

2. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในต่างประเทศ

2.1 การปฏิวัติทางการแพทย์ที่คาดหวังกจากการค้นพบแผนที่พันธุกรรมมนุษย์ อาจต้องใช้เวลา 10-20 ปี จึงจะอาศัยความรู้เรื่องยีนเป็นฐานได้

การพิชิตแผนที่จีโนมที่ค้นพบระบุตำแหน่งแห่งที่และการเรียงตัวของยีน นับเป็นก้าวแรกของกระบวนการถอดรหัสยีนเพื่อรู้ถึงหน้าที่แท้จริงของยีน เป็นคัมภีร์สำหรับถอดรหัสนั้น นับเป็นความสำเร็จขั้นแรกของโครงการ ทีมวิจัยจีโนมหรือสารพันธุกรรมมนุษย์มีทั้งภาคสาธารณะและภาคเอกชน กล่าวคือ โครงการจีโนมมนุษย์ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างทีมนักวิทยาศาสตร์ 20 กลุ่มทั่วโลก และการวิจัยจีโนมของภาคเอกชนคือเซเลรา จีโนมิกส์ แห่งสหรัฐฯ มีการแถลงถึงความสำเร็จของการค้นพบดังกล่าวตั้งแต่เดือนมิ.ย.2543 ซึ่งผลการค้นคว้าทดลองพบว่าจีโนมมีคู่เบส 3,100 ล้านคู่บนสายดีเอ็นเอในจีโนมมนุษย์ การค้นพบดังกล่าวได้สร้างความหวังในการปฏิวัติวงการแพทย์และยารักษาโรคในอนาคต และคาดกันว่าผลกระทบใหญ่ในอันดับต้นๆ จากจีโนมมนุษย์คือการพัฒนายารักษาโรค การปรับยาให้เหมาะกับโครงสร้างของยีนของมนุษย์แต่ละคนและการวินิจฉัยโรคล่วงหน้า และยังคาดว่าถอดรหัสนี้จะเพิ่มเป้าหมายในการผลิตยาอีกหลายพันเป้าหมาย

แต่จากการประกาศความสำเร็จในที่ประชุมชาววันเดียวกัน ในวันที่ 12 ก.พ.2544 ที่กรุงวอชิงตัน ลอนดอน โตเกียว ปารีส และเบอร์ลิน รวมทั้งได้ตีพิมพ์วารสารทางวิทยาศาสตร์ไซแอนซ์แอนด์เนเจอร์ เกี่ยวกับการพิชิตร่างแผนที่จีโนมนั้น ด้บความหวังของการปฏิวัติทางการแพทย์ให้ลดอุปสรรคไปถนัดใจ เมื่อพบว่ายีนอาจไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่สุดในการกำหนดชะตาสิ่งมีชีวิตอย่างที่นักวิทยาศาสตร์ทั่วไปเชื่อมาตลอด

จากการแกะรอยแผนที่ยีนในดีเอ็นเอ นักวิจัยพบว่าในสารพันธุกรรมมนุษย์หรือดีเอ็นเอมียีนเพียง 30,000 ตัวเท่านั้น มากกว่ายีนของแมลงหัวหรือหนอนเพียง 1 ใน 3 ถึงครึ่งหนึ่ง ทั้งที่ก่อนหน้านี้ นักวิทยาศาสตร์คาดว่าจีโนมมนุษย์มากถึง 60,000-100,000 ตัว การค้นพบดังกล่าวพลิกความคาดหมายของนักวิทยาศาสตร์ที่คาดว่ากระบวนการระบุและค้นหาหน้าที่ของยีนทั้งหมด จะปฏิวัติพลิกโฉมโลกวิทยาศาสตร์และการแพทย์ โดยจะสร้างคุณภาพการดูแลสุขภาพ การวินิจฉัย และรักษาโรคร้ายต่างๆ ตลอดจนหาวิธีป้องกันล่วงหน้าและให้การเยียวยา เพราะยีนเหล่านี้เป็นรหัสควบคุมลักษณะพันธุกรรม เมื่อถอดรหัสไปแล้วก็จะพบโปรตีน ทำหน้าที่ควบคุมกระบวนการชีวิตวิทยาในเซลล์ของร่างกายซึ่งเสมือนคำสั่งในการสร้างสิ่งมีชีวิต

ขณะนี้ นักวิทยาศาสตร์ยังไม่รู้ว่ายีนต่างๆ เหล่านี้มีหน้าที่อะไร และนักวิจัยยังพบว่าปฏิกริยาระหว่างยีนในจีโนมมนุษย์มีความสลับซับซ้อนมาก จนนักวิทยาศาสตร์ทั้ง 2 ทีมบอกว่าพวกเขา รู้สึกช็อกและอึ้งไปกับสิ่งที่ค้นพบเพราะยีนที่พบอาจไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่สุดในการก่อร่างของสิ่งมีชีวิต อีริค ลันเดอร์ หัวหน้าการวิเคราะห์จีโนมแห่งไวท์เฮดอินสทิติวต์ในเคมบริดจ์ บอกว่าอาจต้องกลับไปค้น "ขยะจีโนม" ที่บรรจุ "เศษดีเอ็นเอ" ที่ในตอนแรกคิดว่าไม่มีบทบาทสำคัญใดๆ กันใหม่

เคิร์จ เวนเดอร์ ประธานและหัวหน้าหน่วยวิทยาศาสตร์ของเซเลรา ซึ่งมีฐานในรัฐอิลลินอยส์ แมริแลนด์ ซึ่งถึงการค้นพบว่า การนำความรู้เรื่องยีนในการแพทย์จะซับซ้อนขึ้น เพราะจากที่เคยคิดว่ายีนหนึ่งตัวมีโปรตีนหนึ่งตัวและนำไปสู่โรคชนิดหนึ่งนั้น เป็นความคิดที่ผิด เพราะจากการค้นคว้าเพิ่มเติมพบว่าปฏิกริยาแวดล้อมในขั้นตอนชีวิตวิทยาอาจมีความสำคัญในการสร้างชีวิตเราเท่ากับรหัสยีน ซึ่งการค้นพบใหม่นี้ เป็นข่าวร้ายของกลุ่มบริษัทไบโอเทคที่จ้างจะกอบโกยประโยชน์มหาศาลจากความสำเร็จของโครงการถอดรหัสพันธุกรรมเฟสแรก ซึ่งนายโยชิยุกิ ซากากิแห่งริเจน จีโนม ไชแอนซ์ เซ็นเตอร์ ยอมรับที่กรุงโตเกียวว่า การค้นพบนี้เป็นข่าวร้ายของกลุ่มบริษัทที่มุ่งมั่นไปที่ยีนด้านเดียว เนื่องจากเราจำเป็นต้องค้นหาสิ่งอื่นๆ ในกระบวนการสร้างชีวิตนอกเหนือไปจากยีน และหากต้องการผลิตยา ก็ต้องเข้าใจกระบวนการทั้งหมดไม่เฉพาะแต่ส่วนของยีนเท่านั้น

ทั้งนี้ นักวิจัยสารพันธุกรรมชี้ว่า มีเพียงโรคไม่กี่ชนิดเท่านั้น เช่น เส้นประสาทผิดปกติ ที่เป็นความผิดปกติของยีนเพียงตัวเดียว ขณะที่โรคร้ายอื่นๆ เช่น อัลไซเมอร์ โรคหัวใจ และโรคมะเร็ง ล้วนเกิดจากความบกพร่องของปฏิกริยาระหว่างยีนหลายตัวต่อปัจจัยแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ฟรานซิส คอลลินส์ หัวหน้าสถาบันวิจัยจีโนมมนุษย์แห่งชาติในกรุงวอชิงตัน สหรัฐ ทำนายว่า โลกจะบรรลุความคืบหน้าก้าวใหญ่ในอีก 5-7 ปีข้างหน้า โดยจะค้นพบปัจจัยหลายตัวที่เกี่ยวข้องกับโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ ซึ่งเป็นความผิดปกติพื้นฐาน แต่การปฏิวัติการแพทย์ใหม่ที่อาศัยความรู้เรื่องยีนเป็นฐานนั้นอาจต้องใช้เวลา 10-20 ปี (ผู้จัดการ12,140244)

ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข

1. ความเคลื่อนไหวด้านอาหาร

1.1 อาหารเป็นพิษ

1.1.1 วิกฤติโรควัวบ้า : ผลกระทบต่อไทย

แม้ว่าทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ก.สาธารณสุข ประกาศห้ามนำเข้าหรือจำหน่ายเนื้อวัวและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากวัว ซึ่งมีแหล่งกำเนิดจากประเทศที่มีความเสี่ยงโรควัวบ้า 13 ประเทศ ได้แก่ อังกฤษ ไอร์แลนด์ ฝรั่งเศส ไอร์แลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก ลิกเคนสไตน์ เดนมาร์ก สเปน และอิตาลี แต่ข่าวการตรวจพบสินค้าจากผลิตภัณฑ์วัวที่ยังวางจำหน่ายในตลาด ทำให้ทางอ.ย.ประกาศรายชื่อสินค้าที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง 98 สินค้าจากประเทศต่างๆ เช่น เนื้อวัว ชูบเนื้อวัวเข้มข้น เครื่องในสัตว์ต่างๆ เป็นต้นเพื่อเป็นการเตือนให้ผู้บริโภคระมัดระวัง ส่วนผู้จำหน่ายให้ตรวจสอบสินค้าไม่ให้มีผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ซึ่งทางอ.ย.จะดำเนินการทางกฎหมายอย่างเข้มงวดทันที

นอกจากนี้ ยังหวังด้วยว่ายังมีผลิตภัณฑ์ที่อาจมีเชื้อวัวบ้าจากอังกฤษ โดยเฉพาะอาหารสัตว์ที่ทำจากเนื้อป่นและเศษกระดูกวัว โดยทางรัฐบาลอังกฤษตรวจสอบพบว่า มีการนำอาหารสัตว์ดังกล่าวเข้าประเทศไทยกว่า 1,000 ตัน นอกจากนี้ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ หรือเอฟโอไอ กระตุ้นให้ทั่วโลกใช้มาตรการ “ป้องกันไว้ก่อน” เพื่อสกัดกั้นการแพร่ระบาดของโรควัวบ้า เริ่มด้วยการสั่งห้ามนำเข้าหรือใช้อาหารสัตว์ที่ผลิตจากสัตว์สำหรับวัวควาย แพะแกะ หรือ สัตว์อื่นๆ ทั้งหมดทันที รวมทั้งยังต้องควบคุมการผลิตอาหารสัตว์ วัตถุประสงค์ในการผลิตอาหารสัตว์ กรรมวิธีการฆ่าสัตว์ และการตีตราอาหารสัตว์จากโรงงานอย่างเข้มงวดด้วย ขณะนี้ทางเอฟโอไอกำลังเร่งตั้งกฎเกณฑ์เรื่องการให้อาหารสัตว์เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแก่ผู้เลี้ยงสัตว์ทั่วโลกด้วย ปัจจุบันรัฐบาลชาติต่างๆประกาศใช้มาตรการป้องกันโรควัวบ้าอย่างเร่งด่วน โดยเยอรมนีตรวจพบเชื้อแล้ว 22 ตัว

นอกจากกระแสความหวาดกลัวในการบริโภคเนื้อวัวแล้ว ความหวาดกลัวนั้นยังแพร่ไปถึงผลิตภัณฑ์จากวัวด้วย ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในวงกว้าง ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนี้ได้รับความเสียหายอย่างถื่นหนัก อาทิ ในอังกฤษ โรงฆ่าวัวและโรงงานผลิตภัณฑ์เนื้อเนื่องจากวัวต้องปิดกิจการ ซึ่งทางสหภาพแรงงานในสหภาพยุโรปคาดว่าจะมีการว่างงานเพิ่มขึ้นถึง 40,000 คน ด้านอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง สหภาพยุโรปขอร้องให้ประเทศสมาชิกงดใช้ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่สกัดมาจากวัวในการผลิตเครื่องสำอาง ธุรกิจฟาสต์ฟู้ดส์ รายใหญ่โดยเฉพาะแมคโดนัลด์ และวิมปี มียอดจำหน่ายแฮมเบอร์เกอร์ที่ทำจากเนื้อวัวลดลง คาดว่าวิกฤติโรควัวบ้าในครั้งนี้ สร้างความเสียหายให้กับอุตสาหกรรมเนื้อวัวของสหภาพยุโรปถึง 3,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ผู้จัดการ 120244)

1.1.2 “โรคปาก-เท้าเปื่อย” บุก 3 ทวีป

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ สำนักข่าวรอยเตอร์และเอพีรายงานว่า ภายหลังจากที่รัฐบาลอังกฤษได้ประกาศเผยแพร่ถึงเรื่องการระบาดของโรคปากเปื่อยเท้าเปื่อยในกลุ่มสุกรที่โรงฆ่าสัตว์แห่งหนึ่งของอังกฤษ บรรดาประเทศต่างๆทั้งในสหภาพยุโรป สหรัฐ แคนาดา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้และออสเตรเลีย ก็ได้ประกาศห้ามนำเข้าเนื้อสัตว์ ตลอดจนผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปหรือได้จากสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหารของอังกฤษทันที โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม

ในวันเดียวกันได้มีการเผยถึงการแพร่ระบาดของโรคปากเปื่อยเท้าเปื่อยที่ประเทศอาร์เจนตินา ประเทศที่ส่งออกเนื้อวัวได้มากเป็นอันดับ 5 ในโลก ทำให้สำนักงานอนามัยสัตว์ระหว่างประเทศหรือโอไออี ประกาศจะเพิกถอนคำรับรองปลอดโรคสัตว์สำหรับบางพื้นที่ของอาร์เจนตินา นอกจากนี้ ยังมีรายงานการแพร่ระบาดของโรคเดียวกันในเขต 2 เมืองใหญ่ทางภาคตะวันออกของมองโกเลีย ถึงขั้นที่ทางการมองโกเลียได้สั่งปิดเขตระบาดดังกล่าว (มติชน 230244) มีรายงานแจ้งว่า ขณะนี้ทางการอังกฤษพบแหล่งแพร่ระบาดของโรคปากเปื่อยเท้าเปื่อยในประเทศอังกฤษแล้วถึง 6 แห่ง โดยฟาร์มแห่งหนึ่งทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศพบว่าการระบาดของโรคมาแล้ว 2-3 สัปดาห์ ซึ่งเพียงพอที่จะทำให้เกิดการระบาดได้ทั่วทั้งประเทศ (มติชน 250244)

ต่อมา นิก บราวน์ รัฐมนตรีเกษตรอังกฤษ เตือนคณะกรรมการยุโรปถึงความเสี่ยงที่โรคปากเท้าเปื่อยอาจแพร่สู่ยุโรป หลังจากเจ้าหน้าที่ตรวจพบโรคนี้ที่ฟาร์มปศุสัตว์แห่งหนึ่งในเมืองเดวอน ซึ่งเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงปศุสัตว์ใหญ่ที่สุดในอังกฤษ ที่สำคัญคือ ฟาร์มแห่งนี้ส่งออกและไปยุโรป โรคปากเท้าเปื่อยซึ่งกลับมาระบาดในอังกฤษอีกครั้งหลังจากห่างหายไปสี่สิบปีนี้จะแสดงอาการในรูปของแผลพุพองในปากและเท้าของสัตว์จำพวกมีกีบ คาดว่าอุตสาหกรรมอาหารแดนผู้ดีจะสูญเสียรายได้ในการส่งออกและเสียต้นทุนอื่นๆถึงสี่ปาดาละ 50 ล้านปอนด์ (72.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ผู้เชี่ยวชาญหลายคนเชื่อว่า การระบาดครั้งนี้มีต้นตอมาจากเอเชีย จากการนำเข้าเนื้อที่ติดเชื้อและนำมาเป็นอาหารเลี้ยงสุกร (มติชน 250244, ผู้จัดการ 270244)

1.2 การผลิตและพัฒนาอาหาร

1.2.1 ก.เกษตรฯ เตือนชาวนาปีนี้ขอให้เลื่อนการปลูกข้าวนาปี

นายอดิศัย ศิริสรรพกิจ รองปลัดก.เกษตรฯ และโฆษกก.เกษตรฯ เปิดเผยว่า สภาพฝนในปีที่ผ่านมา ทำให้อ่างเก็บน้ำต่างๆ มีสภาพน้ำปกติถึงดี ปริมาณน้ำที่ใช้งานได้ของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ อยู่ในเกณฑ์ระหว่างร้อยละ 50 ถึง 85

รองปลัดก.เกษตรฯกล่าวถึง สถานการณ์การปลูกพืชฤดูแล้งในปี 2543/44 ซึ่งก.เกษตรฯได้กำหนดเป้าหมาย การปลูกพืชฤดูแล้งไว้จำนวน 9.08 ล้านไร่ แยกเป็นข้าวนาปรัง 5.5 ล้านไร่ และพืชไร่ พืชผัก 3.53 ล้านไร่ ขณะนี้ปลูกไปแล้ว 6.14 ล้านไร่ แยกเป็นข้าวนาปรัง 4.57 ล้านไร่ และพืชไร่ พืชผัก 1.57 ล้านไร่ ซึ่งกรมชลประทานได้กำหนดมาตรการ การจัดสรรน้ำ และสนับสนุน เครื่องสูบน้ำจำนวน 1,178 เครื่อง รถบรรทุกน้ำเพื่อช่วยเหลือสวนไม้ผล ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 58 คัน และรถบรรทุกน้ำ เพื่อช่วยเหลือการอุปโภคบริโภคจำนวน 400 คัน นอกจากนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ยังได้ส่งรถบรรทุกน้ำ ออกปฏิบัติงานช่วยเหลือเกษตรกร และประชาชนในจังหวัดอุดรธานี และ นครราชสีมา

นายอดิศัยกล่าวถึงการปลูกข้าวนาปี ของเกษตรกรในปีนี้นี้ว่า ขอให้เลื่อนไปปลูกในเดือนสิงหาคม ซึ่งคาดว่า ในเดือนดังกล่าวจะมีปริมาณฝน และน้ำเพียงพอ ส่วนเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ ขอให้มีการสำรองพืชเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์และนำสัตว์ไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคเกษตรกรที่ทำการประมงควรปรับปรุงบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำให้สามารถเก็บกักน้ำได้มากขึ้น และควรปล่อยสัตว์น้ำในปริมาณที่น้อยกว่าปกติ ส่วนทางด้านสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ได้ตั้งฐานปฏิบัติการฝนหลวงรวม 5 ฐาน ที่จังหวัดปราจีนบุรี นครสวรรค์ พิษณุโลก เชียงใหม่ และประจวบคีรีขันธ์ เพื่อปฏิบัติการทำฝนเพิ่มปริมาณน้ำในเขื่อน ช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง บรรเทาการขาดแคลนน้ำ อุปโภคบริโภค ตลอดจนเพิ่มความชุ่มชื้นป่าไม้ และช่วยดับไฟป่า

"ถึงแม้ปริมาณน้ำในปีนี้จะอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ก็ขอให้เกษตรกร ใช้น้ำอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำในปีต่อไป รวมทั้งขอให้เกษตรกรติดตามสถานการณ์และปฏิบัติ ตามคำแนะนำของทางราชการ" นายอดิศัยกล่าว (ไทยรัฐ 260244)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุข

2.1 การนำเสนอนโยบายและแนวปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขของรัฐบาลใหม่

2.1.1 นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ รมต.สาธารณสุขคนใหม่ แถลงจุดเน้นของนโยบายและแนวทางการบริหารงานด้านสาธารณสุข

นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ รมต.สาธารณสุขคนใหม่จากพรรคไทยรักไทย ให้สัมภาษณ์ น.ส.พ.สยามรัฐ ฉบับวันที่ 27 ก.พ. 2544 กล่าวถึงจุดเน้นในนโยบายด้านสาธารณสุข และแนวทางการบริหารงานในประเด็นสำคัญๆ ดังนี้คือ

นโยบายที่มุ่งเน้นเป็นสำคัญมี 3 จุดคือ จุดแรกเน้นการสร้างสุขภาพดีที่ทั่วหน้าให้กับประชาชน เป็นนโยบายเชิงรุก ให้ประชาชนรู้ว่าเขาควรจะกินอยู่หลับนอนอย่างไรถึงจะมีสุขภาพดี อย่างกรุงเทพฯเรามีนโยบายให้เป็นเมืองสุขภาพหรือ Healthy City ซึ่งต้องมากำหนดรายละเอียดต่อไป จุดที่ 2 คือ การยกระดับคุณภาพการบริหารของการแพทย์และสาธารณสุข โดยจะมีการตั้งคณะกรรมการดูแลคุณภาพการรักษายาบาล ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงพยาบาลของเขา และจุดที่ 3 คือนโยบายของการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือมองว่าสุขภาพที่ดีต้องมีทั้งสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิต จิตใจต้องดี ต้องมีอาชีพที่มั่นคง

นอกจากนี้ยังมี การสร้างอาชีพที่เกี่ยวกับการรักษายาบาล หรือสินค้าสุขภาพลงไปสู่ชุมชน อาทิ เรื่องสมุนไพร ทำให้ครอบครัวทำให้ทันสมัย เราส่งเสริมปลูก รับผิดชอบแปรรูป ผลิตเป็นยา ถ้าแปรรูปไม่ยากก็ให้ท้องถิ่นทำ แต่ถ้ายากหรือซับซ้อนก็จะให้โรงงานเอกชนเข้ามาร่วมโครงการแล้วส่งไปขายเมืองนอก สร้างรายได้ให้ประชาชน ลดเงินตราที่สั่งซื้อยาจากต่างประเทศ ซึ่งจะต้องประสานกับกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงการต่างประเทศต่อไป

ส่วนแนวทางการบริหารงานนั้น นางสุดารัตน์เสนอว่า ตนจะวางหลักการบริหารการแพทย์และสาธารณสุขว่าจะต้องเป็นประโยชน์กับประชาชนให้มากขึ้น รวดเร็วและมีคุณภาพดีขึ้น ต้องใช้ความชำนาญในด้านการบริหารการจัดการเข้าไปช่วยให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้กระทรวงมีภาพพจน์ที่ดี โปร่งใสซื่อสัตย์ และจะเข้าไปผลักดันนโยบายหลักของพรรคไทยรักไทยและนโยบายรัฐบาล ไปวางมาตรฐานให้งานสาธารณสุขเป็นงานที่ทำให้ประชาชนมีสุขภาพดีขึ้น

นอกจากนั้น นางสุดารัตน์ยังได้กล่าวถึงเรื่องความสำคัญของการประสานงานกับข้าราชการว่า ตนจะใช้ไม้นวม ขอความร่วมมือขณะเดียวกันก็ต้องเข้มงวดในเรื่อง ความโปร่งใส จะต้องไม่มีทุจริตคอร์รัปชัน อะไรที่เป็นนโยบาย อะไรที่เป็นขบวนการโปร่งใสในการทำงาน

ก็ขอให้ปฏิบัติตามนั้น เราประสานงานอย่างมีน้ำจิตน้ำใจต่อกัน แต่ก็ต้องไม่ทำผิดกติกาและต้องสนองนโยบายรัฐบาล ถ้าไม่เช่นนั้นก็ต้องมีบทไม้แข็งเข้ามาแก้ไขปัญหา (สยามรัฐ 270244)

2.1.2 "สุดารัตน์" อรรถาธิบายหลักการแห่งนโยบาย "30 บาทรักษาทุกโรค"

นางสุดารัตน์ เกษราพันธ์ รมต.สาธารณสุข ได้กล่าวถึงนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรคว่า นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค ถือเป็นเรื่องหลักที่สุดของรัฐบาล ตั้งแต่ไปปรับตำแหน่งก็จับเข้าคุยกัน ขอความคิดเห็นแล้วก็ตัดสินใจว่าจะเริ่มดำเนินการใน 6 จังหวัดก่อน ถือว่าทำแถมให้ก่อน เพราะว่าที่จริงสัญญาประชาคมที่บอกกับประชาชนไว้คือ เริ่ม 1 ต.ค. นี้ หรือเรียกว่าเริ่มต้นดำเนินการจัดเป็นโครงการระยะที่ 1 เรียกว่าระยะ "เติมให้เต็ม" ประกันอื่นๆ ก็ยังมีอยู่ตามปกติในลักษณะเดิม แต่มาเพิ่มหลักประกันให้คน 20 ล้านคนที่ยังไม่มีหลักประกัน ให้เขามีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คนที่เคยได้รับการรักษาฟรีก็ฟรีต่อไป คนทั่วไปก็เสียค่าธรรมเนียม 30 บาท แล้วรักษาได้ทุกโรคตั้งแต่ปวดหัวตัวร้อนไปจนถึงคลอดลูก ยกเว้นโรคที่เกี่ยวกับการเสริมความงามหรือศัลยกรรม ที่มีค่าธรรมเนียมก็เพราะว่าไม่ต้องการให้มันฟุ่มเฟือยฟรีฟรี ถ้าไม่มีค่าธรรมเนียม คนก็จะไม่รู้คุณค่า

ส่วนระยะที่ 2 จะทำในปี 2547 ทุกคนก็จะเข้ามาอยู่ในระบบเดียวกัน นั่นคือ คนที่มีประกันตัวเอง ประกันสุขภาพ ประกันสังคม หรือข้าราชการก็จะอยู่ในระบบเดียวกัน ต่อไปนี้ทุกคนก็จะเดินเข้าไปโรงพยาบาลแล้วเสียค่าธรรมเนียม 30 บาท ยกเว้นกลุ่มคนเดิมที่รักษาฟรีหรือไม่มีรายได้ แล้วที่เสียค่าประกันสังคมก็จะตัดด้านประกันสังคมในส่วนของรักษาสุขภาพออก ส่วนอื่นๆยังเสียเหมือนเดิม

-เราไม่ได้เพิ่มงบประมาณของรัฐเลย

ทางด้านงบประมาณนั้น เราจะใช้เงินงบประมาณที่จ่ายอยู่แล้ว บวกด้วยเงินกองทุนต่างๆ อาทิ เงินกองทุนประกันสุขภาพ เงินค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการมารวมเป็นกองเดียวกัน ปัจจุบันเรามีเงินงบประมาณด้านสาธารณสุขปีละประมาณ 60,000 ล้านบาท เป็นค่ารักษาพยาบาลปีละเกือบ 40,000 ล้านบาท งบประมาณ 60,000 ล้านบาท เราจะต้องจ่ายอยู่แล้ว เป็นค่าเงินเดือน ค่ายา เวชภัณฑ์ต่างๆ

ที่ผ่านมาโรงพยาบาลจะทำบัญชีเบิกว่าจะซื้ออะไรเท่าไร แต่ต่อไปเราจะเปลี่ยนวิธีการบริหารงบประมาณใหม่ กล่าวคือ จะใช้หลักการประกันเข้ามา สมมติว่าโรงพยาบาลตำบลนี้มีประชากร 10,000 คน เราจะต้องจ่ายประมาณให้หัวละเท่าไร เงินตรงนี้ก็จะมารวมกัน คือเงินของกระทรวงสาธารณสุข ค่ารักษาพยาบาลต่างๆ ที่เคยจ่าย บวกด้วยเงินกองทุนต่างๆ มารวมเป็นก้อนเดียวกัน แล้วเราจะมาคิดเป็นค่าใช้จ่ายจริงๆ ว่าในลักษณะประกันคือ ค่ารักษาพยาบาลอาจจะสูง แต่บางคนไม่ได้รักษาพยาบาลเลย ว่าตกหัวละเท่าไร ตอนนี้จะกระทรวงฯ คิดอยู่ระหว่าง 900 บาทถึง 1,000 กว่าบาท ซึ่งเราจะกำหนดชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง

ถ้าสมมติว่าหัวละ 1,000 บาท ตำบลนั้นมีประชากร 10,000 คน ในปีแรกเราจะให้ประชากรในตำบลนั้นมาลงทะเบียนเป็นลูกค้าของโรงพยาบาลนั้นทั้งหมด แล้วก็จ่ายไปตามจำนวนหัวก็คือ 10 ล้านบาท โรงพยาบาลตำบลนี้ก็มิอิสระในการบริหารงานเต็มที่ สำหรับเงินก้อนนี้ ซึ่งจะรวมค่าจ้างเงินเดือน ส่วนหนึ่งก็ค่ายาเวชภัณฑ์ ซึ่งถ้าเป็นแบบนี้เขาก็จะบริหารโดยควบคุมต้นทุน ต้องระวังค่าใช้จ่าย ต่างกับแต่ก่อนที่ไม่ต้องระวังเพราะเบิกของมาแล้วก็ใช้ไป ถ้าเขาจะมีระวังไม่ใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น ก็จะมีเงินเหลือไปพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์เหลือเป็นค่าสวัสดิการข้าราชการในโรงพยาบาลของเขา บริหารเองทำให้งบประมาณรั่วไหลน้อยลง มีประสิทธิภาพมากขึ้น ประหยัดมากขึ้น แต่เราก็ต้องมีการควบคุมคุณภาพ

-โรงพยาบาลบริการไม่ติ๊กย้ายไปที่อื่นได้

หลักการในเรื่องคุณภาพของเขาก็คือ จะถือว่าประชาชนที่อยู่ในทะเบียนราษฎรนั้นเป็นลูกค้าของโรงพยาบาลในชุมชนนั้นโดยลงทะเบียนอัตโนมัติเลย เจ็บป่วยอะไรก็ไปเลย ที่เราเน้นว่าต้องทำทั้งจังหวัดเพราะว่า โรงพยาบาลตำบลนั้นอาจจะผ่าตัดไม่ได้ก็ต้องทำหน้าที่ย้ายตัวท่านไปยังโรงพยาบาลประจำจังหวัด โดยไม่ต้องเสีย 30 บาทอีก

ส่วนกรณีที่อยู่ไปทำงานต่างถิ่น ถ้าทำอาวรณ์จะย้ายมาลงทะเบียนกับโรงพยาบาลที่ใกล้ที่ทำงาน แต่ถ้าเป็นกรณีเดินทางแล้วมีอุบัติเหตุโรงพยาบาลในจุดที่เกิดเหตุ ก็จะรักษาพยาบาลให้ท่านโดยไม่ต้องกังวลหรือห่วงวายเป็นเรื่องการลงทะเบียน เขาก็จะเช็กกลับมายังชุมชนของท่านที่ลงทะเบียนไว้

ต่อมาในปีที่ 2 ประชาชนที่ลงทะเบียนราษฎรไว้ว่าเป็นลูกค้าของโรงพยาบาลประจำชุมชนเดิม ถ้าโรงพยาบาลนี้บริการไม่ดี ยาลด หรืออะไรก็แล้วแต่ ประชาชนสามารถย้ายไปลงทะเบียนเป็นลูกค้าของโรงพยาบาลอื่นได้ โรงพยาบาลแห่งใหม่ก็จะมีลูกค้าเพิ่ม นั่นหมายถึงถึงแม้เงินงบประมาณก็จะเพิ่มขึ้น ดังนั้น โรงพยาบาลแต่ละที่จะแข่งขันกันบริหารงาน แข่งขันกันในด้านต้นทุนและคุณภาพ ปีแรกเราให้ตามทะเบียนราษฎร ปีต่อมาเราให้ตามสมัครใจแล้ว ถ้าโรงพยาบาลเราดีก็ไม่มีใครย้าย แต่ถ้ามันไม่ดีคนก็ย้ายหนีเอง (สยามรัฐ 270244)

2.1.3 ไขข้อข้องใจในรายละเอียด โดย นพ.สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รมช.สาธารณสุข

นพ.สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รมช.สาธารณสุข ได้ตอบคำถาม ในรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค กับ น.ส.พ. ผู้จัดการฉบับวันที่ 23 ก.พ. 2544 มีประเด็นสำคัญดังนี้

- ทางโรงพยาบาลจะทราบได้อย่างไรว่าผู้ป่วยที่มาใช้บริการอยู่ในภูมิภาคไหนนั้นจริงหรือไม่

ในช่วงแรกที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประชาชนยังไม่แล้วเสร็จ ก็ใช้วิธีจะให้ประชาชนที่มาใช้บริการแสดงบัตรประจำตัวประชาชนว่ามีภูมิลำเนา อยู่ในอำเภอและจังหวัดที่โรงพยาบาลตั้งอยู่จริง

ในขณะที่เดียวกัน.สาธารณสุข จะต้องเร่งเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ใช้บริการรักษาพยาบาลในแต่ละพื้นที่ เช่น ประสานกับก.ม.หาดไทยในเรื่องข้อมูลทะเบียนราษฎร ซึ่งจะมีข้อมูลเกี่ยวกับ ที่อยู่ และอายุ ของประชาชน ประสานกับก.ค.คลังซึ่งจะมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับ อาชีพ และรายได้ของประชาชน ประสานกับหน่วยราชการในเรื่อง ข้อมูลของข้าราชการเพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาจัดประเภทว่าบุคคลนั้นจำเป็นต้องได้รับการยกเว้นค่ารักษาพยาบาลหรือไม่ และควรได้รับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลใดจึงจะสะดวก

นอกจากนั้น จะให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อ.ส.ม.) ช่วยสำรวจข้อมูลของประชาชนในชุมชนด้วยเพื่อที่จะได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ซึ่งในช่วง 6 เดือนแรกคงจะสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ข้าราชการได้เรียบร้อย ส่วนการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประชาชนทั่วไปคงจะใช้เวลาประมาณ 8 เดือน คือจะแล้วเสร็จประมาณเดือน ต.ค. 2544

- การดำเนินโครงการนี้มีจุดใดที่เป็นปัญหาบ้าง

การวางระบบสารสนเทศเพื่อที่จะจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลของประชาชนที่จะมาใช้บริการ เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีระบบที่สมบูรณ์ แม้ปัจจุบันแต่ละโรงพยาบาลจะมีคอมพิวเตอร์อยู่แล้ว แต่ยังมีปัญหาระบบซอฟต์แวร์ในการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลอยู่ ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุขให้บุคลากรที่มีความรู้ด้านการวางระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งอยู่ภายในกระทรวงฯ เป็นผู้ดำเนินการเรื่องนี้ คิดว่าคงเสียค่าใช้จ่ายไม่มากนักเพียงแต่ต้องจัดระบบใหม่เท่านั้น

- เงินที่ใช้ในการดำเนินโครงการจะนำมาจากที่ใด

เรามีงบประมาณจากหลายส่วน ประกอบด้วย งบประมาณรายจ่ายประจำปีในด้านการรักษาพยาบาลของ.สาธารณสุข ซึ่งจะได้ปีละประมาณ 49,000 ล้านบาท งบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการปีละ 16,000-17,000 ล้านบาท เงินประกันสังคมในการประกันสุขภาพปีละ 7,000 ล้านบาท กองทุนผู้ประสบภัยจากรถ ซึ่งอยู่ในความดูแลของกระทรวงพาณิชย์ ปีละ 5,000 ล้านบาท นอก จากนั้นยังมีเงินงบประมาณ ด้านบริการรักษาพยาบาลที่ทบวงมหาวิทยาลัยสนับสนุนคณะแพทยศาสตร์ งบประมาณที่กระทรวงกลาโหมสนับสนุนให้โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม อีกจำนวนหนึ่ง รวมทั้งสิ้นปีละประมาณ 81,000 ล้านบาท

ซึ่งจากการคำนวณของแต่ละหน่วยงานนั้นมีตัวเลขที่คาดว่าจะใช้ในการรักษาพยาบาลต่อหัวไม่เท่ากัน ในส่วนการวิจัยของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) คาดว่าจะใช้เงิน 1,050 บาท ต่อคนต่อปี ประเทศไทยมี ประชากร 62 ล้านคน คิดเป็นเงินรวม 63,000-64,000 ล้านบาท สำนักงานประกันสังคมประเมินว่าจะใช้เงิน 1,100-1,200 บาท ต่อคนต่อปี รวมแล้วปีละ 72,000 ล้านบาท ส่วนนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข ประเมินว่าจะใช้เงิน 1,450 บาท ต่อคนต่อปี รวมแล้วปีละเกือบ 90,000 ล้านบาท

ทั้งนี้ หากโรงพยาบาลต่างๆ สามารถใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยที่สามารถให้บริการที่ดีเทียบเท่ากับโรงพยาบาลเอกชนก็น่าจะใช้เงินในโครงการนี้ปีละ 72,000 ล้านบาท แต่การใช้จ่ายงบประมาณในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงน่าจะใช้งเงินมากกว่านั้น อย่างไรก็ตาม เชื่อว่างบประมาณที่มีอยู่จำนวน 81,000 ล้านบาท ต่อปี น่าจะเพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินโครงการหรือหากจำเป็นต้องเพิ่มเติมบ้างก็คงไม่มากและรัฐบาลคงจะจัดสรรให้ได้

- การจัดสรรงบประมาณให้แก่แต่ละโรงพยาบาลจะเป็นไปในลักษณะใด

จะเป็นการนำงบประมาณด้านการดูแลสุขภาพของประชาชนที่กระทรวงสาธารณสุขรวบรวมและตั้งงบประมาณขึ้นใหม่มาจัดสรรให้สอดคล้องกับจำนวนประชาชนที่คาดว่าจะมาใช้บริการในแต่ละปี โดยจะประเมินจากจำนวนประชาชน ที่ลงชื่อแสดงความจำนงว่าต้องการรับบริการจากโรงพยาบาลนั้นๆ เป็นเกณฑ์ (ผู้จัดการ 230244)

2.2 ประมวลทัศน์สะท้อนนโยบาย '30 บาทรักษาทุกโรค'

2.2.1 ทัศนะขององค์กรเอกชน

น.ส.สุรวิรัตน์ ตริมิตรคา ผู้ประสานงานคณะทำงานโครงการรณรงค์เพื่อหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า กล่าวว่า คณะทำงานไม่ได้คิดว่าต้องเก็บ 30 บาท เพราะอาจจะยังสร้างความเหลื่อมล้ำอยู่แต่ควรเป็นการเก็บทางอ้อมสำหรับคนที่มิกำลังจ่าย โดยเก็บในรูปของภาษีผู้ที่จ่ายเงินประกันสังคมอยู่แล้วยังต้องจ่ายเหมือนเดิม และเป็นห่วงเรื่องคุณภาพในการบริการ เพราะในอนาคตจะต้องมีคนเข้ามาใช้บริการหากมากเกินไปเงินรองรับไม่ได้ จากการคำนวณของนักวิชาการเงินแค่นี้ไม่เพียงพอที่จะจัดบริการที่มีคุณภาพ ระบบคลังตัวได้ น่าจะมีงบประมาณมากกว่านี้ (กรุงเทพธุรกิจ 220243)

2.2.2 ทัศนะของโรงพยาบาลเอกชน

นพ.พงษ์ศักดิ์ วิทยากร กรรมการผู้จัดการใหญ่ โรงพยาบาลกรุงเทพ กล่าวว่า สมาคม รพ.เอกชน ได้หารือร่วมกันแล้ว กรณีที่จะเข้าร่วมโครงการ 30 บาท และได้ยื่นหนังสือแสดงเจตจำนงกับ รมต.สาธารณสุขแล้ว ซึ่งความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนจะช่วยเติมเต็มสิ่งที่ทั้งสองฝ่ายต้องการ

นพ.ธงชัย พรหมลิขิตกุล ผู้จัดการฝ่ายประกันสังคม โรงพยาบาลลำปาง กล่าวว่า นโยบายรักษาทุกโรค 30 บาทนั้น จะต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจนกว่านี้ โดยเฉพาะจำนวนเงินที่รัฐบาลจะเหมาจ่ายให้โรงพยาบาลเอกชนที่เข้าระบบนี้เนื่องจากหากเปรียบเทียบกับโครงการประกันสังคมในปัจจุบันที่มีการเหมาจ่าย 1,100 บาทต่อปีต่อคนนั้น ยังเป็นค่าใช้จ่ายที่ รพ.ที่รับประกันสังคมต้องแบกรับอยู่ เพราะมีคนไข้จำนวนหนึ่งที่เป็นโรคเรื้อรังหรือร้ายแรง ซึ่ง รพ.จำเป็นต้องให้การรักษาต่อเนื่อง เช่น โรคเบาหวาน มะเร็ง เอดส์ และเป็นค่าใช้จ่ายต่อครั้งที่ค่อนข้างสูง

นอกจากนี้ ยังมีค่าใช้จ่ายจากคนไข้แฝง หรือคนไข้ที่มีอาการป่วยไม่มาก ประกอบกับ รพ.เอกชน มีการแข่งขันค่อนข้างสูง จึงจำเป็นต้องลงทุนด้านการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้ทันสมัย เพื่อเป็นจุดขายให้ผู้ใช้บริการ ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายที่สมาคมโรงพยาบาลเอกชนต้องเสนอราคาประกันสังคมที่ 1,300 บาทต่อคนต่อปี แต่ก็ได้รับอนุมัติเพียง 1,100 บาทต่อคนต่อปีเท่านั้น

ด้าน นางเพ็ญศรี รำพึง ผู้จัดการฝ่ายสิทธิประโยชน์และสวัสดิการโรงพยาบาลกล้วยน้ำไท กล่าวว่า หากรัฐบาลมีโรงพยาบาลนำร่องในโครงการนี้น้อยเกินไป หรือมีเพียงโรงพยาบาลของรัฐไม่กี่แห่ง จะไม่สามารถหาต้นทุนที่เหมาะสมได้ เพราะการบริหารของแต่ละโรงพยาบาล หรือระหว่าง รพ.เอกชน กับภาครัฐมีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน "งบประมาณในการเหมาจ่ายนั้น ต้องสอดคล้องและมีความเป็นไปได้กับค่าใช้จ่ายของ รพ.ซึ่งต้องพิจารณาควบคู่กับมาตรการที่รัฐจะกำหนดขึ้นมา โดยเฉพาะการรองรับ และประกันความเสี่ยง เพราะหากมีคนไข้แฝงออกไป และมีการบริหารจัดการที่ดีแล้ว แม้ว่างบประมาณที่เหมาจ่ายน้อยกว่างบประมาณของระบบประกันสังคมก็อาจอยู่ได้" นางเพ็ญศรี กล่าว

ด้าน นายวิวัฒน์ เพิ่มผล ผู้จัดการฝ่ายประกันสังคม โรงพยาบาลลาดพร้าว กล่าวว่า รัฐบาลต้องไม่ใช่ระบบคัดคนไข้มาให้ รพ.เอกชนที่เข้าระบบนี้ เพราะจะมีความเสี่ยงในการได้รับคนไข้เป็นโรคร้ายแรงและเรื้อรัง ซึ่งจะทำให้ค่าใช้จ่ายของ รพ.สูงตามไปด้วย โดยเฉพาะคนไข้สูงอายุ เนื่องจากช่วง 6 เดือนสุดท้ายของผู้สูงอายุ จะมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการรักษาตลอดทั้งชีวิต ทั้งนี้ หากรัฐกำหนดพื้นที่หรือเขตให้บริการใน รพ.ใด และทุกคนที่อยู่ในพื้นที่เข้าโครงการทั้งหมดจะดีกว่า เพราะทุก รพ.จะไม่มีสิทธิเลือก รวมทั้งทุกพื้นที่จะมีทั้งคนไข้และคนที่แข็งแรง ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายถูกลงได้ ในการนำเงินจากคนที่แข็งแรงมาให้กับคนไข้ที่เข้า รพ.ประจำ (กรุงเทพมหานคร 230244)

2.2.3 ทัศนคติของข้าราชการสาธารณสุข

นพ.มงคล ณ สงขลา ปลัดก.สาธารณสุข กล่าวว่า การทำโครงการ 30 บาทรักษาได้ทุกโรคใน 6 จังหวัดจะไม่สร้างปัญหา เพราะมีการเตรียมการล่วงหน้ามากกว่า 2 ปีแล้ว ประกอบกับเมื่อเป็นนโยบายของรัฐบาลสามารถผลักดันกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ง่ายขึ้น ทั้งเรื่องระบบการเงินการคลังการบริหารบุคลากรที่มีความคล่องตัวให้ผลลัพธ์สูง ประชาชนที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน 6 จังหวัดสามารถเข้าสู่ระบบ 30 บาทได้เลย แต่ขอให้นำมาแสดงว่าเป็นคนในพื้นที่ในจังหวัดที่ร่วมโครงการในวันที่ 1 เมษายนนี้ และต้องเป็นผู้ที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสุขภาพอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ต้องมีการปฏิรูประบบงบประมาณจึงจะทำ 30 บาทรักษาได้ทุกโรคได้" (กรุงเทพมหานคร 220243)

นพ.อิทธิพล สูงแข็ง สาธารณสุขจังหวัดยะลา และ นพ. สานิตย์ ชากฤษ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเขียงค่า จ.พะเยา กล่าวว่า การรักษาพยาบาลทุกโรคราคา 30 บาท จะเป็นไปได้ระดับไหนต้องรอรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติอีกครั้ง หลังจากการประชุมที่กระทรวงสาธารณสุขในวันที่ 26 ก.พ. 2544 นี้

และนางศรวิรรณา พูลสรรพสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจังหวัดปทุมธานีกล่าวว่า ขณะนี้ได้รับนโยบายให้ปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน แต่คาดว่าจะมีข้อมูลต่างๆ ในรายละเอียดจะต้องมีการประชุมกันอีกหลายรอบ (มติชน 230244)

ส่วน นพ.อำพล จินดาวัฒนะ ผู้อำนวยการสำนักงานปฏิรูประบบสาธารณสุขแห่งชาติ (สปรส.) กล่าวว่าขณะนี้เรื่องการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าได้กลายเป็นนโยบายหลักของรัฐบาล ภายใต้คำกล่าวที่เข้าใจได้ง่ายๆ ว่า "30 บาทรักษาได้ทุกโรค" ซึ่งในเชิงหลักการประกันสุขภาพนั้น กล่าวได้ว่าเป็นหลักการที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติที่กำลังมีการเคลื่อนไหวผลักดันกันอยู่ แต่การบริหารจัดการอาจมีหลายระบบ ไม่จำเป็นต้องทำเป็นระบบเดียวหรือกองทุนเดียว ที่สำคัญ คือ หลักประกันนี้ต้องครอบคลุมบริการด้านการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคด้วย ไม่ใช่แค่รักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยแล้วเท่านั้น

"เงื่อนไขสำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ การจัดระบบนี้ต้องเน้นให้ประชาชนสามารถดูแลตนเองได้ทั้งในระดับส่วนตัว ครอบครัวและชุมชน เน้นการจัดระบบบริการสุขภาพระดับต้นที่ไม่ซับซ้อนและประชาชนเข้าถึงง่าย นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการบริการสุขภาพเชิงรุกไปถึงประชาชนรายครอบครัว และจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดระบบการบริการฉุกเฉินที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงด้วย เพราะจะช่วยแก้ไขปัญหามีภักปรากฏเป็นข่าวอยู่บ่อยครั้งได้ เช่น กรณีปัญหาสถานพยาบาลไม่รักษาผู้ป่วยอุบัติเหตุเพราะเกรงว่าจะไม่มีผู้รับผิดชอบ

ค่าใช้จ่าย ซึ่งในกรณีเช่นนี้หากวิเคราะห์ให้ดีจะเห็นว่าไม่ใช่ความผิดหรือความไร้จริยธรรมของฝ่ายสถานพยาบาลเสมอไป แต่เป็นปัญหาเชิงระบบที่จะต้องแก้ไขที่ระบบ" (มติชน 280244)

2.2.4 การอภิปรายของสมาชิกรัฐสภาที่เกี่ยวกับนโยบาย '30 บาทรักษาทุกโรค' ในการประชุมแถลงนโยบายของรัฐบาลใหม่

- ขวนระบัฐบาลที่ผ่านมาอยากทำ แต่ไม่มีเงิน

ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีเป็นวันแรกเมื่อ 26 ก.พ. 2544 นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และหัวหน้าฝ่ายค้าน ได้กล่าวถึงนโยบายการสร้างหลักประกันสุขภาพของรัฐบาลว่า เราต้องยอมรับว่าเราไม่สามารถดูแลคนจนได้ครบถ้วน แต่ก็ได้มีการทำกันมาต่อเนื่องจนพัฒนาโดยลำดับ ก็ต้องถามว่า ที่ผ่านมามันล้มเหลว หรือประชาชนหมดที่พึ่ง และคนจนไม่ได้รับการดูแลหรืออย่างไร มันไม่เป็นความจริง รัฐบาลที่ผ่านมาอยากทำ แต่ทำไม่ได้ เพราะเงินมันมีน้อย ตบตีใจที่ใครก็ตามที่พยายามจะช่วยคนจน แต่ถ้าต่อไปนี้ตนก็เสีย 30 บาท นายภักดิ์เสีย 30 บาท คนแก่ทุกคนก็จ่ายเท่ากัน เราก็รู้สึกเสมอกันกันดี แต่คิดว่าเราคงไม่รวยถึงขนาดนั้น ตนไม่อยากให้คุณภาพที่ดีของหมอไทยต้องเปลี่ยนเพราะนโยบายเหล่านี้ (ไทยรัฐ 270244)

- อภิสถิธิยืนยันรัฐต้องใช้งบอย่างมหาศาลแน่นอน

27 กุมภาพันธ์ 2544 การประชุมรัฐสภาวาระการแถลงนโยบายของรัฐบาลในวันที่สอง นายอภิสถิธิ เวชชาชีวะ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ อภิปรายว่า นโยบาย 30 บาทรักษาได้ทุกโรค โดนใจประชาชน เพราะทุกคนในประเทศจะมาอยู่ภายใต้ระบบการรักษาเดียวกัน โรงพยาบาลไม่ต้องมาปวดหัวว่าใครถือบัตรอะไร นโยบายนี้ไม่ใหม่ ทุกพรรคทุกรัฐบาลที่ผ่านมาเตรียมมาแล้ว โดยเฉพาะเรื่องบัตรประกันสุขภาพ มีคนเคยศึกษาหลายกรณี ทุกงานศึกษาชี้ตรงกันว่าจำเป็นต้องมีการใช้งบประมาณเพิ่มแน่นอน โดยสมมติฐานว่า ถ้าทุกคนใช้บริการเหมือน 5 ปีที่แล้ว ต้องใช้งบประมาณ 9 หมื่นล้าน แต่ถ้าเปิดโอกาสให้เป็นทางเลือกจะเกือบ 1 แสนล้าน ถ้าเปิดบริการได้ดีเท่ากับข้าราชการได้รับจะเพิ่มเป็น 1.5 แสนล้านบาทต่อปี

นายอภิสถิธิกล่าวต่อว่า จะยุบเอาเงินจากโครงการต่างๆ มาและเก็บค่าบริการบ้าง รวมทั้งเก็บภาษีจากท้องถิ่นแล้วยังต้องการเงินสนับสนุนจากรัฐบาลอีกเกือบ 1 หมื่นล้านบาทต่อปี ต้องมีระบบจัดเก็บเงินมาสนับสนุนถ้าจะทำโครงการนี้ คนส่วนใหญ่ของประเทศต้องจ่ายเงินไม่เฉพาะแค่ 30 บาทเท่านั้น จะให้ระบบสวัสดิการทั้งประเทศมีทางเลือกดังนี้ 1. เก็บภาษีมากกว่าเดิม ซึ่งรัฐมนตรีคลังต้องถามว่าภาคธุรกิจพร้อมจะจ่ายเพิ่มหรือไม่ และ 2. เงินไม่พอแต่สถานบริภารนั้นต้องจัดให้ตามที่รัฐจะสนับสนุน ซึ่งผลกระทบต่อผู้เข้ารับการรักษาอาจต้องรอคิวผ่าตัดเป็นปี เรื่องนี้มีผลกระทบต่อคุณภาพการบริการแน่ แทนที่จะคิดเพียงหาเสียงอย่างเดียว ทำไม่ไม่ให้ความสำคัญรวม จัดเป็นกองทุน คนมีมากใช้มาก และในที่สุด 30 บาทก็ไม่ต้องจ่ายรัฐบาลต้องกล้าพูดความจริงกับคนในสังคมว่าคนที่ประกันตัว ต้องจ่ายมากขึ้นเพื่อนำไปช่วยเหลือคนจน (มติชน 280244)

- ขอตั้งฉายารัฐบาลชุดนี้ว่า รัฐบาลเงิน เงิน เงิน

นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์ ส.ส.ชัยภูมิ พรรคชาติพัฒนา อภิปรายว่า นโยบายการรักษาโรค 30 บาท ไม่ใช่เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล แต่กลับเป็นนโยบายนำร่อง ทั้งที่ควรทำพร้อมกันทั่วประเทศ นโยบายของรัฐบาลเป็นการสร้างกระแส มีการประกาศไปทั่วประเทศให้ความหวังกับประชาชน แต่จะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับรัฐบาลนำไปปฏิบัติ ในสมัย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ยังไม่มีนโยบายใช้เงินมากอย่างนี้ ทั้งๆ ที่เศรษฐกิจรุ่งเรืองมากกว่านี้ จึงขอตั้งฉายารัฐบาลชุดนี้ว่า เป็นรัฐบาลเงิน เงิน เงิน (มติชน 280244)

- สว. จอน อยากเสนอว่าไม่ควรเก็บค่าบริการแม้สักบาท เพราะคนจนจริงๆ ไม่มีเงินเลย

นายจอน อึ้งภากรณ์ ส.ว.กทม. อภิปรายว่า เห็นด้วยกับหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า อยากเสนอแนะว่าไม่ควรเก็บค่าบริการพยาบาล 30 บาท เพราะคนจนจริงๆ แทบจะไม่มีเงิน ยายนำข้ออ้างว่าถ้าไม่เก็บเงินประชาชนจะไปใช้บริการฟรีเพื่อ (มติชน 280244)

2.3 การชี้แจงของรัฐมนตรีช่วย ก.สาธารณสุข

นพ.สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รมช.สาธารณสุขได้ลุกขึ้นชี้แจงถึงความจำเป็นของโครงการรักษาโรค 30 บาท ว่า ในประการแรก ทำไม่ต้องสร้างหลักประกันสุขภาพ ทั้งนี้ประเทศไทยมีงบประมาณด้านสุขภาพ ปีงบประมาณ 2544 จำนวน 98,000 กว่าล้านบาท แต่มีคนไทยขาดหลักประกันสุขภาพถึง 18 ล้านคน คนเหล่านี้เป็นคนที่หาเข้ากินค่า นอกจากนี้ ที่ผ่านมาระบบมีปัญหา บางคนบอกว่าแพทย์ขาดแคลน แต่จริงๆ แล้วมีแพทย์ 20 เปอร์เซนต์ดูแลคนส่วนใหญ่ 70-80 เปอร์เซนต์ของประเทศ นอกจากนี้มีปัญหาเรื่ององค์กรที่ดูแลรักษาพยาบาล องค์กรในภาครัฐขาดการบริหารจัดการ ขาดการควบคุมค่าใช้จ่าย ระบบการให้บริการของโรงพยาบาลในประเทศไทย ไร้ทิศทาง โรงพยาบาลอยู่คนละสังกัด การซื้อหาเครื่องมือแพทย์ราคาแพง ขาดวินัยการสั่งซื้อ

สำหรับเรื่องงบประมาณ ข้อมูลที่นายอภิสถิธินำมา นั้น เป็นข้อมูลการวิจัยเมื่อเดือนมิถุนายน 2543 แต่ตอนนี้ผลการวิจัยได้มีการเปลี่ยนแปลง พบว่า จากเดิมที่จะต้องใช้งบ 1-1.2 ล้านบาท เหลือ 9 หมื่นล้าน ขณะนี้งบประมาณปี 2544 มีเงินอยู่ 8.1 หมื่นล้านบาท ขาด

จาก 9 หมื่นล้านบาทไปประมาณ 8-9 พันล้านบาท จึงอยู่ในวิสัยที่รัฐจะทำได้ นอกจากนี้ เอตีบีได้ทำวิจัยว่า ถ้าจะสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าให้คนไทย ต้องใช้เงิน 1,050 บาทต่อ 1 คนต่อ 1 ปี ถ้าใช้เงินดังกล่าวคุณคนไทย 62 ล้านคน จะตกประมาณ 6.5 หมื่นล้านบาท ตัวเลขต่างๆ ทั้งหมดจะอยู่ระหว่าง 6.5-9 หมื่นล้านบาท ส่วนจะเป็นตัวเลขไหนขึ้นอยู่กับการปฏิบัติ และนี่ก็เป็นคำตอบได้ว่าทำไมต้องมีโครงการนำร่อง

สำหรับเรื่องคุณภาพถือเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้ต้องรื้อโรงพยาบาลเอกชนพร้อมในทันที แต่โรงพยาบาลของภาครัฐไม่พร้อม ต้องใช้เวลา ตัวอย่างโรงพยาบาลบ้านแพ้ว ต่อสู้โดยใช้เวลานานกว่าจะเข้าสู่ระบบของคณะกรรมการฯ ได้เลือดตาแทบกระเด็น ถ้าภาครัฐสนับสนุนจะได้ ออกนอกระบบมานานแล้ว ยังมีโรงพยาบาลอีกกว่า 1,000 แห่งที่ต้องการการปฏิรูปครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์

นพ.สุรพงษ์กล่าวอีกว่า เมื่อถามว่าทำไมต้องเก็บ 30 บาท คำถามนี้มี 2 ฝ่าย คือฝ่ายที่ไม่ต้องการให้เก็บ เพราะไม่ต้องการให้เกิดความแตกต่าง และสะดวกในการบริหารจัดการ อีกฝ่ายบอกว่าเก็บเงิน 30 บาทยังน้อยไป เสนอให้เก็บเพิ่มเป็น 50-100 บาท จุดนี้รัฐบาลคิดว่าค่าใช้จ่ายรวมยังจำเป็นอยู่ สำหรับกลุ่มที่ไม่เคยได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลฟรีใดๆ มาก่อน 30 บาทคงไม่ทำให้คนที่ไม่เจ็บป่วยวิ่งมาใช้บริการ และที่ถามว่าทำไมต้องนำร่อง เพราะจริงๆ แล้วเรื่องนี้ยากมาก เกี่ยวกับหลายหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นสาธารณสุข ร.พ.คณะแพทย ทบวงมหาวิทยาลัย ร.พ.ในสังกัดกองทัพต่างๆ ไม่เว้นแม้แต่ตำรวจ ยังเกี่ยวไปถึงกรมการประกันภัยผู้ดูแลกองทุนผู้ประสบภัยจากรถ ที่สร้างปัญหาให้กับโรงพยาบาลในขณะนี้ โรงพยาบาลในขณะนี้หลีกเลี่ยงที่จะเก็บเงินจากกองทุน เพราะกระบวนการยุ่งยากมาก แต่ถ้าการประกันสุขภาพล่วงหน้าเกิดขึ้น คนเดินเข้ามาต้องมีคนจ่ายค่ารักษาให้ทันที การตัดสินใจทำเรื่องนี้ถ้าไม่ได้ฉันทานุมติจากประชาชนมากเช่นขณะนี้ คงจะทำได้ยาก (มติชน 280244)

ต่อมา รมช.สาธารณสุข ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า คาดว่าโครงการ 30 บาทรักษาทุกคนจะใช้เงินประมาณ 9 หมื่นล้านบาท แต่ขณะนี้ มีงบบุคลากร 8 หมื่นล้านบาท ส่วนต่างอีกประมาณ 7-8 ล้านบาท จะตัดมาลงทุนด้านกายภาพ หากเศรษฐกิจดีขึ้นรัฐคงเพิ่มงบฯในส่วนนี้ ส่วน 6 จังหวัดที่เริ่มนำร่องไปแล้ว คงจะสรุปงานได้ในเวลา 3-4 เดือน และขณะนี้ก็มีอีก 4 จังหวัด ที่เตรียมเข้าร่วมโครงการ จะเริ่มในวันที่ 1 เม.ย. คือ จ.เชียงใหม่ อ่างนาจเจริญ นครราชสีมา และสตูล แต่ทั้งนี้ต้องดูผลการดำเนินงานใน 6 จังหวัดก่อนว่ามีปัญหาอะไรบ้าง (เดลินิวส์ 010344)

2.4 ความเคลื่อนไหวด้านโรคและภัย

2.4.1 กรณี 'อะมีบา' กินสมอง

ต้นเดือน ก.พ. 2544 ผู้ป่วยที่ติดเชื้ออะมีบาชนิดกินสมองคน 2 ราย เสียชีวิตที่โรงพยาบาลศิริราช

นายกร ทัพพะรังสี รมช.สาธารณสุข แถลงว่า สื่อมวลชนรายงานข่าวดังกล่าวจนกระทั่งเกิดความแตกตื่นไปทั่วประเทศ ขณะนี้ ก.การต่างประเทศได้สอบถามข้อมูลมาที่ สธ. เพื่อขอทราบรายละเอียดการเกิดโรคทั้งหมด เพราะนักท่องเที่ยวจากหลายประเทศกำลังทบทวนการเดินทางเข้าประเทศไทย จึงวอนสื่อมวลชนอย่าได้รายงานข่าวให้ประชาชนตื่นตกใจเกินความจริงนัก อาจกระทบการท่องเที่ยวได้ เพราะโรคนี้เกิดขึ้นยาก เป็นโรคหายาก ช่วงปี 2525-2530 พบผู้ป่วยเพียง 5 รายเท่านั้น และจากปี 2530 จนสองสามวันนี้จึงพบผู้ป่วย 2 รายนี้ (มติชน 080244)

นายอุรวี อินนา ผู้อำนวยการกองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ก.วิทยาศาสตร์ฯ กล่าวว่า เชื้อโรคตัวนี้ไม่ได้น่ากลัวอะไรมากนัก และเรามีโอกาสเจออยู่บ่อยๆ จึงไม่ควรจะแตกตื่นและหวาดกลัวจนเกินเหตุ โรคร้ายที่มากับน้ำ ซึ่งน่ากลัวกว่าเชื้ออะมีบาพันธุ์นี้มีอีกมาก โดยเฉพาะเชื้อโรคที่ทำให้เกิดท้องร่วง ซึ่งมีโอกาสทำให้ผู้คนเสียชีวิตได้หากรักษาไม่ทันการณ์ (มติชน 100244)

สำหรับการป้องกันที่ดีที่สุดที่แพทย์แนะนำคือ 1) ผู้ที่มีแผลพุพองตามผิวหนังไม่ควรลงเล่นน้ำ 2) ผู้มีภูมิคุ้มกันต่ำจากการติดเชื้อเอชไอวีหรือเป็นโรคอื่นอาทิ โรคเบาหวาน หรือ ผู้ที่ได้รับยากดภูมิคุ้มกันโรค อาทิ กลุ่ม สเตียรอยด์ไม่ควรลงเล่นน้ำตามแหล่งน้ำตามธรรมชาติ 3. ในกรณีของผู้ที่ใส่คอนแทกต์เลนส์ระหว่างเล่นน้ำก็ควรล้างเลนส์ด้วยน้ำยาให้สะอาดหลังเล่นน้ำทุกครั้ง (มติชน 110244)

2.5 ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุขทั่วไป

2.5.1 อุบัติภัยพุงสูญแสนล้าน-ภูเกิดแชมป์

นพ.ล้วน บุชากรณ์ ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ เขต 11 ซึ่งมี 7 จังหวัดในภาคใต้คือ นครศรีธรรมราช กระบี่ สุราษฎร์ธานี พังงา ชุมพร ระนอง และภูเก็ต เปิดเผยว่า ในการประชุมระดับผู้บริหารของศูนย์ควบคุมโรคติดต่อที่ จ.เชียงใหม่ เมื่อไม่นานมานี้ พบว่า การเกิดอุบัติเหตุจากรถทั่วประเทศได้รับความสูญเสียทรัพย์สินเป็นจำนวนมหา เฉพาะเขต 11 จังหวัด ที่เกิดอุบัติเหตุทำให้มีผู้เสียชีวิตมากที่สุดคือ ภูเก็ตและดูเหมือนว่าจะเป็นอันดับ 1 ของประเทศด้วย โดยสาเหตุส่วนใหญ่มาจากจักรยานยนต์ อุบัติเหตุจากรถทั่วประเทศมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตลอด 30 ปีที่ผ่านมา แต่ในปีพบว่า มีอุบัติเหตุจากรถเกิดขึ้นประมาณ 6-8 หมื่นครั้ง ทำให้มีผู้เสียชีวิต 13,000 ราย บาดเจ็บ 48,000 ราย มูลค่าความเสียหายประมาณ 1 แสนล้านบาท (มติชน 280244)

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับท่าอากาศยานดอนเมือง

1. ความเคลื่อนไหวด้านการบริการ

1.1 นันทนาการ ท่องเที่ยวและชีวิตวัฒนธรรม

1.1.1 รัฐบาลใหม่กำหนดให้อุตสาหกรรมการบริการและการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายสร้างรายได้

ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 ก.พ. 2544 นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ระบุว่า "การท่องเที่ยว คือ หนทางสำคัญของการนำรายได้กระแสเงินสดเข้าสู่ประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายในการส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานของการบริการ เพิ่มความหลากหลายของรูปแบบ การให้บริการและการท่องเที่ยว และการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการและการท่องเที่ยว" ทั้งนี้โดยมีนโยบายทั้งด้านการพัฒนาภาคการบริการ และด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ภาคบริการก็ให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องมาช่วยกันพัฒนายุทธศาสตร์ เพื่อให้มีความพร้อมในการแข่งขันทั้งทางด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากร รูปแบบการให้บริการ ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีและโครงสร้าง ด้านการส่งเสริมที่สำคัญให้เช็กกลยุทธ์การตลาดเชิงรุก สร้างกิจกรรมท่องเที่ยว เพิ่มความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยว รวมทั้งการเร่งพัฒนา บุคลากรพื้นฟูมรดกและสินทรัพย์ทางวัฒนธรรม รวมทั้งการสร้างแหล่งจ่ายซื้อสินค้าพื้นเมืองของนักท่องเที่ยว เชื่อมโยงวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมและธุรกิจชุมชนเข้าด้วยกัน (เอกสารนโยบายรัฐบาล 260244)

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งกำกับดูแลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกล่าวกับสื่อมวลชนว่า เรามีการโยกนโยบายหลักเข้ากับนโยบายการท่องเที่ยวคือ โยงผลิตภัณฑ์ในชุมชน ในหมู่บ้าน คือ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ เป็นตัวหลัก เมื่อนักท่องเที่ยวเข้าไปในชุมชนแล้ว จะต้องมีการซื้อสินค้าในรูปแบบของสหกรณ์ ที่ให้ชาวบ้านมาร่วมกันทำ เมื่อชาวบ้านมีส่วนร่วมแล้ว รายได้ก็กระจายไปยังชุมชน

นายสมศักดิ์ ยังกล่าวว่า ตนจะเร่งรัดให้การท่องเที่ยวฯ พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่นท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ท่องเที่ยวเชิงเกษตร นอกเหนือจากโบราณสถานโบราณวัตถุ เทศกาลประจำปี หรือชายหาด ฯลฯ และขยายเวลาในประเทศไทยให้ยาวขึ้นอีกวันสองวันจากเดิมประมาณ 7 วัน เป็นต้น นายสมศักดิ์ยังคาดว่าตัวเลขอัตราการขยายตัวของการท่องเที่ยวปี 2544 ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ 10 (สยามรัฐ 030344)

1.2 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสื่อมวลชน

1.2.1 ฝ่ายบริหารไอทีวี ออกหนังสือเลิกจ้างพนักงานไอทีวี 23 คน เครือข่ายองค์กรประชาธิปไตยเปิดแถลงข่าวโจมตีบอร์ดไอทีวี

เมื่อวันที่ 7 ก.พ. มีรายงานข่าวว่า ฝ่ายบริหารไอทีวี ได้ออกหนังสือเลิกจ้างพนักงานไอทีวีบางส่วนโดยให้มีผลทันที ด้วยข้ออ้างว่าพนักงานเหล่านี้มีการออกไปให้ข่าวสื่อมวลชนภายนอกอันเป็นเท็จ ทำให้บริษัทเสื่อมเสียชื่อเสียง และระบุว่า จากการตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงพบว่าพนักงานเหล่านี้มีการกระทำผิดจริง และบางส่วนอ้างว่าเป็นการปรับลดกำลังคน โดยมีพนักงานที่อยู่ในข่ายถูกเลิกจ้างในครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 23 คน อาทิ นายวิศาล ดิลกอนิข ผู้ประกาศข่าวและผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ นางสาวกรรณา บัวคำศรี ผู้ประกาศข่าวและผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจต่างประเทศ นางสาวภัทราพร สังข์พวงทอง ผู้ประกาศข่าวและผู้สื่อข่าวการเมือง นางสาวณาดตา แว่ววิรุคุดต์ ผู้สื่อข่าวสังคม นายเชิดชาย มากบำรุง บรรณาธิการข่าว ฯลฯ ผู้สื่อข่าวรายงานว่ ภายหลังจากพนักงาน ที่ถูกเลิกจ้างกะทันหันเหล่านี้ได้รับหนังสือดังกล่าว ก็มีการออกแถลงการณ์ ตอบโต้การกระทำของฝ่ายบริหารไอทีวีทันที โดยมีใจความว่า การกระทำของผู้บริหารไอทีวีในครั้งนี้ ไม่เป็นธรรม เกิดจากความมือคดและไม่มีความโปร่งใส พนักงานไอทีวีบางส่วนทั้งที่ถูกปลดออกและที่ยังคงทำงานอยู่ จึงขอเรียกร้องให้ทบวงการัดสินใจในครั้งนี้ และพนักงานที่ถูกปลดจะนำหนังสือร้องเรียน ไปยื่นต่อกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เพื่อเรียกร้องให้นายจ้างดำเนินการไกล่เกลี่ยกับพนักงานที่ถูกปลดออก และแสดงความจริงใจต่อการปลดพนักงานในครั้งนี้ และรับกลับเข้าไปทำงานตามเดิม

ขณะเดียวกัน พนักงานบางส่วน ที่ถูกเลิกจ้างก็ได้มีการรวมตัวกันเปิดแถลงข่าวที่ตึกข้าง สีแครงชัยโยธิน โดยระบุว่าเหตุการณ์ในครั้งนี้ เป็นการถ่ายเลือดจากกลุ่มชินคอร์ปมาสู่ผู้บริหารของไอทีวี ทั้งที่ก่อนหน้านี้ นายสรอศชัย เตียวประเสริฐกุล ผู้บริหารใหม่จากชินคอร์ป บอกว่าจะไม่มีการปลดพนักงานอีก แต่กลับมาเซ็นหนังสือสั่งปลดเอง ซึ่งพนักงานต้องการให้ผู้บริหารออกมาชี้แจงข้อเท็จจริงในการสั่งปลดพนักงานในครั้งนี้ด้วย หากยังไม่ทำอะไรคืนหน้ากลุ่มพนักงานคงต้องขอความเป็นธรรมจากศาลต่อไป

อย่างไรก็ตาม ในวันเดียวกัน สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ออกแถลงการณ์ แสดงความกังวลต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นสัญญาณว่ากลุ่มทุนที่ต้องการเข้ามาใช้อำนาจทางการเมือง ได้คุกคามและละเมิดสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนอย่างเปิดเผย จากเดิมที่การคุกคามเสรีภาพของสื่อมวลชน มักจะเป็นอำนาจทางการเมืองเท่านั้น ทั้งนี้

สมาคมฯจะเร่งตรวจสอบการเลิกจ้างดังกล่าวว่า เข้าข่ายเป็นการละเมิดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 41 หรือไม่ และสมาคมฯจะประสานงานกับองค์กรด้านกฎหมายเพื่อช่วยเหลือกลุ่มนักศึกษา ที่ถูกเลิกจ้างต่อไป (ไทยรัฐ 080244)

รายงานข่าวกล่าวว่า ในวันรุ่งขึ้นวันที่ 8 ก.พ. เวลา 13.30 น. ที่ห้องเพทาย โรงแรมรัตนโกสินทร์ คณะทำงานมาตรา 40 เครือข่ายองค์กรประชาธิปไตย องค์กรประชาชน และตัวแทนอาจารย์มหาวิทยาลัยต่างๆ ได้ร่วมกันเปิดแถลงข่าว กรณีการปลดนักข่าวไอทีวี พร้อมมอบกระเช้าดอกไม้ และของที่ระลึกแก่นายวิชาล ดิลกวนิช ตัวแทนพนักงานไอทีวีที่ถูกปลดกลางอากาศ เพื่อเป็นกำลังใจในการต่อสู้ต่อไป

อนึ่ง ในการแถลงข่าวนายพิภพ ธงไชย ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย กล่าวว่า "น่าเสียดายที่พรรคไทยรักไทย ได้รับคะแนนเสียงมากมายแต่กลับเข้ามาปิดกั้นสื่อ หากในอนาคตฝ่ายประชาชนมีปัญหาเกี่ยวกับรัฐบาลอะไรจะเกิดขึ้นกับสังคมไทย เรื่องนี้ พ.ต.ท.ทักษิณจะอยู่เฉยไม่ได้ เมื่อขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี เจ้าของช่อง 3 ก็เป็น ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อของไทยรักไทย ก็เข้ามาคุมสื่อของรัฐบาลทั้งช่อง 11 และ 9 ส่วนช่อง 7 และ 5 เป็นของทหาร สภาพสื่อขณะนี้ก็จะถูกคุมโดยกลุ่มนายทุน และนักการเมือง" (ไทยรัฐ 090244)

2. ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด

2.1 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับผู้ทรงอิทธิพลในท้องถิ่น

2.1.1 มือปืนชุ่มยิง "กำนันแดง" คนดังแม่สายดับขณะตรวจงาน ตำรวจมุ่ง 3 ประเด็น การค้าชายแดน การรับเหมาก่อสร้างทั้งในไทยและด้านจังหวัดท่าซี้เหล็กประเทศพม่า และเรื่องการค้าออกกฎหมาย

รายงานข่าวกล่าวว่า วันที่ 26 กุมภาพันธ์ เวลา 11.00 น. พ.ต.ต.ธรรมบุญ ใจดี สารวัตรเวร สภ.ต.เกาะช้าง อ.แม่สาย จ.เชียงราย รับแจ้งเหตุยิงกันบริเวณโครงการชุดลอกหนองป่าไร่ ตำบลบ้านปางห้า หมู่ 1 ต.เกาะช้าง ห่างจากชายแดนไทย-พม่า 200 เมตร ผู้ถูกยิงเสียชีวิตแล้ว ทราบชื่อชื่อนายแสงสนิท ชัยศรี อายุ 45 ปี อยู่เลขที่ 195 หมู่ 1 บ้านปางห้า และกำนัน ต.เกาะช้าง ที่ชาวแม่สายเรียกว่ากำนันแดง สภาพศพถูกยิงด้วยปืนไม่ทราบขนาดเข้าที่ท้ายทอยทะลุเข้าตาขาว 1 นัด จากการสอบสวนนายสมบัติ ชัยยะ คนขับรถแบ็คโฮให้การว่าเวลา 10.00 น. กำนันแดงเดินทางมาที่โครงการด้วยรถกระบะฟอร์ด ทะเบียน บธ 4312 เชียงราย เพื่อมาตรวจงานตามปกติเหมือนทุกวัน จนมาพบนอนพอบุญกับพื้นที่คันคลองคิดว่าเป็นลม จึงเรียกคนงานไปช่วย ปรากฏว่าพบรอยถูกยิงจึงรีบนำส่งโรงพยาบาล โดยช่วงเกิดเหตุไม่มีใครได้ยินเสียงปืนเลย

กำนันแดง ได้รับเลือกเป็นกำนัน ต.เกาะช้างตั้งแต่ปี 2537 ซึ่งส่งให้กำนันแดงเริ่มเป็นที่รู้จัก และกลายมาเป็นผู้กว้างขวางเมื่อทำธุรกิจการค้าชายแดนจนเป็นที่รู้จักของคนใน อ.แม่สาย และ จ.ท่าซี้เหล็ก ล่าสุดเริ่มมีชื่อเสียงเกี่ยวกับธุรกิจจนกระแบบ ทำให้มีฐานะร่ำรวยและเป็นที่รู้จักของบุคคลระดับรัฐมนตรี กลุ่มอิทธิพล และมีมือปืนที่มาขอเช่าสังกัดเกือบ 100 คน

พ.ต.อ.สำเนา กล่าวว่า เชื่อว่าคนร้ายมีไม่ต่ำกว่า 2 คน ประเด็นสังหารน่าจะมาจากการค้าชายแดน การรับเหมาก่อสร้างทั้งไทยและพม่า และธุรกิจออกกฎหมาย แต่ยังไม่สรุปชี้ชัดไม่ได้ แต่ยืนยันว่าไม่ใช่เรื่องส่วนตัวแน่นอน (มติชน 270244)

รายงานข่าวอ้างแหล่งข่าวจากฝ่ายปกครองใน จ.เชียงราย ระบุว่า ตามประวัติแล้ว ที่ผ่านมากำนันแดงไม่มีประวัติพัวพันกับธุรกิจ ได้คืนปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน กลุ่มกำนันแดงจะทำหน้าที่เพียงผู้ให้บริการส่งผ่านสินค้าที่ผ่านเข้าออกตามด่านขงปกติไม่ได้เท่านั้น โดยที่กำนันแดงไม่ได้เข้าไปดำเนินการเอง เพียงแต่ภายในตัวสินค้าแต่ละล็อตที่นำเข้ามาจากพม่าผ่านช่องทางของกำนันแดง จะมีแต่สินค้าธรรมดาอย่างเดียวหรือไม่ นั่นไม่สามารถพิสูจน์ได้

แต่ในสายงานด้านความมั่นคงแล้ว กำนันแดงคือหนึ่งในผู้ทรงอิทธิพลในท้องถิ่นชายแดนอ.แม่สาย ที่ถูกจับตามองมาอย่างยาวนาน เพราะต้องสงสัยว่า เป็นผู้เข้าไปมีส่วนพัวพันกับขบวนการค้ายาเสพติด-น้ำยาเคมี-สารตั้งต้นของการผลิตยาบ้า รวมไปถึงการค้า "ข้อมูล" ที่เป็นความลับของทางการไทยด้วย (ผู้จัดการ 270244)

2.2 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับผู้ทรงอิทธิพลระหว่างประเทศ

2.2.1 ศาลสหรัฐพิพากษาให้นายสุรศักดิ์ นานานุกูล พันมิตรคดีค้าน้ำมันกับอิรัก แต่ถูกปรับข้อหาเงินเข้าประเทศ ได้รับอนุญาตให้เดินทางกลับประเทศได้

จากคดีเกี่ยวกรว นายสุรศักดิ์ นานานุกูล อายุ 57 ปี อดีตประธานที่ปรึกษาเศรษฐกิจพรรคความหวังใหม่ และ รมช.คลัง ถูกเจ้าหน้าที่ศุลกากรสหรัฐอเมริกาจับกุมในข้อหาสมรู้ร่วมคิดฝ่าฝืนมติสหประชาชาติว่าบาตรค้าน้ำมันกับอิรัก และขัดคำสั่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริก พร้อมกับนายอานา วรชาติ และนายไชมอน ตัน นักธุรกิจค้าน้ำมันชาวสิงคโปร์ ที่เมืองซานดิเอโกรัฐแคลิฟอร์เนีย เมื่อวันที่ 23 มี.ค. 2543 ต่อมาศาลให้นายสุรศักดิ์ประกันตัว แต่ถูกกักบริเวณอยู่ที่บ้านของนายฉนัย เวงจินานันท์ ที่เมืองซานดิเอโก ล่าสุด ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ศาลรัฐบาลกลางสหรัฐ เมืองซานดิเอโกได้สั่งปล่อยตัวนายสุรศักดิ์เป็นอิสระแล้ว เมื่อบ่ายวันที่ 15 ก.พ.ตามเวลาที่ท้องถิ่น ตรงกับประเทศไทยเข้ามีวันที่ 16 ก.พ. โดยไม่มีใครคาดคิดมาก่อน

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ช่วงปลายวันที่ 15 ก.พ. นายสุรศักดิ์ นานานุกูล พร้อมด้วยนายदनัย เจาจินานันท์ ได้เดินทางไปศาลรัฐบาลกลางเมืองซานดิเอโก เพื่อตกลงกับทางฝ่ายอัยการต่อหน้าศาลว่า จะนัดสืบพยานของนายสุรศักดิ์ได้เมื่อไร ปรากฏว่าเมื่อนายจอห์น เอ ฮิวส์ ตัน ผู้พิพากษาศาลรัฐบาลกลางเมืองซานดิเอโก ขึ้นนั่งบัลลังก์ ได้ถามทางอัยการว่า มีการเจรจาดีกับทางจำเลยแล้วมีทางออกคดีนี้อย่างไร ทางอัยการแจ้งว่าได้มีการเจรจากันแล้ว ศาลจึงถามว่า จะให้นัดตัดสินครั้งหน้าหรือวันนี้เลย นายสุรศักดิ์ และอัยการจึงขอให้ตัดสินเลย ผู้พิพากษาจึงเริ่มการพิจารณาคดีตามคำฟ้องของอัยการ

นายอำนาจ วรชาติ นักธุรกิจชาวไทย ถูกพิจารณาความผิดเป็นคนแรก โดยนายอำนาจยอมรับสารภาพว่า ได้ทำสัญญาซื้อขายน้ำมันกับอิรัก เป็นการกระทำผิดขัดคำสั่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ศาลพิจารณาวินิจฉัยว่ามีความผิดให้จำคุก 15 เดือน แต่เนื่องจากนายอำนาจถูกคุมขังมาแล้ว 11 เดือน เหลืออีกเพียง 4 เดือน หากจะต้องรับโทษที่เหลืออัยการจะตั้งทำเรื่อง เสนอตามขั้นตอนใช้เวลาอีกประมาณ 3-4 เดือน ศาลเห็นว่าจะไม่ทันกาลเพราะจะครบกำหนดโทษพอดี ทางอัยการจึงเสนอที่จะรับไปดำเนินการทำรายงานคดีขยับยั้งให้แล้วเสร็จภายใน 2-3 สัปดาห์ เพื่อนำมายื่นฟ้องต่อศาล ศาลจึงให้เลื่อนการตัดสินคดีนายอำนาจไปตามที่อัยการร้องขอ

ต่อมาศาลได้พิจารณาคดีความผิด ของนายไซมอน ตัน ชาวสิงคโปร์ ซึ่งรับสารภาพความผิดในข้อหา ร่วมทำสัญญาซื้อขายน้ำมันเช่นกัน พิจารณาคดีความผิดให้จำคุก 12 เดือน 1 วัน แต่นายไซมอน ตัน ถูกควบคุมตัวมาแล้ว 11 เดือน และนายไซมอน ตัน ได้ขอความเห็นใจจากศาลว่า ได้รับโทษมาสมควรแล้ว ขอบรรเทาโทษอีก 1 เดือนเศษที่เหลือ และอัยการไม่ขัดข้อง ศาลจึงตัดสินให้ยกโทษจำคุกเป็นประโยชน์แก่จำเลย และลงโทษปรับ 100 ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยยกเว้นค่าปรับให้ และให้ทำทัณฑ์บนห้ามทำผิดในสหรัฐฯ อีกเป็นเวลา 2 ปี

ส่วนนายสุรศักดิ์เป็นคนสุดท้ายที่ศาลพิจารณาคดีความผิด ซึ่งอัยการเห็นว่าจากพยานหลักฐานต่างๆ มีความผิดเพียงข้อหาเดียวคือ นำเงินเข้าสหรัฐฯ เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยไม่ได้แจ้ง เพื่อนำมาให้ นายอำนาจยืม จำนวน 150,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งนายสุรศักดิ์ยอมรับผิด ศาลพิพากษาปรับ 100 ดอลลาร์สหรัฐฯ ยกเว้นค่าปรับให้ และให้ทำทัณฑ์บนห้ามทำความผิดในสหรัฐฯ อีกเป็นเวลา 1 ปี จากนั้นปล่อยตัวเป็นอิสระ (ไทยรัฐ 16-170244)

2.3 ความเคลื่อนไหวปัญหายาเสพติด

2.3.1 ป.ป.ส.เตรียมใช้แผน "พิทักษ์ราษฎร์" เฝ้าจับกุมพ่อค้ายาจนก ชั้นบัญชีเด็ดหัวพ่อค้าส่งยาบ้า 1 พันรายทั่วอีสาน

รายงานข่าวเมื่อวันที่ 27 ก.พ. 2544 กล่าวว่า ในการดำเนินงานตามแผน สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคอีสาน ได้ตระเวนร่วมประชุมกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทั้งกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ที่รับผิดชอบพื้นที่อีสาน กำลังพลชุดปฏิบัติการเข้ารวม 75 ชุด, ตำรวจภูธรภาค 4 จำนวน 100 ชุด รวมทั้งชุดปฏิบัติการจากกองทัพภาคที่ 2 และตชด. รวมแล้วจะมีทั้งหมดประมาณ 200 ชุดปฏิบัติการ

ยุทธศาสตร์แผนพิทักษ์ราษฎร์อีสานในปี 2544 นี้ จะมุ่งเน้นยุทธศาสตร์ขั้นสุดท้ายหรือยุทธวิธีขั้นที่ 3 เป็นหลัก นั่นคือยุทธศาสตร์ยึดพื้นที่ หลังจากก่อนหน้านี้ภาคอีสานได้เน้นหนักยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 2 คือ ยุทธศาสตร์กัดดันบุคคล-พื้นที่ และยุทธศาสตร์ควบคุมพื้นที่ ในปีนี้จึงเน้นยุทธศาสตร์ยึดและสลาย พื้นที่กลุ่มผู้ค้าและชุมชนหรือหมู่บ้านการค้า เพื่อทำการแก้ปัญหาแบบเบ็ดเสร็จและครบวงจร ตั้งเป้าทำลาย 600 หมู่บ้านยาบ้าเด็ดหัวพ่อค้าส่ง 1,000 ราย

เป้าหมายดำเนินการตามแผนพิทักษ์ราษฎร์ แยกง่าย ๆ เป็น 2 เป้าหมายหลักคือเป้าหมายบุคคล และเป้าหมายชุมชนหรือหมู่บ้าน โดยในส่วนบุคคลได้ตั้งเป้าหมายดำเนินการกับผู้ค้าส่งยาบ้าทั้ง 19 จังหวัดภาคอีสานในปี 2544 จำนวน 1,000 ราย ซึ่งผู้ค้าส่งเป็นการสำคัญในการแพร่ระบาด และการขยายตัวของผู้เสพ และมีผู้ค้ารายใหญ่อยู่ในเป้าหมาย ดำเนินการอีกไม่ต่ำกว่า 10 ราย ซึ่งส่วนมากอยู่ในจังหวัดพื้นที่ที่มีการค้าและแพร่ระบาดสูง คืออุบลราชธานี กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และชัยภูมิ ซึ่งการดำเนินการกับผู้ค้าเหล่านี้ จะมีทั้งกัดดัน ตรวจค้น จับกุม หรือใช้มาตรการขั้นเด็ดขาด

ส่วนชุมชนนั้นได้กำหนดเป้าหมายที่จะเข้าดำเนินการใน "หมู่บ้านการค้า" ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีความรุนแรงในการค้าและแพร่ระบาด ยาบ้า จำนวน 600 หมู่บ้าน แบ่งเป็นหมู่บ้านในแถบอีสานล่าง 200 หมู่บ้านและอีสานเหนือ 400 หมู่บ้าน ซึ่งหมู่บ้านการค้ายาบ้าเหล่านี้มักกระจุกอยู่มากในพื้นที่ชายแดน คือ นครพนม อุบลราชธานี หนองคาย บางส่วนของจังหวัดเลย และพื้นที่ตอนในที่ระบากรุนแรง เช่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ขอนแก่น อุดรธานี เป็นต้น

ข่าวกล่าวด้วยว่า ในการเข้าสลายหรือแก้ปัญหาหมู่บ้านเหล่านี้ จะใช้ยุทธวิธีที่เรียกว่า 10 อาวุธสำคัญ คือ การจับกุมผู้ค้า ผู้เสพ (บางราย), การตรวจค้นหมู่บ้าน, จัดชุดวิทยากร กระบวนและชุดมวลชนสัมพันธ์เข้าดำเนินการ, การจัดตั้งแกนนำประชาชน/จัดตั้งสมาชิกหมู่บ้านต่อต้านยาเสพติด, จัดโครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน, ดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่มีพฤติกรรม, การพัฒนาหมู่บ้านยั่งยืน, การขยายเครือข่ายในหมู่บ้านข้างเคียง และการเฝ้าปัญหาอย่างต่อเนื่องสลาย 130 หมู่บ้านชายแดนทางผ่าน ทั้งนี้จะเริ่มปฏิบัติการทันทีตั้งแต่วันที่ 1 มี.ค. นี้เป็นต้นไป (ผู้จัดการ 270244)

ภาคผนวก

รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการข่าวสารทิศทางประเทศ

(โดยการอุดหนุนของ สกว.)

1. **นายอนุช อภาภิรม** ตำแหน่งหัวหน้าโครงการฯ เป็นนักคิดนักเขียนและนักวิจัยอิสระ เคยทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด และสำนักพิมพ์สวัสดิ์ เคยเป็นที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร สมัยของนาย มารุต บุญนา และได้เป็นประธานคณะกรรมการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้า และเป็นรองประธานฝ่ายโครงการมูลนิธิโลกสีเขียว ปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา
2. **นางวิสมัย อภาภิรม** ตำแหน่งบรรณาธิการประจำโครงการฯ มีประสบการณ์ในวิชาชีพสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ กว่าสี่สิบปี เคยเป็นบรรณาธิการสังเคราะห์รายงานจากสนาม ในโครงการแสวงหารูปแบบการพัฒนาระดับท้องถิ่นของรัฐ เคยเป็นบรรณาธิการวารสารประมวลข้อมูลข่าว “สารสนเทศ” และบรรณาธิการโครงการสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียว เป็นผู้แปลหนังสือชื่อ Mission Possible ของ เคน บลองชาร์ด
3. **นางสาวซิลวี มาดดาลีนา ฮอลลิงก้า** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เคยทำงานเป็นอาจารย์ประจำและหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนอานวยศิลป์ อาจารย์ประจำและหัวหน้าภาควิชาประวัติศาสตร์ และหัวหน้าภาควิชาไทยคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยคณา สวัสดิ์ มหาสารคาม และเคยเป็นนักวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด และบริษัท ต้นอ่อน-แกรมมี จำกัด
4. **นางสาวปราณี ขัติยศ** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโท เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานเป็นผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นนักวิจัยประจำศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์ และประจำกองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลงานวิทยานิพนธ์ และบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหลายเล่ม
5. **นางสาวสะไบทิพย์ พันธุ์อุทัย** ตำแหน่งธุรการบัญชี จบปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิชาเอก โสตทัศน์ศึกษา โทสื่อสารมวลชน เคยทำงานร่วมกับฝ่ายรวบรวมข้อมูลงานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มสื่อศิลป์ ถ่ายภาพงานรับปริญญา ต่างๆ รวบรวมข้อมูลลูกค้า บริษัทเอ-ทีมแอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด เคยประจำกองบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์อนาคต บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด เคยเป็นนักข่าว Rewriter ตัดต่อ ผลิตรายการ บริษัทไทยสกายเทเลวิชั่น จำกัด
6. **นางสาวเขาวนันทน์ เขมฐรัตน์** นักเขียนรับเชิญ จบปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาโสตทัศน์ศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานประจำกองบรรณาธิการ บรรณาธิการและที่ปรึกษาบรรณาธิการนิตยสารมีชื่อหลายฉบับ เคยเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาการถ่ายภาพและภาพยนตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอยู่ประมาณ 12 ปี ก่อนที่จะผันตัวเองออกมาเป็นอาจารย์พิเศษ และทำงานเป็นนักเขียนนักแปลอิสระในปัจจุบัน
7. **นางสาวแสงเสรี อภาภิรม** ผู้ช่วยวิจัย จบปริญญาตรีสาขา Finance: Investment & Banking; California State University, Fullerton, U.S.A ประสบการณ์ทำงาน 1 ปีประจำแผนก FX Operation, Global Risk Mgmt. Div., และ 1 ปี ตำแหน่ง Trader, Global Market Div., ธนาคาร Chase Manhattan, กรุงเทพฯ
8. **Mr. Samuel Srethapakdi**, Translator, BA., Economic, Brown University, U.S.A